



Til  
Arbejdstilsynet  
[at@at.dk](mailto:at@at.dk), [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk) og [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk)

Aktivitetsnr.: 18-0377.26.  
LSJ  
Direkte tlf.nr.: 3347 0616  
8. februar 2019

**Vedr.: Høring over udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område**

Forhandlingsfællesskabet har ved mail af 30. januar 2019 modtaget høring over udkast til lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område med frist for eventuelle bemærkninger den 20. februar 2019, kl. 9.00.

Forhandlingsfællesskabet har ikke bemærkninger til udkast til lovændringerne.

Forhandlingsfællesskabet henviser til eventuelle høringssvar fra Fagbevægelsens Hovedorganisation og Akademikerne samt fra Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen



Henrik Würtzenfeld



Nanna Kolze



Arbejdstilsynet  
Att.: Tor Even Mürter og Preben K. Hansen

Sendt pr. mail: [at@at.dk](mailto:at@at.dk), [lem@at.dk](mailto:lem@at.dk) og [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk)

Miljø- og Socialsekretariatet  
Mølestien 7  
2450 København Sv  
Telefon 33 63 20 00  
[metal@danskmetal.dk](mailto:metal@danskmetal.dk)  
danskmetal.dk

Dok-ID: 7595858  
Sags-ID MDL-2013-30349  
Deres ref:

08-02-2019

VEDRØRENDE: HØRINGSSVAR TIL UDKAST TIL FORSLAG OM ÆNDRING AF LOV OM ÆNDRING AF LOV OM ARBEJDSKADESIKRING M.FL.

Dansk Metal har modtaget udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring m.fl. vedr. opdatering og forenkling af reglerne for arbejdsskadesystemet. Det fremsendte udkast giver anledning til følgende bemærkninger:

#### *Ulykkesbegrebet*

Dansk Metal kvitterer for, at man med forslaget tager initiativ til en genoprettelse af ulykkesbegrebet svarende til retstilstanden inden højesteretsdommen i 2013 med henblik på at (gen)indfri de intentioner, som et stort set enigt folketing havde, da det nuværende ulykkesbegreb blev indført i 2003, hvor sigtet var et mere retfærdigt og gennemskueligt system, der ville føre til anerkendelse af flere arbejdsskader.

Den nuværende retstilstand efter højesteretsdommen i 2013 og efterfølgende principafgørelser fra Ankestyrelsen har flyttet sig meget langt fra det, der var hensigten, og som i en årrække var praksis. Konsekvensen heraf er et for de skadelidte uforståeligt og uretfærdigt arbejdsskadebegreb, hvor såvel fysiske som psykiske skader, som notorisk skyldes arbejdet, ikke anerkendes som arbejdsskader. Det er Dansk Metals vurdering, at det foreliggende forslag er egnet til at bringe ulykkesdefinitionen tilbage mod det, der var udgangspunktet med loven, og dermed til at øge tilliden til arbejdsskadesystemet.

Af bemærkningerne til forslaget fremgår det af afsnit 2.1.2 at "forslaget har til hensigt at genoprette ulykkesbegrebet svarende til retstilstanden inden højesteretsdommen i 2013". Herefter fremsættes eksempler på personskader der vil kunne anerkendes, og hændelser, som ikke kan anses for en arbejdsskade. Det angives i den forbindelse, at det afgørende for sondringen er, "at de sidstnævnte følger ikke har nogen betydning for tilskadekomnes aktuelle og efterfølgende helbreds-mæssige tilstand". Dansk Metal er bekymret for om denne beskrivelse af den retlige sondring, som den er formuleret, vil blive genstand for nye fortolkningsmæssige tvister om ulykkesbegrebet. Dansk Metal er således af den holdning, at den del af afsnittet udelades, for at sikre det nye ulykkesbegreb mod ikke tilsigtet erodering ved fortolkning.

#### *Ankesystemet*

Dansk Metal har med tilfredshed noteret sig, at Beskæftigelsesministeriet benytter lejligheden til at foretage en hensigtsmæssig justering vedr. ankesystemet, idet der etableres adgang for Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring til at genvurdere

skønsmæssigt afgjorte afgørelser, således at der åbnes for hurtigere og mindre ressourcekrævende behandling af en række ankesager.

For så vidt angår forslaget om at indføre administrative afgørelser i Ankestyrelsen, er det Dansk Metals udgangspunkt, at der er en væsentlig retssikkerhedsmæssig interesse i, at de beskikkede medlemmer af Ankestyrelsen har mulighed for at votere i ankesagerne. Dansk Metal anerkender imidlertid også, at en mindre del af ankesagerne formentlig har en sådan karakter, at der ikke er retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved, at lade disse afgøre administrativt. Som forslaget er beskrevet, er det Dansk Metals vurdering, at en alt for stor del af sagerne undtages de beskikkede medlemmers votering, med et væsentligt retssikkerhedstab til følge.

#### *Selvstændige afgørelser om anerkendelse*

Dansk Metal noterer sig med tilfredshed forslaget om, at Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring skal kunne træffe selvstændige afgørelser om anerkendelse af arbejdsskader.

#### *Forholdet til produktansvarsloven*

Forslaget til ændring af ASL § 77 med indsættelse af et nyt stykke 2, der gør dækning efter produktansvarsreglerne primær i forhold til Arbejdsskadesikringsloven, indebærer helt uacceptable forringelser af vilkårene for alle skadelidte, hvor der kan rejses spørgsmål om, hvorvidt der tillige kan foreligge et produktansvar, f.eks. hvor en skade kan skyldes et defekt værktøj eller andet teknisk hjælpemiddel, som skadelidte har været henvist til at anvende.

Ændringen indebærer nemlig, at hvis man på sit arbejde kommer til skade ved en hændelse eller bliver syg efter en påvirkning, der kan være omfattet af produktansvarsloven, bliver man reelt sat udenfor arbejdsskadesikringslovens system og efterladt med en langt ringere løsning. Det skyldes, at ændringen helt overordnet vil betyde, at en person, der er ramt af en arbejdsskade, som samtidig kan have et krav efter produktansvarsloven, først skal få sit krav efter produktansvarsloven afklaret og først derefter kan søge at få en eventuel ekstra erstatning udbetalt efter arbejdsskadesikringsloven.

Produktansvarsloven fastslår, at en producent eller en såkaldt mellemhandler af et produkt under visse nærmere omstændigheder skal betale erstatning til en person, der er kommet til skade som følge af produktets mangelfulde egenskaber.

For at forstå betydningen af ændringsforslaget, er det nødvendigt at forstå, hvordan erstatning og godtgørelse efter arbejdsskadesikringsloven på nuværende tidspunkt er placeret i forhold til almindelig erstatningsret.

Arbejdsskadesikringslovens § 77 er en meget væsentlig bestemmelse, der fastlægger forholdet mellem ydelser efter arbejdsskadesikringsloven på den ene side, og den erstatning og godtgørelse, der skal betales fra en erstatningspligtig skadevolder til skadelidte på den anden side.

§ 77's indhold er reelt, at arbejdsskadesikringsloven er primær i forhold til krav en skadelidt i øvrigt måtte have på almindelig erstatning. Lidt firkantet sagt betyder bestemmelsen, at en skadelidt først skal have erstatning og godtgørelse efter

arbejdsskadesikringsloven og derefter skal have erstatning fra den ansvarlige skadevolder i det omfang, der overhovedet er et krav, der overstiger det, der er betalt i erstatning og godtgørelse efter arbejdsskadesikringsloven (såkaldt differenceerstatning).

§ 77 fastslår også, at det forhold, at der er betalt erstatning og godtgørelse efter arbejdsskadesikringsloven, ikke skaber et regreskrav over for den ansvarlige skadevolder. En sådan skadevolder kommer således til at betale mindre i erstatning, når skaden er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, end hvis tilskadekomsten ikke var omfattet af loven.

Forslaget gør op med disse grundlæggende principper i arbejdsskadesikringslovens § 77, når der er erstatningsansvar efter produktansvarsloven.

Hvis Forslaget gennemføres, som det foreligger nu, vil et erstatningskrav omfattet af produktansvarsloven nemlig være primær i forhold til arbejdsskadesikringsloven. En skadelidt, der er kommet til skade på sit arbejde i en situation, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, men hvor skaden også kan være omfattet af produktansvarsloven, må således gå til den eventuelt erstatningsansvarlige efter produktansvarsloven først.

Først efter at spørgsmålet om produktansvar er afklaret, kan den skadelidte have krav på erstatning og godtgørelse efter arbejdsskadesikringsloven, og kun i det omfang denne erstatning eller godtgørelse overstiger den erstatning og godtgørelse, der følger af, at der er produktansvar.

Når man tænker dette punkt i Forslaget nærmere igennem, bliver det klart, at der er tale om en betydelig og uhensigtsmæssig ændring af arbejdsskadesikringsloven til stor ulempe for mange skadelidte.

Der følger en lang række problemer af, at produktansvarsloven gøres primær i forhold til arbejdsskadesikringsloven, og i det hele af den måde, forslaget på dette punkt er sat sammen. Jeg skal opliste de efter min opfattelse væsentligste af disse problemer:

- Med Forslagets gennemførelse vil en skadelidt, der har et krav på erstatning efter produktansvarsloven, reelt ikke blive en del af arbejdsskadesikringssystemet. Det fremgår af Forslaget, at hvis Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring eller Ankestyrelsen under behandling af en anmeldt skade bliver opmærksom på, at en skade er omfattet af produktansvarsreglerne, så vil skadelidte og det lovpligtige forsikringsselskab m.fl. blive orienteret, og så vil arbejdsskadesagen blive sat i bero, indtil spørgsmålet er afklaret.

Skadelidte kan altså være i den situation, at der ikke kommer afgørelser og erstatning eller godtgørelse efter arbejdsskadesikringsloven, fordi en skade kan være omfattet af produktansvarsreglerne.

- Skadelidte vil med Forslagets gennemførelse samtidig være overladt til selv at forfølge sit krav baseret på produktansvarsloven. Der er ingen bistand til dette fra Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring eller Ankestyrelsen.

Produktansvarsloven giver skadelidte mulighed for at forfølge en producent eller en såkaldt mellemhandler af et produkt for at få udbetalt erstatning. En producent

og en mellemhandler kan både være dansk og udenlandsk, og det er langt fra givet, at kravet for produktansvar skal rejses mod en dansk modpart.

Selvom en sag kan føres ved danske domstole, vil gennemførelsen af et produktansvar ofte være besværlig. Processkridt og kommunikation besværliggøres af, at der eksempelvis kan være en udenlandsk modpart, og måske både en mellemhandler og en producent involveret. Dertil kommer, at inddrivelse af et beløb, der er tilkendt i en produktansvarssag, kan være noget, der må gennemføres i udlandet.

Selv i rent danske produktansvarssager er det erfaringsmæssigt sådan, at sagerne sjældent er simple og ofte giver anledning til væsentlige og omkostningskrævende procedurer, eksempelvis indhentelse af sagkyndige erklæringer, gennemførelse af syn og skøn, og omfattende bevisførelse i øvrigt.

Sagerne skal gennemføres ved domstolene, og kan være mange år undervejs. I al den tid vil en skadelidt ikke kunne få sin erstatning efter arbejdsskadesikringsloven, men må søge at gennemføre erstatningskravet for produktansvar, som jeg forstår Forslaget.

- Det forhold at arbejdsskadesikringsloven gøres sekundær i forhold til reglerne om produktansvar har også den meget uheldige konsekvens, at skadelidte må leve med manglende betalingsdygtighed m.v. hos en producent eller mellemhandler, der er erstatningspligtig efter reglerne om produktansvar. Et krav efter arbejdsskadesikringsloven er altid økonomisk dækket ind med den ordning, der er opbygget i loven, men det samme gælder ikke for erstatningskrav efter produktansvarsloven. Selvom en skadelidt således skulle få medhold i, at der er produktansvar og skal have en betydelig erstatning efter produktansvarsloven, kan situationen være den, det ikke er muligt at få erstatningen udbetalt, enten fordi pengene skal inddrives i udlandet, eller fordi den ansvarlige ganske enkelt er konkurs eller lignende. Det fremgår ikke af Forslaget, at der skulle være nogen form for sikring af skadelidte i den situation, og dermed vil skadelidte stadig alene have et krav efter arbejdsskadesikringsloven, i det omfang dette krav overstiger erstatningskravet efter produktansvarsreglerne.
- Forslaget rummer nogle tekniske problemer, som ikke synes at være tænkt ordentligt igennem. I virkelighedens verden kan en arbejdsskade ofte være opstået sådan, at der kan rejse spørgsmål både om erstatningsansvar for arbejdsgiveren og produktansvar for en producent/mellemhandler. Hvis der er tale om en skade omfattet af arbejdsskadesikringsloven, vil det betyde, at eksempelvis en almindelig erstatningssag mod arbejdsgiveren ikke kan gennemføres – i hvert fald for så vidt angår erhvervsevnetabserstatning – før der er truffet afgørelse efter arbejdsskadesikringsloven. Samtidig vil sagen efter arbejdsskadesikringsloven i det tænkte eksempel ikke kunne gennemføres, så længe der ikke er en afklaring af spørgsmålet om produktansvar. Realiteten i dette er, at skadelidte ofte vil være efterladt i en helt fastlåst situation, som kun kan løses ved hjælp af afholdelse af væsentlige omkostninger til advokat m.v.

Som det forhåbentlig fremgår, er der altså tale om et forslag, der indebærer helt uacceptable forringelser for de skadelidte.

Bestemmelsen vedrørende produktansvar er sat ind i Forslaget, ud fra et hensyn om at sikre, at produktansvarsreglerne håndhæves tilstrækkeligt effektivt i Danmark. Det er med andre ord vigtigt, at en ansvarlig producent m.v. også bliver pålagt den økonomiske konsekvens af, at der er sket skade på grund af et produkt.

Dette må imidlertid kunne håndteres på en helt anden måde. Eksempelvis burde det overvejes, om erstatning og godtgørelse, der er betalt efter arbejdsskadesikringsloven, kunne danne grundlag for regreskrav mod en ansvarlig efter produktansvarsreglerne. Det ville fortsat lægge den endelige belastning hos producent m.v., men ikke fuldstændig ødelægge skadelidtes muligheder for at få et ordentligt forløb i relation til erstatning for en arbejdsskade.

Med venlig hilsen



Peter Poulsen  
Forbundssekretær





## Marie Bisgaard Nielsen

---

**Fra:** Pia Stenild Andersen på vegne af Postkasse Direktionssekretariat  
**Sendt:** 12. februar 2019 10:38  
**Til:** Tor Even Mønter; Preben K. Hansen  
**Cc:** Helle Klostergaard Christensen  
**Emne:** VS: Høringssvar Børne- og Socialministeriet: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (SM Id nr.: 662918)

---

**Fra:** Arbejdstilsynet  
**Sendt:** 12. februar 2019 09:44  
**Til:** Postkasse Direktionssekretariat  
**Emne:** VS: Høringssvar Børne- og Socialministeriet: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (SM Id nr.: 662918)

---

**Fra:** Lars Simonsen [<mailto:lars@sm.dk>]  
**Sendt:** 12. februar 2019 09:32  
**Til:** Arbejdstilsynet  
**Cc:** Louise Petersen  
**Emne:** Høringssvar Børne- og Socialministeriet: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (SM Id nr.: 662918)

Til Arbejdstilsynet

Børne- og Socialministeriet takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Børne- og Socialministeriet har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen  
**Lars Simonsen**  
Jura og International  
Mobil: +45 41 85 11 05



Holmens Kanal 22  
1060 København K  
Telefon: 33 92 93 00  
[www.socialministeriet.dk](http://www.socialministeriet.dk)

[Twitter](#) [LinkedIn](#)

[Sådan behandler vi dine personoplysninger](#)

---

**Til:**  
**Fra:** Arbejdstilsynet ([arbejdstilsynet@at.dk](mailto:arbejdstilsynet@at.dk))  
**Titel:** Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.



Arbejdsskadestyrelsen  
Landskronagade 33  
2100 København Ø  
Sendt pr mail til: pkh@at.dk, tem@at.dk og  
at@at.dk



13-02-2019  
EMN-2019-00269  
1260366  
Christian Hallenberg

## Høring – udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Danske Regioner har modtaget høring om udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område af 30. januar 2019. Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar i ovennævnte høring.

Danske Regioner finder, forslaget om, at der ikke udelukkende kan træffes en afgørelse om anerkendelse, hvis der i samme afgørelse er taget stilling til en eller flere erstatningsposter, for positivt. Med den foreslåede praksis vil den skadelidte hurtigere få besked på, om sagen kan anerkendes eller den afvises, som en arbejdsskade efter loven. Den foreslåede ændring kan ligeledes være medvirkende til, at sagsbehandlingstiden, fra en sag anmeldes, til den sidste afgørelse omkring f.eks. erhvervsevnetab træffes, reduceres.

Danske Regioner har i øvrigt følgende bemærkninger til lovforslaget.

Danske Regioner finder det uhensigtsmæssigt, at AES, med den foreslåede ændring, får hjemmel til at anerkende flere sager som arbejdsskader på baggrund af en målsætning om at få anerkendelsesprocenten op. Danske Regioner er enige i, at det er vigtigt, at ulykker håndteres behørigt, men har en bekymring om, at den foreslåede hjemmel vil medføre et øget antal af sager, der omhandler småskader eller bagatellignende forhold. Et øget antal sager, vil efter vores opfattelse, ikke være en medvirkende faktor til, at målsætningen om en hurtigere sagsbehandlingstid nås. Hvis der anmeldes flere sager, kan det ligeledes betyde en øget udgift for regionerne til behandling af de regionale sager i AES.

DANSKE REGIONER  
DAMPFÆRGEVEJ 22  
2100 KØBENHAVN Ø  
+45 35 29 81 00  
REGIONER@REGIONER.DK  
REGIONER.DK

Danske Regioner finder ligeledes, at man bør overveje at udvide bestemmelsen om adgang til regres i sager, hvor der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar til også at omfatte sager, hvor der er en ansvarlig skadevolder og/eller en ansvarsforsikring, som dækker, og der kan finde regres sted i forhold til skadevolder/ansvarsforsikringsselskabet. Såfremt man udvidede bestemmelsens anvendelsesområde, vil det gøre op med en retstilstand, hvor det offentlige (selvforsikrede institutioner) pålægges en byrde, som principielt skyldes andre udefrakommende forhold og uagtsomhed.

Danske Regioner foreslår, at der i forbindelse med lovændringen skabes direkte hjemmel til, at der behandles persondata i lov om arbejdsskadesikring. Et alternativ kunne være, at man gjorde det muligt at indhente samtykke på forhånd til behandling af persondata i forbindelse med underskrivelse og indsendelse af anmeldelsen til AES.

Danske Regioner er positiv overfor, at der med den foreslåede lovændring åbnes mulighed for, at der træffes administrative afgørelser i Ankestyrelsen, hvor mødebehandling eller skriftlig votering synes unødvendig. Kriterierne for udvælgelse af de sager, som afgøres ved skriftlig votering bør dog præciseres. Især formuleringen "sager, hvor der ikke er et stort element af skøn" så vi gerne præciseret yderligere således, at der sikres en betryggende retssikkerheden for regionerne, som er part i sagerne.

Danske Regioner er betænkelig ved, at lovforslaget indeholder en hjemmel til, at AES kan opkræve et aconto beløb til dækning af behandling af sager i AES, og herefter primo år to regulere det opkrævede beløb. Med den foreslåede model vil det påvirke regionernes likviditet i første år negativt, og der er en bekymring for, at AES fastsætter sit aconto skøn højere end nødvendigt for derved at sikre en god likviditet.

Endelig skal Danske Regioner pege på yderlig en ændring, der med fordel kan medtages i lovforslaget. Danske Regioner vurderer, at det vil give en øget mulighed i arbejdet med at forebygge erhvervssygdomme, hvis lovforslaget indeholdt en hjemmel til, at arbejdsgivere får kendskab til anmeldte såvel som anerkendte erhvervssygdomme.

Med venlig hilsen

Signe Friberg Nielsen



Arbejdstilsynet  
Landskronagade 33  
2100 København Ø

Sendt til: [at@at.dk](mailto:at@at.dk), [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk) og [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk)  
Cc: [jm@jm.dk](mailto:jm@jm.dk)

14. februar 2019

Datatilsynet  
Borgergade 28, 5.  
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200  
Fax 3319 3218

E-mail [dt@datatilsynet.dk](mailto:dt@datatilsynet.dk)  
[www.datatilsynet.dk](http://www.datatilsynet.dk)

J.nr. 2019-11-0198  
Dok.nr. 68683  
Sagsbehandler  
Kenni Elm Olsen

**Høring over udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, Arbejdstilsynets j.nr. 20185000005**

Ved e-mail af 30. januar 2019 har Arbejdstilsynet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Datatilsynet forudsætter, at reglerne i databeskyttelsesforordningen<sup>1</sup> og databeskyttelsesloven<sup>2</sup> vil blive iagttaget i forbindelse med eventuelle behandlinger af personoplysninger foranlediget af lovforslaget.

Udkastet giver i øvrigt ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Kenni Elm Olsen

---

<sup>1</sup> Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

<sup>2</sup> Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).



**Arbejdstilsynet**

Til: [at@at.dk](mailto:at@at.dk), [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk), [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk)

**Sagsnr.**  
2019 - 606

**Doknr.**  
71940

**Date**  
15-02-2019

**Svar på høring over udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadessikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område**

Arbejdstilsynet har ved e-mail af 30. januar 2019 anmodet Økonomi- og Indenrigsministeriet om eventuelle bemærkninger til den omhandlede høring.

Det meddeles herved, at Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke har bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen  
**Maria Nordahl Hansen**





## Marie Bisgaard Nielsen

---

**Fra:** Mikkel Jørgensen Arnvig <mja@slhdk.dk>  
**Sendt:** 18. februar 2019 09:15  
**Til:** Arbejdstilsynet; Tor Even Münter; phk@at.dk  
**Emne:** Svar vedr. høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.  
**Vedhæftede filer:** 30012019 Høringsbrev.pdf; 30012019 Høringsliste (2).pdf; Forslag om ændring af lov om arbejdsskadesikring mfl (høringsversion).pdf; Forslag om ændring af lov om arbejdsskadesikring mfl (høringsversion).docx

**Att.: Tor Even Münter og Preben K. Hansen**

Sedgwick Leif Hansen er blevet anmodet om at fremkomme med kommentarer til Arbejdstilsynets forslag om ændring af lov om arbejdsskadesikring.

Vi har herunder kommenteret forslaget hvor vi finder kommentarer relevante og skal endvidere anmode Arbejdstilsynet om at overveje at inddrage nogle yderligere ændringer.

### **Vedrørende aktuelle ændringsforslag**

SLH finder det principielt lidt bemærkelsesværdigt at der foreslås en lovændring på baggrund af utilfredshed med Domstolenes fortolkning af loven. Lovændringen søger således at tilbageføre retstilstanden til før Højesterets dom af 8. november 2013, med henvisning til at denne dom ikke er i tråd med lovens intention, som denne fremstod i 2003.

Højesterets dom afspejler umiddelbart netop den udvikling som er sket i samfundet siden 2003 og den måde tolkningen af arbejdsskadeloven har udviklet sig på. Det syntes således at være u hensigtsmæssigt at nulstille fortolkningen af arbejdsskadebegrebet ved at tilbageføre dette til en tidligere, og i et vist omfang uønsket retstilstand.

En målsætning om at AES skal have adgang til at anerkende flere skader som arbejdsskader, alene for at få anerkendelsesprocenten op, syntes at være en lidt prekær størrelse og en tom gestus, og således ikke nødvendigvis en målsætning der bør stræbes efter.

SLH finder dog at Arbejdstilsynets forslag om at ophæve praksis med at der skal træffes afgørelser som både tager stilling til anerkendelsesspørgsmålet og mén eller erhvervsevnetab, syntes både rimeligt og fornuftigt henset til at den skadelidte i denne situation hurtigere kan få besked på om sagen er anerkendt eller ej. Herved vil det potentielt også være nemmere for AES at skære sagen til, i forhold til eventuelt efterfølgende opståede gener, idet disse i så fald må antages at blive afvist som ej omfattet af den oprindelige anerkendelse.

Der foreslås en ændring af § 54 således at det fremadrettet alene er selskaber, som har tilladelse til at udbyde arbejdsskadeforsikringer, der kan byde ind med administration af sager i den situation hvor et forsikrings selskab går konkurs (jf. Alpha Insurance). SLH vil gerne have uddybet hvorfor en sådan bestemmelse ønskes indsat, henset til at SLH ikke finder at alene det faktum at man har adgang til at udbyde forsikringer gør, at disse forsikrings selskaber nødvendigvis også skal have monopol på også at behandle sagerne. SLH administrerer op mod 17.000 arbejdsskadesager om året, og finder således at vi på linje med andre forsikrings selskaber er mindst lige så kvalificerede til at behandle sager, som forsikrings selskaber der har tilladelse til at udbyde arbejdsskadeforsikringer.

### **Ændringer som bør indsættes i lovændringen**

#### *Personlig assistance*

SLH finder at retstilstanden for så vidt angår sager hvor skadelidte får tilkendt *personlig assistance* bør afspejle det faktiske indtægtstab, som den skadelidte har. Aktuelt vil vurderingen efter tilkendelsen af *personlig assistance* ske ud fra en konkret vurdering af, hvilken indtægt skadelidte ville kunne oppebære hvis muligheden for *personlig assistance* ikke forelå, dvs. ASL § 17. Skadelidte kompenseres således i visse tilfælde med både fuld løn og

sideløbende med dette erstatning for tab af erhvervsevne, mens eks. kommunale arbejdsgivere har udgifter til løn til skadelidte, løn til den personlige person der udfører assistancen samt udgifter til erstatning for tab af erhvervsevne. SLH finder således at sager vedrørende personlig assistance bør indskrives i § 17a således at erhvervsevnetabet i disse sager vurderes ud fra en lønnedgangsbetragtning på linje med sager om fleksjob, jf. ASL § 17a og således at skadelidte ikke overkompenseres.

#### *Adgang til regres*

Arbejdstilsynet foreslår en ændring af § 77 således at der indsættes et stk. 2 lydende: "Stk. 2. I det omfang der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar, gælder reglerne i stk. 1, 1 og 2. pkt. ikke". Der gives således adgang til regres i sager hvor der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar.

SLH finder at denne bestemmelse med rimelighed bør udvides således, at også sager hvor der en ansvarlig skadevolder og/eller er en ansvarsforsikring som dækker, kan der finde regres sted i forhold til skadevolder/ansvarsforsikringsselskabet.

En sådan bestemmelse vil gøre op med en retstilstand hvor arbejdsskadeforsikringsselskabet lovbestemt pålægges en byrde som principielt skyldes andres forhold og uagtsomhed, eks. en trafikulykke hvor skadelidte køres ned af en bilist der kører overfor rødt.

Vi står til rådighed med yderligere uddybning, hvis der er behov for dette.

Med venlig hilsen / Kind Regards

Mikkel Jørgensen Arnvig | Jurist / Lawyer  
Sedgwick Leif Hansen A/S  
Lautrupvang 8  
2750 Ballerup  
MAIN +45 4445 2700  
EMAIL [mja@slhdk.dk](mailto:mja@slhdk.dk)  
[www.sedgwick.com](http://www.sedgwick.com) | Caring counts®



Any personal data acquired, processed or shared by us are processed in line with applicable data protection legislation. For any questions regarding how we process personal data, we refer you to our [Privacy Notice](#).

This communication and any attachment are solely intended, in the context of this line of communication or the concerning casefile, for the directly involved parties. Reproduction and such and use by others is forbidden and responsibility therefor is expressly excluded. All (copy-)rights reserved. All liability is limited to the applicable insurance policy.

Sedgwick Leif Hansen A/S is a company registered in Denmark with company number CVR 26694280.

**Fra:** CLLH

**Sendt:** 30. januar 2019 14:31

**Til:** Alexander Schneevoigt <[als@slhdk.dk](mailto:als@slhdk.dk)>

**Emne:** VS: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

**Fra:** Arbejdstilsynet <[arbejdstilsynet@at.dk](mailto:arbejdstilsynet@at.dk)>

**Sendt:** 30. januar 2019 12:48

**Emne:** Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til høringssparterne,

Arbejdstilsynet sender hermed udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område til præhøring.

Ændringen lægger op til en opdatering og forenkling af reglerne på arbejdsskadeområdet. I den forbindelse foreslås det, at kriterierne for anerkendelse af arbejdsulykker som arbejdsskader lempes således, at ulykker, der er sket på arbejdet, i højere grad kan anerkendes som arbejdsskader, uanset at personskaden er forbigående. Derudover foreslås det, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring træffer selvstændig afgørelse om anerkendelse af arbejdsskader, hvilket medfører, at afgørelser om anerkendelsesspørgsmålet, særligt for ulykker, vil kunne træffes hurtigere end i dag. Endvidere foreslås en række tekniske ændringer, der opdaterer arbejdsskadesystemet, samt forslag, der understøtter en forenklet sagsbehandling hos arbejdsskademyndighederne.

Bemærkningerne bedes sendt til Arbejdstilsynet på [at@at.dk](mailto:at@at.dk), Tor Even Münter på [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk) og til Preben K. Hansen på [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk).

Bemærkningerne skal senest være Arbejdstilsynet i hænde den 20. februar 2019 kl. 09.00.

Spørgsmål vedrørende denne høring kan rettes til Preben K. Hansen på tlf. 72 20 86 56 eller til Tor Even Münter på tlf. 72 20 86 57.

Med venlig hilsen

Arbejdstilsynet



Arbejdstilsynet

Landskronagade 33 | 2100 København Ø

T 70 12 12 88 | [at@at.dk](mailto:at@at.dk) | [www.at.dk](http://www.at.dk)

Arbejdstilsynet, Danish Working Environment Authority

Landskronagade 33 | 2100 Copenhagen

T +45 70 12 12 88 | [at@at.dk](mailto:at@at.dk) | [www.at.dk](http://www.at.dk)



## Marie Bisgaard Nielsen

---

**Fra:** Catharina Madsen - CME <CME@atp.dk>  
**Sendt:** 18. februar 2019 12:38  
**Til:** Arbejdstilsynet; Tor Even Münter; Preben K. Hansen  
**Cc:** UDK-høring@atp.dk  
**Emne:** Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til rette vedkomne,

Udbetaling Danmark modtog den 30. januar 2019 udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område til præhøring.

Udbetaling Danmark har ikke bemærkninger til høringen.

Venlig hilsen  
Catharina Madsen

# atp=

Udbetaling Danmark · Hillerød  
Specialkonsulent - jura · Udbetaling Danmark, Pension  
Direkte nummer 21338753 · Mobil 21338753  
E-mail [CME@ATP.DK](mailto:CME@ATP.DK)

ATP · Kongens Vænge 8 · 3400 Hillerød  
Telefon 70 11 12 13 · [www.borger.dk](http://www.borger.dk) · [www.virk.dk](http://www.virk.dk) · CVR-nr. 43405810  
Følg ATP koncernen på [Facebook](#) · [LinkedIn](#)

Oplysningerne i denne e-mail kan være fortrolige og er udelukkende beregnet til brug for de oven for angivne personer eller virksomheder. Vi gør opmærksom på, at udbredelse, omdeling eller kopiering af oplysningerne efter omstændighederne er forbudt. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejltagelse, bedes du meddele det til afsenderen og derefter slette den. På forhånd tak.

Pas altid på links i mails. Tast hjemmesidens adresse i adressefeltet på browseren eller brug bogmærker. Husk, at hverken banker eller offentlige myndigheder vil sende en mail med et link direkte til en log ind-side, hvor du logger ind med NemID.



## Marie Bisgaard Nielsen

---

**Fra:** Allan Warrer  
**Sendt:** 18. februar 2019 15:16  
**Til:** Arbejdstilsynet; Tor Even Münter; Preben K. Hansen  
**Cc:** Tore Dyrberg-Jessen; Jacob Holbæk Kjeldsen; Christian Lund Henriksen  
**Emne:** VS: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.  
**Vedhæftede filer:** 30012019 Høringsbrev.pdf; 30012019 Høringsliste (2).pdf; Forslag om ændring af lov om arbejdsskadesikring mfl (høringsversion).pdf; Forslag om ændring af lov om arbejdsskadesikring mfl (høringsversion).docx

Til Arbejdstilsynet

Undervisningsministeriet (herunder Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (ØAC/selvforsikring)) har ingen bemærkninger til de fremsendte lovforslag.

Vh. Allan

---

**Fra:** Arbejdstilsynet  
**Sendt:** 30. januar 2019 12:48  
**Emne:** Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til høringsparterne,

Arbejdstilsynet sender hermed udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område til præhøring.

Ændringen lægger op til en opdatering og forenkling af reglerne på arbejdsskadeområdet. I den forbindelse foreslås det, at kriterierne for anerkendelse af arbejdsulykker som arbejdsskader lempes således, at ulykker, der er sket på arbejdet, i højere grad kan anerkendes som arbejdsskader, uanset at personskaden er forbigående. Derudover foreslås det, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring træffer selvstændig afgørelse om anerkendelse af arbejdsskader, hvilket medfører, at afgørelser om anerkendelsesspørgsmålet, særligt for ulykker, vil kunne træffes hurtigere end i dag. Endvidere foreslås en række tekniske ændringer, der opdaterer arbejdsskadesystemet, samt forslag, der understøtter en forenklet sagsbehandling hos arbejdsskademyndighederne.

Bemærkningerne bedes sendt til Arbejdstilsynet på [at@at.dk](mailto:at@at.dk), Tor Even Münter på [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk) og til Preben K. Hansen på [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk).

Bemærkningerne skal senest være Arbejdstilsynet i hænde den 20. februar 2019 kl. 09.00.

Spørgsmål vedrørende denne høring kan rettes til Preben K. Hansen på tlf. 72 20 86 56 eller til Tor Even Münter på tlf. 72 20 86 57.

Med venlig hilsen

Arbejdstilsynet



Arbejdstilsynet

Landskronagade 33 | 2100 København Ø

T 70 12 12 88 | [at@at.dk](mailto:at@at.dk) | [www.at.dk](http://www.at.dk)

Arbejdstilsynet, Danish Working Environment Authority

Landskronagade 33 | 2100 Copenhagen

T +45 70 12 12 88 | [at@at.dk](mailto:at@at.dk) | [www.at.dk](http://www.at.dk)





## FAGLIGT FÆLLES FORBUND

**Arbejdstilsynet**  
Landskronagade 33  
2100 København Ø

*Sendt digitalt til at@at.dk*

J.nr.: AOS-2017-05-00038-001 BE/BE

18. februar 2019

### **Høringssvar – Forslag til lov om ændring af arbejdsskadesikring m.fl.**

FAGLIGT FÆLLES FORBUND  
Juridisk Sekretariat  
Kampmannsgade 4  
1790 København V

3F har modtaget ovenstående forslag, og er overordnet set positivt stemt overfor forslaget.

Imidlertid vil enkelte dele af forslaget i dets nuværende form ikke være egnede til i praksis at opfylde den politiske ambition, og vil på visse punkter direkte forringe retstilstanden.

#### **Anerkendelse og egnethed**

Højesteretsdommen fra 2013 medførte en administrativ forringelse af tilstanden for de skadelidte på 2 områder: Anerkendelse og egnethed.

Med lovforslaget tages der kun initiativ til at genoprette den oprindeligt politisk tiltænkte retstilstand af det ene forhold - anerkendelse.

Egnethedsbegrebet relaterer til den situation, hvor en skade har fået mere omfattende følger end 'normalt' på grund af den skadelidtes forhold – sædvanligvis alder. Det er alment anerkendt, at personer, der er oppe i årene, er naturligt og biologisk mere disponeret for skader end yngre personer.

På baggrund af Højesteretsdommen fra 2013 anlagde myndighederne en praksis om, at der kun blev udmålt erstatning ud fra en vurdering af, hvilke skader hændelsen ville have været egnet til at medføre hos en 'rask' person.

Med andre ord ville en ældre skadelidt ikke få erstatning, hvis det var myndighedernes vurdering, at en yngre skadelidt ikke ville have fået varige følger fra en lignende ulykke.

Denne praksis medførte udbredt kritik, også hos domstolene, men bliver fortsat opretholdt i vidt omfang, hvilket afspejler sig både i den gennemsnitlige anerkendelsesprocent og årlige erstatningsudmåling.

I lovforslaget har ministeriet lagt op til at bibeholde det aktuelle egnhedsbegreb, og dermed også den nuværende myndighedspraksis –



dette til trods for, at den pågældende praksis er i strid med de oprindelige forudsætninger bag loven.

Konsekvensen heraf vil blive, at

- a) En ældre skadelidt, der f.eks. glider under et tungt løft og får en alvorlig og permanent rygskaade, vil fortsat blive vurderet ud fra, hvilke gener og skader en yngre skadelidt ville have fået ved en tilsvarende ulykke.
- b) Sædvanligvis vurderes det, at en yngre skadelidt i en sådan situation kun ville have fået en forstrækning, der medførte forbigående gener i ryggen i 4-6 uger.
- c) Den nu foreslåede ændring af anerkendelsesbegrebet vil medføre, at myndighederne da vil anerkende en sådan 'normal' forbi-passerende ryglidelse af 4-6 ugers varighed som en følge af ulykken.
- d) Myndighederne vil imidlertid fortsat afvise at anerkende skadelidtes alvorlige og permanente skader i ryggen, da de er udtryk for et værre genebillede end 'normalt', og skyldes skadelidtes alder og dermed en forudbestående skrøbelighed.

Uden både at ændre anerkendelses- og egnethedskriteriet bliver lovforslaget dermed ret beset indholdsløs og illusorisk.

Vi henstiller derfor til, at det i forhold til egnethed tydeliggøres, at den skadelidte skal have erstatning også ved skader, hvor følgerne er blevet mere omfattende som følge af skadelidtes forudbestående disposition.

Det er vores opfattelse, at

- 1) Der må udmåles erstatning for samtlige følgevirkninger af en tilskadekomst, hvis skadelidtes forudbestående disposition lå indenfor det naturlige og forventelige, når der henses til den skadelidtes alder og forhold i øvrigt.
- 2) Hvis der til gengæld kun har været tale om en bagatelagtig påvirkning, og skadelidte har været exceptionelt disponeret, således at arbejdsbelastningen blot har været den tilfældige omstændighed, der medførte at skadelidtes krop 'gav op', skal der omvendt selvsagt ikke udmåles erstatning.

### **Produktansvar**

Det fremsendte udkast vil medføre en betydelig og aldeles uacceptabel forringelse af de skadelidtes retsstilling.

Med lovforslaget lægges der op til, at den skadelidte i første række skal søge sit krav dækket efter produktansvarsreglerne, hvis der foreligger et sådant.



Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et produktansvar, beror på, om der i juridisk forstand kan siges at være en 'defekt' ved et givent produkt.

Dette emne er en højt specialiseret og teknisk juridisk disciplin behæftet med omfattende retslige usikkerhedsmomenter, og fører årligt til utallige omfattende og komplekse retssager.

Indtræder en arbejdsskade f.eks. fordi bremsekablet på en 15 år gammel bil knækker, vil spørgsmålet om produktansvar i givet fald bero på en retslig afgørelse af, om et bremsekabel, der 'kun' holder i 15 år, kan siges at have været behæftet med en defekt.

At rejse krav og føre sager herom vil være en særdeles omkostnings- tung og – for de fleste skadelidte – umulig opgave.

Herudover vil det også medføre en særdeles omfattende forlængelse af sagsbehandlingstiden, derved at identifikationen af en mulig 'defekt' i et produkt sædvanligvis forudsætter langvarige tekniske undersøgelser og analyser.

I ovennævnte eksempel vil undersøgelsen af en mulig defekt ved bremsekablet således forudsætte, at der gennemføres en teknisk analyse af kablet med henblik på at identificere, om bruddet i det hele taget har skyldtes en oprindelig defekt eller f.eks. blot dårlig vedligeholdelse fra ejerens side.

Forslagets ambition om at opnå hurtig anerkendelse af arbejdsskader må dermed antages at være umuligt i samtlige tilfælde, hvor der foreligger et potentielt produktansvar.

Hvis lovforslaget gennemføres i sin aktuelle form, må det desuden forventes, at den skadelidte i et meget omfattende antal sager vil blive mødt med et krav fra arbejdsskadeforsikringsselskaberne om at rejse sag om produktansvar.

Selv i åbenlyse tilfælde, hvor en skadelidte f.eks. falder på vej ned af en trappe, vil det være nærliggende at gøre gældende, at der kunne foreligge et produktansvar fra producenten af trappen derved, at den muligvis ikke har været produceret med en tilstrækkelig skridsikker overflade.

3F henstiller derfor udtrykkeligt til, at lovforslaget ændres, så den skadelidte ikke skal være forpligtet til selv at forfølge et eventuelt produktansvar som forudsætning for at kunne opnå arbejdsskadedækning.

I stedet bør loven udarbejdes således, at arbejdsskadeforsikringsselskabet – som hidtil – udbetaler arbejdsskadeerstatning til den skadelidte, og at forsikringsselskabet herefter får adgang til selv at rejse regreskrav for den afholdte erstatning efter reglerne om produktansvar.

Dermed vil forsikringsselskabet blot skulle 'lægge ud' for erstatningen, og kan herefter indkræve erstatningsbeløbet fra den producent eller im-



portør, der hæfter efter reglerne om produktansvar, hvorved den politiske ambition om, at erstatningsbeløb fortrinsvist skal afholdes ved produktansvar, indfris.

### **Enkeltpersonsafgørelser**

Det er 3Fs synspunkt, at det vil medføre en u hensigtsmæssig forringelse af kvaliteten i afgørelserne og retssikkerheden i øvrigt, hvis forslaget om i vidt omfang at afskaffe den kollegiale behandling af arbejdsskadesager i Ankestyrelsen gennemføres.

I forvejen opleves det i et betydeligt antal sager, at der sker forvaltningsretlig genoptagelse, straks efter at 3F eller andre skadelidtes repræsentanter udtager stævning mod Ankestyrelsen i sager – altså at sagen får et andet udfald, fordi der bliver 'kigget på den med nye briller'.

Ved en ophævelse af den kollegiale behandling vil der opstå en øget grad af vilkårlighed og manglende konsistens i afgørelserne til skade for de skadelidte, og 3F kan ikke tilslutte sig denne forringelse.

### **Bagatelsager**

I det aktuelle arbejdsskadesystem foretages anmeldelse af arbejdsskader til arbejdsgivers forsikringsselskab. Forsikringsselskabet foretager herefter vurdering af, om skaden vil kunne give anledning til krav efter loven, og videresender i givet fald til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Det fremgår ikke af lovforslaget, om denne praksis tiltænkes opretholdt, og hvordan samspillet med anerkendelsesfristen på 3 måneder i givet fald vil være.

Hvis 3-måneders fristen alene regnes fra forsikringsselskabets videresendelse af sagen til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, vil de skadelidte således kunne opleve en betydelig længere sagsbehandlingstid end tiltænkt, når/hvis sagen på grund af travlhed ikke bliver ekspederet straks af forsikringsselskabet.

### **5 ugers betalingsfrist**

Det foreslås i forslaget at forlænge forsikringsselskabets betalingsfrist, så betalingsfristen ikke er sammenfaldende med 4-ugers klagefristen.

Derved tilgodeses forsikringsselskabernes interesser på bekostning af, at de skadelidtes likviditetsmæssige situation forringes i mellemtiden.

Det er 3F's opfattelse, at der er tale om et særdeles sjældent forekommende problem, og at afvejningen af forsikringsselskabernes interesse står i et betydeligt misforhold til den ulempe, som forslaget vil indebære for de skadelidte.



Venlig hilsen

Ulla Sørensen  
Arbejds miljø politisk chef





**ELMER  
ADVOKATER**

Arbejdstilsynet  
Landskronagade 33  
2100 København O

[at@at.dk](mailto:at@at.dk), [tcn@at.dk](mailto:tcn@at.dk) og [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk)

19. februar 2019

Sagsnr.:  
KH 8018842

Jurist:  
Karsten Høj  
kh@elmer-adv.dk

Sekretær:  
Malene Kaaber Otto  
3367 6762  
mo@elmer-adv.dk

[www.elmer-adv.dk](http://www.elmer-adv.dk)

## **Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring mv**

Med henvisning til udkast til lovforslag offentliggjort på høringsportalen skal vi, som specialiserede arbejdsskadeadvokater i mere end 30 år, fremkomme med følgende bemærkninger:

### **1. Indledende bemærkninger**

Der har i mange år været gjort overvejelser om modernisering af arbejdsskadesystemet bl.a. med fokus på fastholdelse af arbejdsskade i beskæftigelse, koordinering af reglerne overfor erstatningsansvarsloven og de sociale forsørgelsesydelse (revalidering, fleksjob og førtidspension). Der blev i 2012 nedsat en arbejdsgruppe (bl.a. med advokat Karsten Høj som medlem), der afgav en rapport den 10. juni 2013. Da der ikke kunne opnås politisk enighed om, hvilke lovgivningsmæssige initiativer, der burde tages på baggrund af rapport, nedsatte Beskæftigelsesministeren et såkaldt ”ekspertudvalg”, der i december 2014 fremkom med en række anbefalinger (i alt 27) til et (mere) moderne arbejdsskadesystem. Som udenforstående er det svært at gennemskue, hvad der de seneste 4 år er gjort af overvejelser. Det eneste, som man med sikkerhed kan konstatere, er, at der ikke er fremsat forslag til lovændringer, der peger i retning af et mere moderne arbejdsskadessystem.

Det i høring udsendte lovudkast er kun i meget begrænset omfang udtryk for et forsøg på at skabe et mere moderne arbejdsskadesystem. Vi kan støtte, at ulykkesbegrebet præciseres, så det kommer i overensstemmelse med de meget langvarige og grundige overvejelser, der lå bag arbejdsskadereformen pr. 1. januar 2004. Det er meget betænkeligt, at Højesteretsdom fra november 2013 har betydet, at den administrative praksis efterfølgende har udviklet sig i klar strid med formålet med de ulykkesbegreb, der blev indført i 2004. Vi har en begrundet forventning



om, at den foreslåede præcisering kan sikre, at praksis fremadrettet vil leve op til intensionerne med reformen.

Det er også godt at indføre en regel om, at der indenfor en frist på 3 måneder skal være truffet afgørelse om anerkendelse.

Forslaget om, at AES har pligt til at genoverveje alle afgørelser, der klages over, er ligeledes et skridt i den rigtige retning for at nedbringe den samlede sagsbehandlingstid. Det forudsætter imidlertid, at AES besidder de nødvendige ressourcer til at foretage en fagligt kvalificeret genbehandling af påklagede afgørelser, således at det sikres, at de afgørelser, der er forkert, rent faktisk også bliver ændret. Ellers vil antallet af klager til Ankestyrelsen ikke blive reduceret.

0000

Forslaget om stærkt øget adgang til at træffe administrative afgørelser i Ankestyrelsen må vække retssikkerhedsmæssig bekymring. Med vores erfaring er vi ikke overbevist om, at en adgang til at træffe administrative afgørelser i et meget stort omfang (forment 6-7000 sager om året) vil føre til, at flere sager – end i dag – ender med en forkert afgørelse. Det vil i hvert fald betyde, at den praksis, som Ankestyrelsen på et givent område ”har lagt sig på”, vil være gældende til, der måtte blive afsagt en dom, der tilsidesætter praksis. Den korrektion af praksis, som mødebehandlinger giver mulighed for, bliver fjernet. Lovudkastet vil med andre ord kunne føre til flere afgørelser, der ved domstolsprøvelse bliver ændret. Forslaget bør nøje overvejes.

## **2. Produktansvar**

Det forslag, der påkalder sig størst bekymring er lovudkastets § 1, nr. 28 om at gøre produktansvar primær i forhold til den arbejdsskadedes krav på erstatning efter arbejdsskadesikringsloven.

I lovudkastets almindelige bemærkninger under pkt. 2.4., anføres det, at det er nødvendigt at gøre ansvar efter produktansvarsreglerne primær og i de specielle bemærkningerne til selve bestemmelsen fremgår, at indtil det er afklaret, om der er produktansvar for arbejdsskaden ”... vil behandlingen af arbejdsskadesagen blive sat i bero.” Der er ikke nærmere redegjort for, hvorfor det er nødvendigt at sætte behandlingen af arbejdsskaden i bero for, at det i den sidste ende er sådan, at den produktansvarlige skal betale for hele skaden. Det forekommer os ikke gennemtænkt, at arbejdsskadesagen skal sættes i bero. Formålet med regelændringen kan opnås ved at give arbejdsskadeforsikringsselskabet m.fl. regres, og den arbejdsskadede mulighed for at forfølge det fulde krav efter erstatningsansvarsloven sideløbende med, at der pågår behandling af krav i medfør af arbejdsskadesikringsloven.



Vi har således ikke bemærkninger til, at der indføres adgang for arbejdsskadeforsikringsselskaber, herunder selvforsikrede, m.fl. til at gøre regres for den erstatning, som de har betalt efter afgørelser truffet i medfør af arbejdsskadesikringsloven. Vi har heller ikke bemærkninger til, at skadelidte kan vælge, om vedkommende både vil anmelde krav om erstatning efter arbejdsskadesikringsloven og kræve erstatning efter erstatningsansvarsloven for produktansvar.

Men det, der foreslås i lovudkastet, vil efter vores opfattelse kunne skabe en helt uoverskuelig retsstilling for de arbejdsskadede derved, at arbejdsskadesagen skal sættes i bero, indtil det er afklaret, om den arbejdsskadede har krav på erstatning efter produktansvarsreglerne, jf. de specielle bemærkninger til § 1, nr. 28. Det uoverskuelige består i, at den arbejdsskadede dermed bringes i en situation, hvor han eller hun – f.eks. på arbejdsskadeforsikringsselskabets initiativ - skal forfølge produktansvarskravet før, der kan tilkendes erstatning efter arbejdsskadesikringsloven. Det er forbundet med store udgifter at forfølge et sådant krav.

Det er i øvrigt helt uomtalt i lovudkastet, hvordan og hvor langt den arbejdsskadede skal forfølge produktansvarskravet herunder ikke mindst, om det også skal ske ved domstolene før, der kan tilkendes erstatning efter arbejdsskadesikringsloven. Det kan vel næppe være tanken, at der for et afvist produktansvarskrav skal anlægges en bekostelig retssag med risiko for årelang udskydelse af sagsbehandling og erstatningsudbetaling til følge.

Det bemærkes, at selve formuleringen af lovudkastet "*I det omfang der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar...*" ikke klart lader det være op til skadelidte, om denne ønsker at vælge dette eller ej, men efterlader muligheden for, at arbejdsskadeforsikringsselskabet kan foranledige problemstillingen forfulgt med den konsekvens, at sagsbehandlingen og dermed den skadelidtes ret til godtgørelse og erstatning, herunder for endog betydelig erhvervsnetabsersatning, sættes i bero.

Selvom det måtte forstås sådan, at det alene er på skadelidtes initiativ, at et muligt krav efter produktansvarsloven kan føre til, at arbejdsskadesagsbehandlingen stilles i bero, vil det kunne have væsentlige konsekvenser for den skadelidte; dels fordi en endelig afgørelse om erhvervsnetab ofte først kan træffes efter mange år, dels grundet forældelsesreglerne, jf. nedenfor.

Det er efter vores opfattelse ikke korrekt, at den foreslåede ændring svarer til klage- og erstatningsloven § 28. Efter denne bestemmelse kan skadelidte (patienten) vælge, om kravet på erstatning skal forfølges efter klage- og erstatningsloven eller efter produktansvarsreglerne. Der er os bekendt ingen patienter, der fravælger anmeldelse efter klage- og erstatningsloven og i



stedet forfølger kravet overfor den produktansvarlige. Det er der den simple forklaring på, at skadelidte (patienten) ikke opnår nogen fordel ved, hverken hvad angår kravene til at opnå ret til erstatning og med sikkerhed ikke, hvad angår størrelsen af erstatningen. Det skyldes, at erstatningen skal udmåles efter de samme reglerne i erstatningsansvarsloven. Der er således ingen forskel i den erstatning, som skadelidte er berettiget til, om kravet behandles efter klage- og erstatningsloven, eller det er den produktansvarlige, der skal betale. Der er således ikke nogen ”differenceproblematik”.

Reglen i klage- og erstatningsloven § 28 har været gældende i mere end 25 år, jf. tidligere § 8a i patientforsikringsloven <sup>1</sup>.

Lovudkastet rejser endvidere en række forældelsesmæssige spørgsmål, der heller ikke er nærmere omtalt i bemærkningerne. Forældelsesfristen er efter ASL § 36 5 år for ulykker. Der gælder ikke nogen forældelsesfrist for erhvervssygdomme. Forældelsesfristen for produktansvar er 3 år, jf. produktansvarsloven § 14, stk. 1, og en absolut forældelsesfrist på 10 år fra produktet blev bragt i omsætning, jf. § 14, stk. 2. Hvis ASL § 77, som foreslået, ændres, betyder det, at erstatningskrav, der støttes på produktansvarsreglerne som udgangspunkt forældes 3 år efter skadens indtræden også for så vidt angår krav, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det er modsat af, hvad der gælder i dag, hvor forældelsesfristen for krav på godtgørelse for varigt mén og erstatning for erhvervsevnetab m.fl. først begynder at løbe, når der er truffet endelig afgørelse i arbejdsskadesagen <sup>2</sup>. Det vil med andre ord få den konsekvens, at det differencekrav, som den arbejdsskadede kan have i dag (typisk for erhvervsevnetab) kan være forældet, inden kravet er forældet efter arbejdsskadesikringsloven.

Hvis den arbejdsskadede gør krav på erstatning efter arbejdsskadesikringsloven på et tidspunkt, hvor krav efter produktansvarsreglerne er forældet, vil arbejdsskedeforsikringsselskabets m.fl. regreskrav formentlig være forældet, da der næppe, som lovudkastet er udformet, er tale om solidarisk hæftelse, der bringer regreskravet ind under reglen i forældelsesloven § 12.

---

<sup>1</sup> Reglen, der blev indføjet ved L 1992 239, bygger på den antagelse, at EU-direktivet bag lov om produktansvar kræver, at skadelidte altid skal have mulighed for at påberåbe sig disse regler. Reglen har navnlig betydning ved skader, der forårsages af defekt sygehusudstyr; patienten kan da vælge at kræve erstatning efter § 2, stk. 1, nr. 2, eller at rejse krav mod producent og/eller mellemhandler efter reglerne i lov om produktansvar, jf. herved U 2001 2338 H (nyretransplantation mislykkedes på grund af defekt produkt, som var fremstillet på sygehusets apotek; tilfældet anset for omfattet af produktansvarsloven, da produktet var fremstillet erhvervsmæssigt og bragt i omsætning). Reglen omfatter dog også det retspraksisudviklede produktansvar, jf. produktansvarslovens § 13. Hvis patienten vælger at rejse krav efter patientforsikringsloven, kan der rejses regreskrav mod vedkommende producent m

<sup>2</sup> Højesteretsdom trykt i U.2017.2583H

Dette forhold indebærer, at det arbejdsskadeforsikringsselskab, der i givet fald vil kunne gøre regres for meget betydelige erstatningsbeløb, næppe med udkastets nuværende formulering vil acceptere, at spørgsmålet om evt. produktansvar alene overlades til skadelidtes beslutning og valg.

Det er på denne baggrund vores forslag, at lovudkastet på dette punkt ændres, sådan at det foreslåede stk. 2 får en formulering svarende til arbejdsskadeforsikringsloven fra 1978, § 55, stk. 1 (senere ændret til gældende § 77) eksempelvis således:

”I det omfang der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar, indtræder den erstatningsansvarlige eller dennes forsikringsselskab i skadelidtes eller dennes efterlades ret mod den erstatningspligtige i det omfang, det har betalt eller er pligtig at betale skadelidte eller dennes efterladede erstatning efter denne lov. I det omfang, der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar, gælder reglen i stk. 1, 2. pkt. ikke.”

I § 77 stk. 1, 1. pkt., tilføjes formuleringen: ”og stk. 2” (efter eller før ordene ”§ 10 a”), og i § 77 stk. 1, 2. pkt., tilføjes formuleringen; ”jf. dog stk. 2.”

En sådan lovændring vil netop bringe reglen i overensstemmelse med klage- og erstatningsloven § 28

### **3. Indtrædelsesret i midlertidig erstatning for erhvervsevnetab. Præcisering af ASL § 29, stk. 2**

Den praktiske håndtering af sager, hvor den arbejdsskadede også har krav på erstatning efter erstatningsansvarsloven, har vist, at der er behov for at få præciseret skadevolders indtrædelsesret i den arbejdsskadedes ret til midlertidig erstatning for erhvervsevnetab, når skadevolder i medfør af EAL § 2, stk. 2, har udbetalt tabt arbejdsfortjeneste for en periode, hvor der senere efter en midlertidig afgørelse tilkendes erstatning for erhvervsevnetab.

Baggrunden herfor er, at det ved lov nr. 610 af 14. juni 2011 om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om arbejdsskadesikring blev fastsat, at skadelidte, når skaden også er dækket af arbejdsskadesikringsloven, har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. EAL § 2, stk. 1, 2. pkt., til virkningstidspunktet for erstatning for tab af erhvervsevne i medfør af en endelig afgørelse, jf. ASL § 17, stk. 1. Lovændringen udsprang af den lovførelse, som Højesteret fremkom med i to domme fra november 2009<sup>3</sup>.

---

<sup>3</sup> Højesteretsdomme trykt i U.2010.436H og U.2010.451H.



Gældende ret er i dag, at erstatning for tab af erhvervsevne i medfør af en midlertidig afgørelse, jf. ASL § 17, stk. 3, og § 17a, stk. 4, 1. pkt., ikke bringer retten til tabt arbejdsfortjeneste til ophør. Som konsekvens heraf blev det ved lovændringen i 2011 bestemt, at den midlertidigt tilkendte erstatning for erhvervsevnetab (der fastsættes som en månedlig erstatningsydelse) skal fradrages i tabte arbejdsfortjeneste<sup>4</sup>.

I mange sager, hvor der skal ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, vil skadevolderen derfor ikke foretage betaling heraf så længe, der ikke er truffet afgørelse i arbejdsskadesagen om erstatning for erhvervsevnetab. Det sker med den begrundelse, at kravet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke endeligt kan opgøres, da fradraget for midlertidigt tilkendt erstatning for erhvervsevnetab ikke kendes. Det betyder, at de skadelidte – også pga. den lange sagsbehandlingstid i AES – må vente måneder og år på at få deres indtægtstab erstattet. Det har ikke været formålet med reglerne.

Den almindelige opfattelse – også vores – er, at den ansvarlige skadevolder kan indtræde i den arbejdsskadedes ret til erstatning for erhvervsevnetab, hvis der for samme periode er udbetalt tabt arbejdsfortjeneste (og dermed uden fradrag). Der er imidlertid flere arbejdsskadeforsikringselskaber, der er af den opfattelse, at ASL § 29, stk. 2, ikke giver den fornødne sikre hjemmel til, at den ansvarlige skadevolder kan indtræde, idet bestemmelsen angiver, at der skal være tale om ”erstatnings- og godtgørelsesbeløb af samme art”. Det fører til, at den ansvarlige skadevolder ikke vil betale erstatning for det løbende indtægtstab, da de ikke er sikre på at kunne udbetalt erstatning for erhvervsevnetab tilkendt efter en midlertidig afgørelse for samme periode. Det betyder, at skadelidte kan opleve et stort økonomisk ”hul” i indtægtsdækningen, hvilket er direkte modstrid med formålet med reglerne i erstatningsansvarsloven.

På den baggrund foreslår vi, at ASL § 29, stk. 2, præciseres som udtryk for en kodificering af gældende ret. Det kan f.eks. ske med følgende tilføjelse:

”Det samme gælder, når den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikring har udbetalt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. erstatningsansvarsloven § 2, for en periode, der efter en midlertidig afgørelse, jf. § 17, stk. 3 og § 17a, stk. 4, 1. pkt. tillige er tilkendt tilskadekomne erstatning for erhvervsevnetab for.”

Eller alternativt:

---

<sup>4</sup> Jf. EAL § 2, stk. 2.

”Ved ”samme art” forstås tillige erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har truffet midlertidig afgørelse om erhvervs-evnetab, jf. § 17, stk. 3 og § 17a, stk. 4, 1. pkt.”.

Med en sådan præcisering vil de skadelidte kunne få deres løbende indtægtstab erstattet uden, at den ansvarlige skadevolder derved kommer til at betale en større erstatning end i dag. De vil blot komme til at betale den ”til tiden”.

Det er vores klare indtryk, at ansvarsforsikringsselskaber og deres advokater vil tilslutte sig en sådan præcisering af gældende ret.

Med venlig hilsen

Karsten Høj

Søren Kjær Jensen





# Skatteministeriet

Arbejdstilsynet  
Att.: Tor Eiven Mønter og  
Preben K. Hansen

19. februar 2019  
J.nr. 2019 - 1415

Skatteministeriet  
Nicolai Eigtveds Gade 28  
DK 1402 - København K

Telefon +45 33 92 33 92  
Mail skm@skm.dk

[www.skm.dk](http://www.skm.dk)

## Skatteministeriets svar på høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Arbejdstilsynet har ved e-mail af 30. januar 2019 anmodet Skatteministeriet om eventuelle bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Skatteministeriet har følgende bemærkninger:

### Bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 4 og nr. 24

Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 4, at ordet "SKAT" foreslås ændret til "skatteforvaltningen". Det fremgår endvidere af forslaget § 1, nr. 24, at ordet "skattemyndighed" foreslås ændret til "skatteforvaltningen."

Af bemærkningerne til § 1, nr. 4, fremgår bl.a. følgende: "Det vil være en ren sproglig ændring af bestemmelsen, der samtidig vil indebære, at bestemmelsen er neutral over for fremtidige ændringer i organiseringen i skatteforvaltningen."

Skatteministeriet skal hertil bemærke, at den korrekte betegnelse, når ordet anvendes i selve lovteksten, er "told- og skatteforvaltningen". Se hertil eventuelt skatteforvaltningslovens § 1 og bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-2005 (2. samling) tillæg A, side 4267.

### Bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 5

Skatteministeriet har noteret sig, at Arbejdstilsynet efter lovforslagets § 1, nr. 5, ønsker at anvende standardsatser svarende til satserne for fri kost og logi, som er fastsat af Skatterådet i medfør af ligningslovens § 16, stk. 3, nr. 2.

Skatteministeriet ska hertil bemærke, at kost og logi betalt af en arbejdsgiver som udgangspunkt er skattepligtig for den ansatte, idet der er tale om et sparet privatforbrug. Værdien af arbejdsgiverbetalt kost og logi udgør som hovedregel det, som det må antages at koste den ansatte i almindelig fri handel. Imidlertid fastsætter Skatterådet hvert år værdien af kost og logi for visse grupper af lønmodtagere, for hvem kost og logi generelt indgår som en naturlig del af lønnen. Der er navnlig tale om medhjælpere ved landbrug m.v., hushjælp, kokken- og serveringspersonale, private sygeplejersker, sygehuspersonale m.v.

og personale ved militæret. Se evt. bekendtgørelse nr. 1306 af 20. november 2018 om værdiansættelse af fri kost og logi gældende for 2019.

Det kan overvejes, om det bør præciseres i lovbemærkninger, at standardsatserne alene skal finde anvendelse på tilsvarende persongrupper, eller at satserne generelt skal anvendes ved beregning af tilskadekomnes årsløn i tilfælde, hvor den tilskadekomne har ophold hos arbejdsgiveren.

Det bemærkes endvidere, at Skatterådet ikke har ansat værdien af fri logi alene.

Med venlig hilsen

Martin Vangsoe Olsen





## ArbejdsskadeForeningen AVS

Som anmelder af en arbejdsskade, hvad enten det drejer sig om fysiske, psykiske eller somatiske sygdomme, SKAL sagerne, hvad angår bevisbyrde og behandling behandles ens.

Reglerne for bevisbyrde, Arbejdsmiljø samt Arbejdsskadesikring er de samme. Alligevel bliver de behandlet vidt forskelligt.

I dag sker der følgende:

### Vedr. Ulykker/Fysiske skader

Hvis der forekommer fysiske skader på arbejdspladsen, vil Arbejdstilsynet og Politi blive tilkaldt. Disse Myndighedsinstanser vil gennemgå ulykken og vil bedømme om Arbejdsmiljøloven Kapitel 5 §§ 38-40

### Kapitel 5

#### *Arbejdets udførelse*

**§ 38.** Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

*Stk. 2.* Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

**§ 39.** Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der skal være opfyldt, for at arbejdet kan anses for fuldt forsvarligt planlagt, tilrettelagt og udført, herunder om

- 1) sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger vedrørende arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f.eks. for at undgå sammenstyrtning, nedstyrtning, sammenskridning, rystelser, stråling, støj eller eksplosions-, brand- eller sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, sygdomssmitte eller forkerte arbejdsstillinger, bevægelser eller belastninger,
- 2) forbud mod særligt farlige arbejder, arbejdsprocesser og -metoder,
- 3) opslag eller egnet markering.

*Stk. 2.* Beskæftigelsesministeren kan endvidere fastsætte regler om særligt arbejdstøj og personlige værnemidler, herunder om hvem der skal afholde udgifterne hertil.

**§ 40.** Hvor hensynet til de ansattes sikkerhed eller sundhed kræver det, kan beskæftigelsesministeren fastsætte regler om,

- 1) at der skal udarbejdes planer over arbejdsgange, arbejdsprocesser og -metoder, og
- 2) at sådanne planer og ændringer i dem skal forelægges Arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse, før de bringes til udførelse.

Når det er fastslået om i hvilket omfang arbejdsgiver kan drages til ansvar og i hvilket omfang afsluttes sagen med en anerkendelse jf. Arbejdsskadesikringsloven.

### Vedr. Psykiske skader/Arbejdsbetingede lidelser

Sagen stiller sig helt anderledes når det at psykiske skader der tales om.

På trods af, at reglerne er de samme uanset, det er fysiske, psykiske eller somatiske skader, så er der ingen hjælp at hente fra myndighederne ved psykiske og somatiske skader.



## Arbejdsskadeforeningen AVS

Der bliver hverken tilkaldt Arbejdstilsyn eller anden myndighed (her tænker jeg på fx Socialstyrelsen og eller Arbejdsmedicinsk Klinik) til at lave samme vurdering af det generelle psykiske/somatiske arbejdsmiljø på arbejdspladsen.

Den der pådrager sig en psykisk/somatisk arbejdsskade overlades til sig selv og skal selv indsamle beviser og dokumentation for, at arbejdspladsen er årsagen til skaden.

Denne måde at administrere den samme lovgivning, de samme regler, som udmøntes på vidt forskellig måde, er uanstændigt. Den gruppe af personer som pådrager sig psykiske skader pga. arbejdet er samtidig den gruppe der har det allersværest ved at få ressourcer til at få belyst sin sag. Det ses ofte, at selv om Arbejdsmedicinsk Klinik laver en attest der påpeger årsagssammenhængen, så bliver denne attest ikke taget alvorligt.

Resultatet er tit og ofte årelange kampe for anerkendelse. En anerkendelse som i langt de fleste tilfælde aldrig kommer. Det ender som regel med, at dem der har ressourcer og overskud formår at sende sagen i Ankestyrelsen. Hvis sagen tabes her er der KUN civilt søgsmål tilbage. Hvor mange har ressourcer og økonomi til det?

Omkring brug af Erhvervssygdomsudvalget er det kun en lille procent af de anmeldte psykiske/somatiske skader der er så heldige at blive vurderet heri. Det er stort set umuligt at få en sag igennem til udvalget.

Myndighederne er flittige brugere af administrative afgørelser der bliver truffet, formentlig fordi sværhedsgraden af indsamling af beviser ofte er uladssiggørlig når der er tale om psykiske/somatiske lidelser.

Med venlig hilsen



## Arbejdsskadeforeningen AVS

v/Formand Tina Huniche socialrådgiver. Mobil: +45 61 43 75 75.

[www.arbejdsskadeforeningen.dk](http://www.arbejdsskadeforeningen.dk)

Arbejdstilsynet  
Att.: Preben Hansen og Tor Even Münter  
at@at.dk  
pkh@at.dk  
tem@at.dk

## Høringssvar om ændring af lov om arbejdsskadesikring m.v.

19. februar 2019  
JSL  
Dok ID: 135491

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har den 30. januar 2019 modtaget høring om *Forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring m.v.*

DA giver hermed – på vegne af DA-fællesskabet – sine generelle og konkrete bemærkninger.

### Generelle bemærkninger

DA finder det beklageligt, at regeringen ikke har taget initiativ til forhandlinger om en arbejdsskadereform i den indeværende regeringsperiode. Dette på trods af, at det er en klar ambition i det aktuelle regeringsgrundlag og tillige har fremgået af regeringens lovprogram allerede i 2015.

DA noterer sig med beklagelse, at et hovedelement i det aktuelle lovforslag er en lempelse af anerkendelseskriterierne for personskader, der ligger ud over, hvad der følger af lovens formål om at fastsætte godtgørelse og erstatning for arbejdsskader.

DA bemærker dertil, at det aktuelle lovforslag dertil adresserer en række mindre administrative justeringer, der langt mere hensigtsmæssigt kunne være tænkt ind i en samlet reform med modernisering af arbejdsskadesystemet.

DA har en klar forventning om, at en arbejdsskadereform bliver taget op i en kommende regeringsperiode, og henviser til den fælleserklæring om en arbejdsskadereform samt justerede forslag, som DA med LO sendte til Beskæftigelsesministeriet den 21. december 2018.

## Konkrete bemærkninger

### § 1, nr. 1.

DA finder det grundlæggende meget uhensigtsmæssigt, at en arbejdsskade, der alene har forbigående følger, er uden behov for behandling og som ikke medfører varigt mén med den foreslåede ændring skal kunne anerkendes som personskade i arbejdsskadesikringsloven.

Det skyldes, at arbejdsskadesikringslovens udtrykkelige formål er at fastlægge godtgørelse og erstatning. Det, i sig selv at udtrykke en offentlig anerkendelse af, at en hændelse på arbejde var en arbejdsskade, er for så vidt arbejdsskadelovens formål og virkeområde uvedkommende.

Her vil det være mere oplagt, såfremt der er politisk ønske om en sådan anerkendelse, at Arbejdstilsynet kvitterer tilskadekomne, jf. arbejdsmiljølovens bestemmelser om at anmelde arbejdsulykker. Der sker – med den foreslåede udvidelse – en sammenroding af erstatningsmæssige principper og politiske hensyn til offentligt at anerkende de små personskader, beskæftigede måtte pådrage sig, mens de er på arbejde.

DA anerkender, at forslaget vil indebære, at disse små skader, der alene har forbigående følger, hurtigere kan afsluttes.

DA vil samtidig påpege den problemstilling, at den foreslåede udvidelse vil have væsentlige negative økonomiske konsekvenser for arbejdsgiverne, som lovgiver synes helt at have overset, jf. de økonomiske konsekvensberegninger.

Problemstillingen består i, at det af lovens § 12, stk. 2, fremgår, at et påvist tab af erhvervsevne eller et varigt mén m.v. anses for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod, eller andet er fastsat.

Denne bestemmelse er også kendt som lovens omvendte bevisbyrderegel og træder i kraft, så snart en personskade er anerkendt efter loven. Reglen indebærer, at selv om en personskade alene bliver anerkendt med helt forbigående følger, bliver der omvendt bevisbyrde for alle senere helbredsskader, der måtte tilståde personen.

Således vil grundlaget med den foreslåede udvidelse blive en formodning om, at en senere opstået nedsat funktion i f.eks. håndleddet fra et fald, der alene gav helt forbigående følger, med den foreslåede ændring nu pludselig skal formodes at skyldes dette fald. Det vil så påhvile AES at dokumentere, at der *ikke* er nogen årsagssammenhæng, hvilket selvsagt – og med erfaring fra tiden *før* højesteretsdommen i 2013 – er mere end vanskeligt.

Som det er praksis i dag med den nugældende praksis, kan senere opståede helbredsskader ikke som udgangspunkt formodes at være forårsaget af ulykker, der ikke har krævet behandling eller givet varigt mén. Det vil skulle konkret dokumenteres, og det er også det, der følger princippet i al øvrig erstatningsret.

Den foreslåede udvidelse vil således indebære betydeligt lempede krav til at få anerkendt senere opståede helbredsskader som nogle, der er forårsaget af en forudgående personskade uden følger. Uanset at det – i modsætning til i dag – ikke kan dokumenteres, at den senere opståede helbredsskade skyldes den oprindelige forbigående personskade.

Dette var en udbredt problemstilling før højesteretsdommen i 2013, som medførte en række tilkendelser af erstatninger på løst dokumenteret grundlag med betydelige merudgifter for arbejdsgiverne.

DA noterer sig i den sammenhæng med tilfredshed, at der med lovforslaget ikke er tilsigtet nogen ændring i, hvad der tilkendes erstatning for, men at det alene er formålet at hæve andelen, der får anerkendt en ulykke som en arbejdsskade, for derved at sikre borgere, der kommer ud for en arbejdsulykke, den formelle anerkendelse.

**DA påpeger** derfor, at det vil være nødvendigt for at opfylde lovforslagets forudsætning om alene at udvide selve anerkendelsesspørgsmålet – uden også at øge området, hvor der gælder omvendt bevisbyrde – at tilføje i § 12, at denne bestemmelse alene omfatter skader, der anerkendes med ydelser efter § 15, 17 eller 18.

### **Til § 1, nr. 3**

DA finder det hensigtsmæssigt, at de sagsbehandlingsfrister, der gælder, bliver samlet ét sted i loven, som foreslået. Det er samtidig hensigtsmæssigt, som foreslået i ny stk. 3, at det konkret nu bliver angivet – sådan som fristerne i praksis regnes fra i dag – at fristerne gælder fra den dag, AES modtager anmeldelsen, da AES først har mulighed for at påbe-

gynde behandlingen af ulykkessager på det tidspunkt, de bliver over-  
sendt fra forsikringsselskabet – ikke allerede den dag, de bliver anmeldt  
i EASY.

DA ønsker imidlertid at henlede opmærksomheden på, at de lovfastede  
tidsfrister for AES' sagsbehandling i dag bliver taget meget bogstaveligt  
af Rigsrevisionen, på trods af, at det af bemærkningerne til lovens forar-  
bejder, hvor disse nugældende frister blev fastsat, stod klart, at de alene  
blev fastsat ud fra et umiddelbart skøn om effekterne af de nye regler.  
Rigsrevisionen har således netop meddelt, at de åbner en undersøgelse  
af AES' sagsbehandling med afsæt i, at de nuværende frister ikke altid  
bliver overholdt.

Da den foreslåede § 16, stk. 5, samtidig – på subtil vis – lader ane, at det  
faktisk er lovgivers forventning, at fristerne nogle gange slet ikke vil  
være mulige at overholde, bør det fremgå klart af de bestemmelser,  
hvori fristerne er angivet, at der skal gælde undtagelser for fristerne.

DA foreslår derfor, at det eksplicit angives i forslag til ny § 16, stk. 1 og  
stk. 2, at de angivne frister er betinget af, at der ikke gør sig særlige om-  
stændigheder gældende, der forsinker sagsbehandlingen.

#### Til § 1, nr. 12

Det er angivet, at forslaget baggrund er ønsket om en administrativ for-  
enkling. DA påpeger, at forslaget ikke indebærer nogen administrativ  
forenkling. Der er i stedet tale om, at en opgave, som Beskæftigelsesmi-  
nisteriet i dag løser enkelt og nemt, ønskes overvæltet på AES, og som  
ville skulle finansieres af virksomhederne gennem taksterne.

Mere alvorligt er, at forslaget om, at AES skal forhandle taksterne med  
Lægeforeningen indebærer meget betydelige problemer, der helt er  
overset i det lovforberedende arbejde:

AES er *ikke* i en position, hvor de kan være en ligeværdig forhandlings-  
part med Lægeforeningen. AES er helt afhængige af lægeerklæringer og  
lægeattester fra Lægeforeningens medlemmer for overhovedet at kunne  
behandle og afgøre sager. AES kan ikke få andre til at løse denne op-  
gave.

For Lægeforeningens medlemmer derimod er lægeerklæringer til AES  
kun en helt marginal del af indtægtsgrundlaget.

En sådan helt asymmetrisk forhandlingsposition vil det være helt uholdbart at sætte AES i. Lægeforeningen vil næsten frit kunne kræve sine takster hævet, uden AES vil have nogen reelle forhandlingsmuligheder. AES betaler allerede i dag omkring 80 mio. kr. årligt i lægehonorarer. Den foreslåede ændring må helt entydigt forventes at medføre betydelige årlige merudgifter for arbejdsgiverne, der kan løbe op i adskillige millioner kroner.

**DA påpeger**, at den nuværende ordning, hvor ministeren fastsætter honorarets størrelse er helt nødvendig at bibeholde. Området er *ikke* egnet til forhandling mellem AES og Lægeforeningen.

#### Til § 4

Det fremgår af lovforslaget, at der er påtænkt ikrafttræden den 1. juli 2019. Under hensyn til lovgivningsprocessen kan de nye regler først forventes vedtaget i Folketinget i maj eller juni måned.

Med tanke på det ret omfattende antal foreslåede ændringer, herunder om anerkendelse, finansiering mv. må det – særlig når der tænkes på det helt forældede it-system, AES har til rådighed – anses for komplet urealistisk, at AES på nogen måde vil kunne indrette sin it og sagsbehandling til de foreslåede ændringer allerede til den 1. juli 2019.

DA forventer, at en eventuel ikrafttræden på dette tidlige tidspunkt vil indebære betydelige forsinkelser, sagsbehandlingsfejl og meromkostninger for arbejdsgiverne.

**DA opfordrer** Beskæftigelsesministeriet til at gå i dialog med AES' administration om at fastsætte en realistisk frist for ikrafttræden.

Med venlig hilsen  
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Pernille Knudsen





Arbejdstilsynet  
Landskronagade 35  
2100 København Ø

Att.: Preben Hansen [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk)  
og Tor Even Mønter [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk)

## **Ledernes høringssvar til ændring af lov om arbejdsskadesikring mv.**

København  
den 19. februar  
2019

Lederne har med brev af 30. januar 2019 modtaget høring om forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring mv. Lederne har følgende generelle og konkrete bemærkninger.

### *Generelle bemærkninger til lovforslaget.*

Alle parter er enige om, at det er nødvendigt med en grundlæggende modernisering af arbejdsskadesikringssystemet. En sådan modernisering har også været et element i regeringsgrundlaget siden 2015. Lederne havde gerne set et samlet forslag til modernisering af arbejdsskadesikringssystemet, således at ændringer af arbejdsskadesikringssystemet blev gennemført i et samlet lovforslag/lovkatalog.

Lederne er tilfredse med lempelsen af anerkendelseskriterierne for hvornår en arbejdsulykke er en arbejdsskade. Det giver den skadelidte en længe efterspurgt formel anerkendelse. Lederne noterer sig dog også med tilfredshed, at det i lovforslaget ikke er hensigten, at der skal ske en ændring med hensyn til tilkendelse af erstatning for personskader.

Lederne kan generelt bakke op om tiltag der fremmer hurtigere sagsbehandlingstider. Vi ser frem til at de foreslåede tekniske og administrative justeringer i forhold til frister og selvstændige afgørelser, kan ses i de faktiske sagsbehandlingstider.

Nedenfor er Ledernes konkrete bemærkninger til lovforslaget.

### ***Bemærkninger til §1, 1.***

Lederne kan støtte forslaget til ændring af §6 der medfører en lempelse af kriterierne for anerkendelse af arbejdsulykker som arbejdsskader således, at ulykker, der er sket på arbejdet, i højere grad kan anerkendes som arbejdsskader, uanset om personskaden er forbigående.

### **Lederne**

Vermlandsgade 65  
2300 København S

Telefon 3283 3283  
Mail [lederne@lederne.dk](mailto:lederne@lederne.dk)  
[www.lederne.dk](http://www.lederne.dk)

Lederne bakker op om hensigten med forslaget om at sikre tilskadekomne en formel anerkendelse af, at de har været udsat for en arbejds-skade. Samtidig noterer Lederne sig med tilfredshed, at det i lovforslaget ikke er hensigten, at der skal ske en ændring med hensyn til, hvad der tilkendes erstatning for.

#### **Bemærkninger til §1, 3.**

Lederne kan støtte forslaget om, at Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring træffer selvstændig afgørelse om anerkendelse af arbejdsskader, og at der fastsættes klare frister for afgørelser om anerkendelsesspørgsmålet.

Lederne kan ligeledes bakke op om, at gældende sagsbehandlingsfrister samles ét sted i loven. Lederne kan også bakke op om, at det nu bliver præciseret at fristerne gælder fra den dag, AES modtager anmeldelsen.

#### **Bemærkninger til §4**

Det påtænkes, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2019.

Lederne kan bakke op om at de påtænkte ændringer gennemføres så hurtigt som muligt. Vi er imidlertid også optaget af, at AES får den nødvendige tid til at implementere ændringerne, så kvalitet og præcision i sagsbehandlingen kan opretholdes. For at opnå den bedste balance mellem disse to hensyn, mener Lederne at det vil være hensigtsmæssigt, hvis Beskæftigelsesministeriet i dialog med AES fastsatte en realistisk frist for lovens ikrafttræden, evt. med forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for de forskellige elementer i loven.

Med venlig hilsen



Arbejdsmiljøchef  
Lars Andersen

## Arbejdstilsynet

CC.: Preben Hansen [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk)  
CC.: Tor Even Münter [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk)

**Forsikring  
& Pension**

### ASL-lovforslag - Forsikring & Pensions høringsvar

19.02.2019

Forsikring & Pension har modtaget "Forslag til ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område" i høring. Vi takker for muligheden for at afgive bemærkninger.

Forsikring & Pension  
Philip Heymans Allé 1  
2900 Hellerup  
Tlf.: 41 91 91 91  
Fax: 41 91 91 92  
[fp@forsikringogpension.dk](mailto:fp@forsikringogpension.dk)  
[www.forsikringogpension.dk](http://www.forsikringogpension.dk)

Vores høringssvar falder i to dele. Første del indeholder vores overordnede bemærkninger til lovforslaget, mens anden del indeholder vores uddybende bemærkninger til konkrete bestemmelser.

Astrid Breuning Sluth  
Chefkonsulent, cand.oecon  
Dir. 41919071  
[abs@fogp.dk](mailto:abs@fogp.dk)

Generelt bemærker vi, at mange af ændringerne snarest bør indføres i lov om arbejdsskadesikring i Grønland.

#### 1 Overordnede bemærkninger

Der er gennem de seneste mange år brugt mange ressourcer på at komme med gennemarbejdede og velbegrundede forslag til ændringer af arbejdsskadesystemet i Danmark. Det er derfor skuffende at læse nærværende lovforslag, som slet ikke i tilstrækkelig grad gør systemet tidssvarende.

Vores ref. abs  
Sagsnr. GES-2019-00054  
DokID 377275

Vi ser gang på gang, at de tilskadekomne får psykiske gener som følge af det meget lange sagsbehandlingsforløb. Det er derfor særligt skuffende, at lovforslaget ikke har større fokus på, hvordan man bedst muligt hjælper de tilskadekomne med at bevare arbejdsmarkedstilknytningen.

Vi hæfter os særligt ved, at det af lovforslagets almindelige bemærkninger flere gange fremgår, at lovforslaget er første skridt på vejen mod et mere tidssvarende arbejdsskadesystem, og at en større omlægning af systemet bør tilrettelægges i sammenhæng med opfølgningen på arbejdsmiljøekspertudvalgets anbefalinger. Vi kan kun opfordre til, at næste skridt tages hurtigst muligt. Vi står gerne til rådighed i det lovforberedende arbejde.

##### 1.1 Dem, der finansierer, er uden reel indflydelse

Arbejdsskadesystemet er bygget op på den særegne vis, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) forestår sagsoplysningen og -behandlingen, mens selskaberne dels udbetaler erstatninger og godtgørelser til de tilskadekomne, dels finansierer driften og udviklingen i AES via en kompliceret og svært gennemskuelig

Brancheorganisation  
for forsikringselskaber  
og pensionskasser

takstfinansieringsmodel. Hertil kommer, at selskaberne oveni betaler for alle de lægelige oplysninger, som AES indhenter til oplysning af ulykkessagerne.

Til trods herfor er selskaberne sat uden for direkte indflydelse på driften og udviklingen i AES, idet branchen ikke har en plads i AES' bestyrelse. Selv ikke et velfungerende samarbejde på sekretariatsplan mellem Forsikring & Pension og AES kan råde bod på den manglende bestyrelsesplads.

Vi **foreslår** derfor, at Forsikring & Pension tildeles en plads i bestyrelsen.

### **1.2 Selskaberne bør tildeles bemyndigelse til at vurdere anerkendelses-spørgsmålet**

Vi ser med positive øjne på, at der lægges op til, at der i udgangspunktet skal træffes særskilt afgørelse om anerkendelses-spørgsmålet, og at fristen herfor er tre måneder.

Vi **foreslår**, at selskaberne tildeles bemyndigelse til at træffe denne afgørelse med AES som førsteinstans. Selskaberne har lang og indgående erfaring med at behandle personskadesager, hvor tilskadekomne er kommet til skade i sin fritid. I disse sager træffer selskaberne afgørelse om anerkendelse, varigt mén og erhvervsevnetab og er ligeledes ansvarlige for erstatningsudmålingen. Selskaberne har med andre ord både ekspertisen og it-systemerne til at behandle alle typer af personskadesager, herunder også arbejdsulykkessager.

Med vores forslag kan selskaberne bidrage til at nedbringe sagsbehandlingstiden i arbejdsskadesystemet, og de kan yde en endnu hurtigere indsats for at sikre de tilskadekomnes arbejdsmarkedstilknytning. AES kan samtidig fokusere sin indsats på resten af sagsbehandlingen.

### **1.3 Selskabernes adgang til sagsakterne**

AES giver på hjemmesiden "Se sag" den tilskadekomne i en arbejdsulykkessag adgang til på en nem og let tilgængelig måde at følge med i sagsbehandlingen af vedkommendes sag, herunder at se indholdet i alle sagsakterne. Selskaberne havde indtil 25. maj 2018 en tilsvarende adgang.

AES har imidlertid delvist lukket for denne adgang, fordi AES vurderer, at databeskyttelsesreglerne forhindrer, at AES videregiver visse af oplysningerne indhentet fra tredjemand til selskaberne uden tilskadekomnes samtykke.

Det er imidlertid vores vurdering, at den såkaldte retskravshjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2 litra f, giver AES hjemmel til at videregive oplysninger til det involverede arbejdsskadeforsikrings-selskab, som er nødvendige for, at selskabet kan varetage sine interesser i forbindelse med tilskadekomnes krav om erstatning fra selskabet som følge af arbejdsskaden.

Vi henviser i den forbindelse til side 201 i Justitsministeriets Betænkning 1565/2017, hvoraf det fremgår, at databeskyttelsesforordningen artikel 9, stk. 2, litra f også gælder behandling af artikel 9-oplysninger, der er nødvendig for, at en tredjemands retskrav kan fastlægges mv. Bestemmelsen må efter vores opfattelse også kunne anvendes i forbindelse med, at en tredjemand forsvarer sig mod retskrav. Det bemærkes i den forbindelse, at artikel 9, stk. 2, litra f er aktiveret i Danmark med Databeskyttelseslovens § 7, stk. 1. For så vidt angår artikel 6-

Forsikring & Pension

Vores ref. abs

Sagsnr. GES-2019-00054

DokID 377275

oplysninger vil videregivelsen kunne ske med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra b og litra f.

Vi beder derfor om en formel afklaring af selskabernes adgang til de indhentede oplysninger i arbejdsulykkessager.

#### 1.4 Konkurs

Alpha Insurance A/S gik som bekendt konkurs i foråret 2018, og reglerne i ASL § 54 blev for første gang taget i brug. Det blev klart for alle, at reglerne har mange år på bagen og er uklare og åbne for adskillige fortolkninger.

Vi ser derfor med tilfredshed på, at lovforslaget lægger op til en tydeliggørelse af de regler, som træder i kraft, når et arbejdsulykkesforsikringsselskab går konkurs.

Vi er særligt tilfredse med, at lovforslaget i meget stort omfang imødekommer branchens eget forslag til en præcisering af § 54. Dog bemærker vi, at den foreslåede anvendelse af de midler, som AES modtager fra konkursboet, er u hensigtsmæssig, jf. vores uddybende bemærkninger nedenfor og de vedlagte PowerPoints.

Vi beder om en bekræftelse på, at den foreslåede § 54 også gælder for Alpha Insurance A/S' konkurs og ikke kun for eventuelle fremtidige konkurser, som måtte indtræde efter lovens ikrafttrædelse.

Når det er sagt, arbejder vi fortsat for, at arbejdsulykkesforsikringsselskabers konkurs inkluderes i lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber, og at § 54 dermed kan afskaffes.

#### 1.5 Finansieringsmodel

Der lægges med lovforslaget op til en omlægningen af finansieringsmodellen med det formål at sikre, at AES har tilstrækkelig likviditet til rådighed hen over året.

Vi er indforstået med den foreslåede model, jf. dog vores uddybende bemærkninger nedenfor.

Vi finder anledning til at bemærke, at det er afgørende, at alle selskaber, der driver arbejdsulykkesforsikring, herunder også agenturer, er en del af finansieringsmodellen.

Endelig finder vi behov for en tydeliggørelse af grundlaget for og beregningen af taksterne efter § 48, da det er i dag uklart, hvilke udgifter der indgår i beregningen efter § 48, stk. 6, 2. pkt.

#### 1.6 Forenklet ankesystem

Der er ingen tvivl om, at sagsbehandlingstiden i arbejdsskadesystemet opleves som meget lang hos de tilskadedkomne og sagens øvrige parter. Alligevel er der grund til grundig overvejelse, inden der foretages væsentlige ændringer af systemet, når ændringerne kan have betydning for parternes retssikkerhed.

Vi finder det ikke tilstrækkeligt dokumenteret, at indførelsen af administrative afgørelser i det, der ifølge bemærkningerne svarer til 60 procent af ankesagerne, ikke har retssikkerhedsmæssige konsekvenser for sagens parter.

Hvis forslaget om administrative afgørelser gennemføres, **foreslår** vi, at det kun er jurister i AST, som har opnået delegation, der bemyndiges til at lave administrative ankeafgørelser, og at eventuelle indsigelser til en administrativ afgørelse altid skal sendes til en specialkonsulent, ankechef eller lignende i AST.

### 1.7 Genopretning af ulykkesbegrebet

Det fremgår af bemærkningerne, at lovgiver ønsker at genoprette ulykkesbegrebet, så det er som før 2004. Det er dog ikke kun det, som forslaget lægger op til. Forslaget medfører betydelige lempelser i bevisbyrden og lempelse af anerkendelsesproceduren.

## 2 Konkrete bemærkninger

### § 1, nr. 1 – genopretning af ulykkesbegrebet

Det fremgår af bemærkningerne, at den løbende ændring i fortolkningen af ulykkesbegrebet har medført en nedgang i antallet af anerkendelser. Der foreslås derfor en genopretning af ulykkesbegrebet svarende til retstilstanden fra før 2004. Genopretningen skal ske ved, at det kommer til at fremgå af loven, at også forbigående personskader kan anerkendes uanset, om de kræver behandling for at gå over, og uanset om der konkret er foretaget behandling af ulykkens følger.

Vi bakker generelt op om en ny § 6, som er mere håndterbar og lettere forståelig for de tilskadekomne – dog med nedenstående forbehold.

#### *Utydelig sondring*

Det beskrives i bemærkningerne, hvordan sondringen er tiltænkt mellem, om en forbigående personskade kan anerkendes eller ej. Det er efter vores vurdering ikke tilstrækkeligt med de beskrevne eksempler og bemærkningen om, at "det afgørende for sondringen er, at sidstnævnte følger ikke har nogen betydning for tilskadekomnes aktuelle og efterfølgende helbredsmæssige tilstand".

#### *Alvorligere følger end normalt*

I forlængelse af ovenstående finder vi også, at der er behov for en tydeliggørelse af, hvad der menes med, at "tilskadekomne vil også kunne få anerkendt skaden som en arbejdsulykke, når skaden har haft alvorligere følger end normalt for den type skade for tilskadekomne på grund af ikke-arbejdsrelaterede forhold".

Vi savner en præcisering af, hvordan ASL § 12, stk. 2 skal fortolkes i relation til ovennævnte forslag. Det samme gør sig gældende i forhold til lovforslagets § 1, nr. 3.

#### *Ændret beviskrav*

Det beskrives i bemærkningerne til § 1, nr. 1, at "ændringen af ulykkesbegrebet ikke vil ændre på beviskravet". De efterfølgende beskrivelser peger dog i modsat retning, idet der bl.a. står, at "med ændringen af ulykkesbegrebet forudsættes det, at der ikke vil være behov for indgående lægelige vurderinger, når der er en hændelse, som umiddelbart kan forklare skaden".

Det er problematisk, hvis der ikke skal foreligge lægelig dokumentation for, hvilke skader hændelsen har medført. Der sker således mange hændelser i hverdagen,

som pådrager den ansatte gener, dog uden at der er lægelig dokumentation herfor, eller uden at hændelsen er egnet til at medføre en skade. Den foreslåede ændring vil derfor lempe beviskravet betydeligt. Vi frygter, at det på den lange bane kan få arbejdsgivere til at være mere forsigtige med at ansætte folk med kendte helbredsproblemer.

### **§ 1, nr. 3 – selvstændig afgørelse om anerkendelse**

Som skrevet indledningsvis finder vi, at selskaberne bør tildeles bemyndigelse til at vurdere anerkendelsesspørgsmålet.

Hvis det fastholdes, at AES skal vurdere anerkendelsesspørgsmålet, er det er helt afgørende for selskaberne, at anerkendelsen blot er en delafgørelse i den samlede afgørelse og ikke en anerkendelsesafgørelse med revisionsdato for mén, så selskaberne skal betale dobbelt administrationsgebyr til AES.

Det bør således beskrives, hvordan satsen for den administrative behandling i AES opgøres, når der ikke træffes en samlet afgørelse.

#### *Konkret begrundelse for fristoverskridelse*

Vi noterer os tillige, at der indføres en pligt for AES til at underrette sagens parter, hvis fristerne ikke kan overholdes. Hvis intentionen med underretningen skal opfyldes, er det vigtigt, at der bliver tale om en konkret, reel stillingtagen til fristens overskridelse, og af, hvornår AES forventer at kunne træffe afgørelse.

Vi foreslår derfor, at det præciseres i bestemmelsen, at "underretningen skal indeholde en konkret og reel begrundelse...".

### **§ 1, nr. 9 – fleksjobbere og personer visiteret til fleksjob**

Vi er enige i, at tilskadekomne selvfølgelig ikke skal overkompenseres i form af dobbeltforsørgelse. Vi er dog ikke nødvendigvis enige i, at den foreslåede § 1, nr. 9 er en kodificering af praksis.

ASL § 17a er en opgørelsesbestemmelse, som netop har til formål at tage højde for ydelser fra det offentlige. Implicit må det betyde, at der ikke er tale om dobbeltforsørgelse. Det er derfor vores umiddelbare vurdering, at den foreslåede ændring vil betyde, at tilskadekomnes nettoerstatning kan blive påvirket.

I bemærkningerne henvises til lov om social pension og lov om aktiv socialpolitik. Vi er usikre på, om de nævnte love er de (eneste) relevante, eller om lov om aktiv beskæftigelsesindsats også bør nævnes.

Der hersker tilsyneladende en forskellig opfattelse på tværs af branchen og i AES af, om der er hjemmel i ASL § 29, stk. 2 til, at et ansvarsforsikringsselskab kan indtræde i midlertidige EET-ydelser for så vidt angår tabt arbejdsfortjeneste, der er udbetalt for samme periode, som der efterfølgende tilkendes midlertidige EET-ydelser. Nogle mener, at nævnte bestemmelse kun hjemler indtrædelse i EET-ydelser efter ASL, når der er betalt erstatning for tabt erhvervsevne efter erstatningsansvarsloven.

Vi imødeser en afklaring af spørgsmålet, om nødvendigt ved tilføjelse af en ny § 29, stk. 3.

**§ 1, nr. 12 – lægeattester og erklæringer**

Det præciseres, at lægeattester og erklæringer honoreres med en fast takst, der fastsættes af aftale mellem AES og Lægeforeningen. Da selskaberne betaler for lægeattester og erklæringer i ulykkessagerne, **foreslår** vi, at Forsikring & Pension bliver part i forhandlingen af taksterne for disse.

Vores ref. abs  
Sagsnr. GES-2019-00054  
DokID 377275

Vi finder desuden anledning til at bemærke, at der i dag ikke er aftalt fast pris på speciallægeerklæringer, som derfor varierer betydeligt i pris. Såfremt det fortsat ikke er hensigten at indføre fast pris på speciallægeerklæringer, bør ordlyden i bestemmelsen ændres, eller det bør præciseres i bemærkningerne, at speciallægeerklæringer er undtaget.

**§ 1, nr. 13 – finansiering af udgifter til sagsoplysning**

Den gældende § 35, stk. 7 fastsætter, at selskaberne betaler alle udgifter til sagsoplysninger. Lovforslagets § 1, nr. 13 fastsætter, at selskabet afholder alle udgifter til sagsoplysning.

Er det tanken med den ændrede ordlyd, at AES betaler udgifterne, og selskaberne afholder dem løbende – evt. som en del af a conto opkrævningen? I så fald vil det løse det voksende problem med overskridelse af lægernes betalingsfrister. Problemet skyldes, at lægen sender regningen til AES sammen med de lægelige oplysninger. AES videresender derefter regningen til selskabet, som først på det tidspunkt har mulighed for at betale den.

I forlængelse heraf finder vi anledning til at bemærke, at det er et tilbagevendende spørgsmål, om en arbejdsulykkessag er tilstrækkeligt oplyst, eller om der er indhentet for mange oplysninger. Det er vores oplevelse, at indhentningen af oplysninger sker automatisk efter en præcis beskrivelse af, hvornår givne oplysninger skal indhentes, og at der dermed ikke foretages en konkret vurdering i den enkelte ulykkessag. Selvom fremgangsmåden måske er forståelig i effektiviserings navn og givet, at AES ikke selv skal betale for oplysningerne, er det ikke tilfredsstillende for de tilskadekomne, lægerne og selskaberne.

Vi **foreslår** derfor, at der udarbejdes en bekendtgørelse eller vejledning, som beskriver indhentningen af oplysninger, herunder at indhentningen altid skal bero på en konkret vurdering.

Vi **foreslår** tillige, at det præciseres, at selskaberne betaler alle nødvendige udgifter til sagsoplysninger.

**§ 1, nr. 14 – orientering om indhentning af oplysninger**

Der lægges op til, at AES skal orientere tilskadekomne om, hvilke typer af oplysninger det kan blive nødvendigt at indhente efter ASL § 37, og at tilskadekomne får en frist til aktivt at modsætte sig denne indhentning.

Som skrevet indledningsvis har AES vurderet, at databeskyttelsesreglerne betyder, at selskaberne ikke længere har adgang til de indhentede oplysninger uden tilskadekomnes skriftlige samtykke. Det betyder, at selskaberne er nødt til at kontakte den tilskadekomne og bede om dennes samtykke, hvis selskaberne skal kunne følge med i sagsbehandlingen hos AES og dermed bedst muligt bidrage til, at tilskadekomne bevarer arbejdsmarkedstilknytningen.



Som beskrevet indledningsvis er vi ikke enige i AES' juridiske vurdering. Vi beder derfor om en formel afklaring af selskabernes adgang til de indhentede oplysninger i arbejdsulykkessager.

### § 1, nr. 18 – AES' mulighed for at genvurdere

Vi er positivt indstillet overfor, at AES tildeles mulighed for at genvurdere såvel faktuelle og retlige fejl som skønsmæssige elementer i en afgørelse, som der klages over. Dette kan lette klageadgangen i sager, hvor skønnet faktisk vurderes ukorrekt.

Vi bemærker dog, at hvis forslaget skal give mening i praksis, bør det være en særlig "ankeafdeling" i AES, der skal vurdere, om der skal foretages en ny skønsmæssig vurdering og efterfølgende foretage det nye skøn. På den måde sikres det, at det ikke er sagsbehandleren, der foretager et nyt skøn alene på grund af en anke.

### § 1, nr. 20 og nr. 26 – a conto betaling

Der lægges op til en a conto opkrævning primo det år, hvor udgifterne afholdes, hos alle selskaber, der tegner (se vores bemærkning nedenfor) arbejdsulykkesforsikringer, med regulering i det efterfølgende år. Begrundelsen er, at det på den måde sikres, at AES har den fornødne likviditet til rådighed hen over kalenderåret.

Vi er indforstået med den foreslåede finansieringsmodel, idet det dog er afgørende for selskaberne, at a conto opkrævningen tydeligt adskiller:

- a. Opkrævning af udgifter efter § 48, stk. 6 og § 52 (ikke-sikringspligtige og uforsikrede) og
- b. Opkrævning af udgifter efter § 54 (konkurs).

Da a conto opkrævningerne kan komme til at udgøre store beløb, foreslår vi, at der i fastsættelsen af beløbenes størrelse bør være aktuarbistand for så vidt angår samlede opkrævninger fastlagt til mere end fx 100 mio. kroner årligt.

Desuden foreslår vi, at der skal foretages ekstern revision af a conto opkrævningerne, efterreguleringen og brugen af de aktiver, som AES modtager fra konkursboet.

Endelig ser vi gerne, at det præciseres, at de modtagne a conto beløb skal forvaltes betryggende på samme vis som de modtagne aktiver fra et konkursbo.

#### *Præcisering af udgifter efter § 48, stk. 6*

Det bør fremgå af loven, hvilke udgifter der medregnes i henhold til § 48, stk. 6, ligesom det fremgår, hvilke udgifter der medregnes i henhold til §§ 52 og 54. Her fremgår det eksempelvis, at der er tale om udgifter efter lovens § 11, § 35, stk. 7 og §§ 38 og 59.

#### *Præcisering af, hvem der skal betale a conto*

For at undgå tvivl om, hvem der skal finansiere udgifterne, foreslår vi, at "tegner arbejdsulykkesforsikringer" erstattes med "driver arbejdsulykkesforsikring". På den måde tydeliggøres det, at alle selskaber, der har arbejdsulykkesforsikring på bogen, skal medfinansiere udgifterne.

Herved sikrer man også, at selskaberne ikke kan spekulere i at stoppe tegning af arbejdsulykkesforsikring for at slippe for at skulle medfinansiere udgifterne, hvis selskaberne får mistanke om en nærtforestående konkurs.

Vi finder det tillige nødvendigt med en tydeliggørelse af, at også selskaber, der driver arbejdsulykkesforsikring som en del af en agenturforretning, er omfattet. Det forekommer urimeligt, hvis dette ikke er tilfældet på grund af en teknikalitet i lovgivningen.

### § 1, nr. 27 – forrentning

Med den foreslåede finansieringsmodel lægges der op til, at AES som hovedregel ikke skal udlægge beløb forskudsvis. Bestemmelsen om forrentning af udlagte beløb er derfor i udgangspunktet ikke relevant. Omvendt *kunne* man argumentere for, at det nu er selskaberne, der skal have forrentning af de a conto beløb, som de skal betale primo hvert år. Det er dog vores vurdering, at det er for administrativt besværligt at holde styr på den forrentning.

Vi bemærker, at det ikke længere er Nationalbanken, der opgør dag-til-dag pengemarkedsrenten.

Det er uklart, om afkastet af de aktiver, som AES modtager fra konkursboet, jf. den foreslåede § 54, og som ikke tilbagebetales til selskaberne, skal indgå i beregningen af udgifterne.

### § 1, nr. 23 – Overdragelse af forsikringsbestand ved konkurs

#### *Bestanden overtages ved forbud mod at drive arbejdsulykkesforsikring*

Blot for tydeliggørelsens skyld bemærker vi, at den foreslåede formulering af § 54, stk. 1 betyder, at arbejdsulykkesforsikringsbestanden overtages af AES, hvis selskabet får forbud mod at drive arbejdsulykkesforsikring. Bestanden overtages således ikke af AES, hvis selskabet "kun" får forbud mod at nytægne arbejdsulykkesforsikring.

Vi er enige i, at AES kun skal overtage bestanden af lovpligtige arbejdsulykkesforsikringer. Imidlertid er der en stigende tendens til, at arbejdsgiverne tegner tillægsforsikringer til den lovpligtige arbejdsulykkesforsikring. Det bør overvejes, om disse tillægsforsikringer stadig bortfalder ved en konkurs.

#### *AES skal dække udestående krav*

Det fremgår af den foreslåede § 54, stk. 2, at AES "dækker alle udækkede erstatningskrav vedrørende skader, der er sket før..."

Brugen af ordet "udækkede" er misvisende, idet AES ikke skal dække krav, som ikke er dækket af forsikringen. AES skal derimod dække udestående erstatningskrav.

Det bør fremgå af bemærkningerne, at "skader" ikke omfatter andre krav, herunder eventuelle krav fra arbejdsgivere eller AES' krav mod selskaber for betaling vedrørende uforsikrede og ikke-sikringspligtige.

### *Genforsikringskontrakterne skal vedligeholdes*

Genforsikringsaftalerne udgør en betydelig andel af konkursboet. Det er derfor afgørende, at det tydeliggøres i bemærkningerne, at den foreslåede § 54, stk. 4 og brugen af ordet "forvalter" betyder, at AES også skal vedligeholde genforsikringskontrakterne.

Det betyder bl.a., at AES skal levere det materiale og de beregninger til genforsikringsselskaberne, som den enkelte kontrakt beskriver, *selvom* det måtte betyde, at AES fx skal beregne sagshensættelser, hvilket AES ellers ikke er forpligtet til. Vi står gerne til rådighed med aktuarmæssig og anden bistand i den henseende.

Det betyder også, at andre aktiver, fx værdipapirer modtaget fra konkursboet, realiseres i takt med, at selskaberne har afholdt udgifter efter stk. 5.

### *Anvendelse af aktiver fra boet*

Det foreslås i stk. 4, at udgifter som følge af AES' administration af forsikringsbestanden finansieres af aktiver, der overføres fra konkursboet. Vi foreslår, at det tilføjes, at "modtagne aktiver fortrinsvis anvendes til fordeling blandt de forsikringsselskaber, der i tidligere eller indeværende år har finansieret udgifter efter stk. 5".

I forlængelse heraf og i stedet for den i lovforslaget foreslåede model foreslår vi desuden, at der tilføjes et stk. 7 med følgende ordlyd:

"Midler, der jf. stk. 4 skal fordeles blandt forsikringsselskaberne, som i tidligere eller indeværende år har finansieret udgifter efter stk. 5 anvendes fortrinsvis til at dække de udgifter, der er afholdt i det tidligste år (år 1) efter bestandens overtagelse således, at de forsikringsselskaber, der har afholdt udgifterne, modtager beløb, der forholdsvis svarer til den udgift, som det pågældende forsikringsselskab har afholdt det år. Eventuelt overskydende midler anvendes på tilsvarende vis til at dække udgifter afholdt året efter (år 2) og så fremdeles (år 3, 4, 5...)".

Denne fordeling svarer til den fordeling, som ville skulle ske i den (urealistiske) situation, at alle aktiverne blev overført til AES fra konkursboet umiddelbart efter konkursen. Den i lovforslaget foreslåede model er mindre retfærdig, idet aktiverne foreslås fordelt blandt selskaberne på baggrund af deres betalte udgifter på det tilfældige tidspunkt, hvor AES får overført midlerne. Denne model vil tillige medføre tunge, administrative beregninger af tilbageførelser, hver gang AES får tilført aktiver. Vi har **vedlagt** tre sæt PowerPoint, som illustrerer de tunge, administrative beregninger. Vi står gerne til rådighed for en gennemgang af disse.

Hvis vores forslag indarbejdes i lovforslaget, bør der i bemærkningerne indsættes et taleksempl, som viser, at hver gang der modtages midler fra konkursboet, betales der først til selskaber, der har afholdt udgifter i år 1, og kun hvis alt vedrørende år 1 er betalt, betales der for år 2 og så fremdeles. AES vil dermed aldrig anvende midler modtaget fra konkursboet til at betale udgifter, der opstår samme år, som midlerne modtages, medmindre alle de udgifter, som forsikringsselskaberne har afholdt i årene før, er blevet dækket fuldt ud.

Ovenstående forslag fungerer i samspil med forslaget om a conto opkrævning hvert år i januar eller februar.

Det bør præciseres i bemærkningerne, at brugen af ordet "overvejende" i stk. 6 betyder, at en genforsikringskontrakt, der vedrører dansk arbejdsskedeforsikring, og som også vedrører frivillige dækninger, også skal overføres til AES. Betalingerne fra sådanne genforsikringskontrakter, der vedrører frivillige dækninger, tilbageføres i så fald til konkursboet.

#### *Krav til konkursboet baseres på aktuarrapport*

Det fremgår af bemærkningerne til nr. 23, at det forudsættes, at der udarbejdes en aktuarrapport eller anden opgørelse, som beregner størrelsen af aktuelle og forventede udgifter til erstatninger og godtgørelser for de arbejdsulykkesforsikringspolicer, som AES har overtaget.

Da det i sidste ende er selskaberne, der skal betale udgifterne efter konkursen, ser vi det gerne præciseret, at denne aktuarrapport eller anden opgørelse skal udarbejdes i samarbejde med Forsikring & Pension.

#### **§ 1, nr. 28 - produktansvarsloven**

Der er behov for en meget konkret stillingtagen til og beskrivelse af, hvordan den foreslåede ændring skal fungere i praksis. Blandt de umiddelbare spørgsmål, som forslaget rejser, er:

- Skal arbejdsgiveren tage beslutningen om, hvorvidt skaden skal anmeldes efter produktansvarsloven eller arbejdsskadesikringsloven? Med andre ord - skal arbejdsgiver altid anmelde via EASY (det er der ikke umiddelbart lagt op til), eller skal arbejdsgiver bede den tilskadekomne anmelde til forhandleren? Er det rimeligt at stille arbejdsgiveren og den tilskadekomne i den situation?
- Skal skaden altid anmeldes til EASY på grund af risiko for differencekrav?
- Hvis AES træffer afgørelse om erhvervsevnetab, og der foretages regres, hvordan reguleres de uberettiget, opkrævede miljøafgifter og anden erstatningsfordeling?
- Hvis AES sætter en sag i bero, hvad er så konsekvensen for den tilskadekomne? Hvordan er han/hun stillet i den periode, hvor ansvaret vurderes?
- Hvilken dokumentation skal fremsendes til AES for, at AES kan tage stilling til lovvalg? Hvad er konsekvensen, hvis AES vurderer, at skaden skal dækkes efter produktansvarsloven, men ansvarsselskabet ikke er enig? Hvem har bemyndigelsen til at træffe afgørelse, hvis der er uenighed?

Hvis det vurderes, at den nuværende praksis ikke er i overensstemmelse med EU-retten, bør de relevante sager findes frem og genoptages.

#### **§ 3, nr. 1 – administrative ankeafgørelser**

Vi finder det bekymrende for parternes retssikkerhed, at der lægges op til at indføre administrative afgørelser i Ankestyrelsen (AST) i op til 60 procent af ankesagerne.

Ved den nuværende skriftlige votering bliver sagen forelagt to beskikkede medlemmer, som har mulighed for at bede om en uddybning af fx de lægelige oplysninger. Denne form for afgørelser skal ses i lyset af normal retssagsbehandling i AST, hvor der træffes afgørelse med en formand og to beskikkede medlemmer.

Afgørelsen afspejler den almindelige befolknings opfattelse samtidig med, at lovgivningen overholdes.

Ved administrativ afgørelse vil der ikke være medlemmer, der skal votere. Det vil være den enkelte medarbejder, der træffer den endelige afgørelse. Hermed afskæres "retssagsbehandlingen", hvilket kan udmønte sig i, at det alene bliver en juridisk afgørelse, men ikke en afgørelse, der afspejler den almindelige befolknings opfattelse.

Hvis forslaget om administrative afgørelser gennemføres, **foreslår vi**, at det kun er jurister i AST, som har opnået delegation, der bemyndiges til at lave administrative ankeafgørelser, og at eventuelle indsigelser til en administrativ afgørelse altid skal sendes til en specialkonsulent, ankechef eller lignende i AST.

\*\*\*

Vi står som altid til rådighed for en uddybning af vores høringssvar og de vedlagte PowerPoints.

Med venlig hilsen

Astrid Breuning Sluth

Forsikring & Pension

Vores ref. abs

Sagsnr. GES-2019-00054

DokID 377275



Arbejdstilsynet  
Att. Preben Hansen og Tor Even Müller

19. februar 2019

## Høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring m.fl.

Arbejdstilsynet har offentliggjort en høring over forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område med høringsfrist den 20. februar 2019.

Det overordnede formål med lovforslaget er at forenkle en række bestemmelser i de berørte love med henblik på at skabe et mere nutidigt arbejdsskadesystem. FOA anerkender intentionen bag lovforslaget, og kan på linje med FH fuldt ud bakke op om en række af de foreslåede ændringer. Forslaget indebærer imidlertid også ændringer, der ikke vil leve op til intentionen bag lovforslaget, og som vil vanskeliggøre, og i væsentlig grad forringe de skadelidtes mulighed for at opnå godtgørelse og erstatning efter udsættelse for tilskadekomst i arbejdstiden.

FOA kan fuldt ud tilslutte sig de bemærkninger, som FH har fremsendt. FOA er i særlig grad kritisk over for beskæftigelsesministeriets forslag om, at skadelidte skal forfølge et krav efter produktansvarsloven forud for, at arbejdsskademyndighederne skal behandle sagen efter arbejdsskadesikringsloven, således forslagets § 1, nr. 28. Det foreslås derfor, at den foreslåede ændring vedrørende produktansvarsloven tages ud af lovforslaget.

### Indledende bemærkninger:

Forslaget indebærer en væsentlig forringelse af skadelidtes retsstilling, og det er med de foreslåede bestemmelsers formulering uigennemskueligt, hvorledes de skal administreres i praksis af arbejdsskademyndighederne, og hvilke konsekvenser det vil få for de involverede parter; skadelidte, producenter/mellemhandlere og forsikringssekskaber.

### Arbejdsskademyndighedernes administration:

I forhold til arbejdsskademyndighederne er det uklart om myndighederne *kan* eller *skal* standse sagsbehandlingen og i givet fald, hvornår dette skal ske.

Det er ligeledes uklart, hvor grundig den forudgående prøvelse af *om* der eventuelt er et produktansvar skal være? Skal myndighederne have *afdækket* alle erstatningsretlige aspekter i lyset af produktansvarsloven eller skal den enkelte sagsbehandler alene *identificere* et muligt produktansvar?

Det er desuden uklart, hvordan myndighedernes forvaltningsretlige forpligtelser spiller ind, herunder forvaltningsretlige regler som officialmaksimen og vejledningspligten - både i forhold til skadelidte, men også i forhold til forsikringselskaber og arbejdsgivere?

Det er FOAs klare vurdering, at den foreslåede ændring vil medføre en meget lang sagsbehandlingstid, idet det enten overlades til myndigheden at lave en meget væsentlig afdækning eller også overlades det til skadelidte.

### Konsekvenserne for skadelidte:

For skadelidte vil forslaget i dets nuværende form betyde en helt urimelig forringelse af den aktuelle retsstilling. Arbejdsskadesikringsloven er en beskyttelseslov, der skal værne om den enkelte arbejdstager, hvilket understreges af det aktuelle objektive ansvar for arbejdsgiver, der uafhængigt af arbejdsgivers egen skyld i en skade, er forpligtet til - via den lovpligtige arbejdsskadeforsikring - at erstatte eventuelle tab, der opstår som følge af arbejdsskaden.

Anmeldelse af og anerkendelse af arbejdsskadesager er aktuelt med til at sætte fokus på det danske arbejdsmiljø og er tænkt som en meget væsentlig grund for arbejdsgiver til at værne om arbejdsmiljøet. Dette værn vil med det aktuelle forslag ikke længere være tilstede, da arbejdsgiver "*kan tørre sit objektive ansvar af*" på producent eller mellemandler. Der vil være en meget væsentlig risiko for, at den foreslåede ændring vil påvirke det danske arbejdsmiljø helt generelt - til skade for alle lønmodtagere.

Ligeledes er der i dag et rigtig godt samarbejde mellem lønmodtagere og arbejdsgivere på blandt andet det kommunale område om en kontinuerlig udvikling og omstilling af arbejdspladserne som f.eks. udbredelsen af velfærdsteknologiske løsninger. Disse nye teknologiske løsninger kan meget vel blive dem, der medfører en kommende produktskade.



Skal det være lønmodtagerne, der bærer denne risiko, mens de samarbejder med arbejdsgivere om at indføre teknologi, der effektiviserer arbejdet? Det risikerer at åbne en hel unødvendig arbejdsmiljødiskussion på de offentlige arbejdspladser.

Konsekvenserne for skadelidte vil være uoverskuelige. I dag er arbejdsskadesystemet stramt reguleret og kontrolleret af en myndighed, der sikrer skadelidte den rette erstatning. Forsikringsselskaberne er forpligtede til at rette sig efter myndighedens vurdering af sagen eller anlægge retssag – ikke mod skadelidte, men mod den myndighed, der har truffet afgørelsen. Det aktuelle system tager således hånd om alle sagens parter.

Hvis skadelidte skal forfølge sit krav på erstatning efter produktansvarsloven, vil det skulle ske i det civilretlige system. I dag indebærer dette system f.eks. efter lov om erstatningsansvar og arbejdsmiljølovens regler et hav af udfordringer, der alle sammen er kendetegnet ved, at skadelidte står over for en ofte professionel part – et forsikringsselskab. Systemet indebærer således mange kompromiser:

- sager henlægges, fordi der ikke er økonomi for den enkelte skadelidte til at forfølge dem
- sager forliges, fordi der er væsentlig procesrisiko forbundet med disse for begge parter
- der opnås sjældent fuld erstatning uden en væsentlig forudgående dialog, og ofte gennemførelse af en retssag.

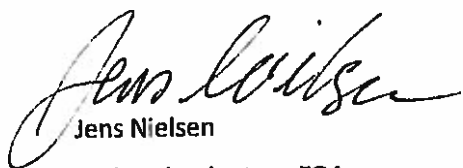
I de sager, som dette lovforslag lægger op til at regulere, vil skadelidte ikke kunne indgå forlig. Skadelidte vil være tvunget ud i en retssag mod producent/mellehandler, hvis skadelidte kan identificere og lokalisere den/disse, idet den fulde erstatning, hvis det skulle vise sig *ikke* at være et produktansvar, vil komme til udbetaling efter lov om arbejdsskadesikring. Forslaget vil derfor generere utallige retssager, hvilket næppe er samfundsmæssigt eller samfundsøkonomisk ønskeligt.

Såfremt lovforslaget gennemføres, vil adgangen til erstatningen for den skadelidte kompliceres helt urimeligt. For langt de fleste vil det være nødvendigt at hyre advokatbistand til at forfølge et krav. Den aktuelle arbejdsskadelovgivning giver ikke hjemmel til at dække udgifter til advokatbistand. Derfor vil lovforslagets konsekvens om at stoppe arbejdsskadesagens sagsbehandling indtil et produktansvar er afklaret, medføre en betydelig ekstra udgift for skadelidte. Det vil næppe være muligt for skadelidte at gennemføre en retssag mod en producent eller mellehandler uden bistand fra en advokat. Hvis sagen vindes, vil udgifterne ofte blive dækket af producenten/mellehandleren, men hvis den tabes, skal skadelidte betale både udgifterne til egen advokat, til modpartens advokat og til retssagens omkostninger. Disse udgifter vil ikke blive erstattet, når/hvis arbejdsskadesagen anerkendes og erstatningen skal udmåles efter arbejdsskadelovens aktuelle bestemmelser.

Den skadelidte, der har et krav efter lov om produktansvar vil opleve en væsentlig skævvridning set i forhold til den skadelidte med en klassisk arbejdsskade uden produktsvigt som årsag. Hvor sidstnævnte kan forlade sig på, at en kompetent og erfaren myndighed træffer afgørelse, der formodes både at leve op til lov om arbejdsskadesikrings regler og intentioner samt til forvaltningsrettens mange bestemmelser, er førstnævnte tvunget ud i et meget dyrt og risikofyldt sagsanlæg.

FOA anerkender intentionen med lovforslaget, men det vil i forslagens eksisterende form ikke have den ønskede effekt. Langt de fleste skadelidte vil formentlig opleve så store udfordringer med at få statueret et produktansvar, herunder identificeret og lokaliseret producent/mellemhandler og få forfulgt deres krav, at de formentlig vil være nødsaget til at henlægge deres egen erstatningssag.

Efter FOA's opfattelse skal løsningen derfor findes et andet sted end det forslåede. Dette kan ske ved at indføre regresadgang for selvforsikrede arbejdsgivere/forsikringselskaber mod den ansvarlige efter produktansvarsloven. Arbejdsgiverne bevarer et stærkt incitament til at sikre et sikkert og sundt arbejdsmiljø og producenten/mellemhandleren bevarer et stærkt incitament til ikke at sende fejlbehæftede produkter på markedet.



Jens Nielsen

Forbundssekretær, FOA

Arbejdstilsynet  
Landskronagade 33  
2100 København Ø

Sendt pr. mail til: [at@at.dk](mailto:at@at.dk); [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk) og [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk)

19. februar 2019

### Høring over udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring m.fl.

Sag. nr. 3575  
DOK. NR.: 65037  
HJS

Arbejdstilsynet har i mail af 30. januar d.å. sendt udkast til lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende Institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område i ekstern høring.

Det fremgår af lovudkastet, at den foreslåede ændring går ud på en opdatering og forenkling i arbejdsskadesystemet. Det foreslås her, at kriterierne for anerkendelse af arbejdsulykker lempes, så ulykker, der er sket på arbejdet, i højere grad kan anerkendes som arbejdsskader, uanset om personskaden er forbigående. Desuden foreslås det, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kan træffe selvstændige afgørelser om anerkendelse af arbejdsskader, hvilket vil medføre, at afgørelser om anerkendelsesspørgsmål vil kunne træffes hurtigere end i dag.

FA skal hertil indledningsvis bemærke, at vi længe har efterspurgt en grundlæggende ændring og modernisering af arbejdsskadesystemet, som ikke er blevet grundlæggende ændret siden 2003. Vi henviser til, at et særligt ekspertudvalg (Jørgen Søndergaard-udvalget) allerede i slutningen af 2014 fremsatte 27 anbefalinger til, hvordan arbejdsskadesystemet kan moderniseres. Anbefalingerne blev fulgt op af den daværende beskæftigelsesminister, som indbød arbejdsmarkedets parter til 3-partsforhandlinger om en reform af arbejdsskadesystemet. Forhandlingerne, som FA deltog i og bidrog til, blev ikke afsluttet med en aftale, men de fleste af anbefalingerne er fortsat relevante.

FA ser fortsat frem til en mere omfattende reform af arbejdsskadesystemet, som kan gøre det mere tidssvarende. Vi anerkender, at der med det fremsendte lovudkast er taget et første spadestik, men efterlyser, at der bliver taget hul på bl.a. følgende temaer:

1. Forenkling af arbejdsskadesystemet
2. Fastholdelse af skadelidte på arbejdsmarkedet
3. Samspilsproblematikken mellem ydelser efter arbejdsskadesikringsloven, erstatningsansvarsloven samt offentlige ydelser, fx i form af førtidspension og fleksjobydelse
4. Virksomhedernes meromkostninger som følge af indførelsen af arbejdsskadeafgiften.

Vi er opmærksom på, at disse temaer er så omfattende, at de kræver omfattende økonomiske beregninger og analyser, så virksomhederne ved, hvor de står, når en reform træder i kraft.

Vi har med henvisning til det aktuelle lovudkast i særlig grad forholdt os til forslag om lempet vurdering af anerkendelsesspørgsmålet ved arbejdsulykker. FA har ikke bemærkninger til forslaget om, at det af loven eksplicit kommer til at fremgå, at også personskader kan anerkendes som arbejdsulykker, uanset om de kræver behandling for at gå over, og uanset om der konkret er foretaget en behandling af ulykkens følger. Ved implementeringen af en sådan regel er det vigtigt at kommunikere, at en sådan anerkendelse ikke i sig selv er ensbetydende med, at den skadelidte opnår ret til økonomiske ydeiser fra arbejdsgiveren, et forsikringsselskab eller det offentlige.

Vi har desuden forholdt os til forslaget om mulighed for en selvstændig afgørelse om anerkendelse. Vi støtter dette forslag, fordi det kan bidrage til at forkorte sagsbehandlingstiderne for arbejdsulykker i arbejdsskadesystemet og dermed hurtigere skabe en afklaring hos de skadelidte om anerkendelsesspørgsmålet.

Vi har endelig noteret os forslag om forenklinger af ankesystemet på arbejdsskadesystemet. Vi støtter her forslaget om at indføre administrative afgørelser i Ankestyrelsen.

FA har i den forbindelse lagt vægt på, at lovforslaget ifølge bemærkningerne ikke fremadrettet har væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Med venlig hilsen



Hans Børge Steffensen



Arbejdstilsynet  
Landskronagade 33  
2100 København Ø

**Høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område**

19. februar 2019

J.nr. 19-5649

Arbejdstilsynet har den 30. januar 2019 sendt udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende Institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område til høring.

Ankestyrelsen  
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Nedenfor følger Ankestyrelsen bemærkninger til udkastet.

[ast@ast.dk](mailto:ast@ast.dk)  
[sikkermail@ast.dk](mailto:sikkermail@ast.dk)

**1. Bemærkninger til § 1, nr. 1, ulykkesbegrebet - bagatelgrænse:**

EAN-nr:  
57 98 000 35 48 21

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til ordlyden af det nye § 6, stk. 2. Ordlyden dækker formålet med lovændringen, hvorefter lovgiver ønsker en genopretning af ulykkesbegrebet svarende til retstilstanden inden U.2014.452H.

Åbningstid:  
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsen foreslår, at følgende sætning på s. 10 i de almindelige bemærkninger (afsnit 2.1.1) og på s. 32 i de specielle bemærkninger til § 1 slettes for fuldt ud at genoprette retstilstanden fra før 2013 og for at mindske administrative udfordringer ved ulykkesbegrebet:

*"Modsat vil for eksempel et mindre blåt mærke, en overfladisk rift eller en forskrækkelse fortsat ikke umiddelbart kunne anses for en skade. Det afgørende for sondringen er, at de sidstnævnte følger ikke har nogen betydning for tilskadekomnes aktuelle og efterfølgende helbredsmæssige tilstand."*

Formuleringen skaber efter Ankestyrelsens opfattelse uklarhed i forhold

til afgrænsning af personskadebegrebet, idet det fremgår af det foreslået § 6, stk. 1, at også forbigående gener kan anerkendes.

Ankestyrelsen vurderer, at hvis afsnittet ikke fjernes, opretholder lovgiver en bagatelgrænse og genindfører således ikke fuldt ud retstilstanden fra før 2013. Bagatelgrænsen vil være mindre end den nuværende, men som hele afsnittet er formuleret, lægger lovforslaget nu op til, at der skal træffes afgørelser om, hvorvidt en hændelse har forårsaget;

- en overfladisk rift eller et sår,
- et mindre blåt mærke eller en større blodansamling eller,
- en forskrækkelse eller en psykisk reaktion, som ligger udover en forskrækkelse.

Bemærkningen om, at det afgørende er, om følgerne ikke har nogen betydning for tilskadekomnes aktuelle og efterfølgende helbredsmæssige tilstand afklarer ikke denne grænsedragning. Et sår, en større blodansamling, en let forstuvning eller en forskrækkelse vil som udgangspunkt heller ikke have en betydning for tilskadekomnes aktuelle eller efterfølgende helbredsmæssige tilstand.

Det fremgår af lovforslaget, at den ændring, der er sket i praksis af ulykkesbegrebet, siden det blev indsat i loven i 2003, først ved Højesteretsdomme i 2013 og 2016 og herefter ved principafgørelser fra Ankestyrelsen, ikke havde været lovgivers intension. Ved at bibeholde en bagatelgrænse bibeholder lovgiver også en risiko for, at en lignende ikke tilsigtede udvikling sker igen.

Derudover er det Ankestyrelsens vurdering, at spørgsmålet om anerkendelse vil være nemmere at administrere for alle sagens parter, hvis der ikke er en bagatelgrænse i forhold til personskadens art. En mulig konsekvens af den foreslåede bagatelgrænse kan være, at forsikringssselskaberne ved uenighed vil være tvunget til at sende sager om rifter, blå mærker og forskrækkelserne til behandling i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fremfor at anerkende dem selv og behandle dem internt som bagatelsager.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at det administrativt som omkostningsmæssigt – både for forsikringssselskaberne og for arbejdsskademyndighederne – ikke virker proportionalt, at der fortsat skal være en bagatelgrænse i forhold til personskaden, når lovgiver lægger op til så lav en grænse som den anførte. Der skabes således en unødvendig gråzone.

## **2. Bemærkninger til § 1, nr. 1, ulykkesbegrebet – alvorligere følger end normalt**

Ankestyrelsen foreslår, at følgende sætning på s. 10 i de almindelige bemærkninger (afsnit 2.1.1) og på s. 32 i de specielle bemærkninger til § 1 slettes eller præciseres for at undgå fortolkningstvivel:

*”Tilskadekomne vil også kunne få anerkendt skaden som en arbejdsulykke, når skaden har haft alvorligere følger end normalt for denne type skade for tilskadekomne på grund af ikke-arbejdsrelaterede forhold.”*

Ankestyrelsen kan ikke udlede af de almindelige eller specielle bemærkninger, hvad der er formålet med ovenstående sætning.

Såfremt afsnittet henviser til, at tilskadekomne fortsat kan få anerkendt en forværring af forudbestående skader, og at der med lovforslaget lægges op til at også de forbigående forværringer kan anerkendes, foreslår Ankestyrelsen at dette præciseres, for ikke at skabe tvivl om betydningen af sætningen.

## **3. Bemærkninger til § 1, nr. 1, ulykkesbegrebet - bevisvurderingen efter § 12, stk. 2**

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, at også påviste skader, som ikke vil kunne give anledning til ret til godtgørelse eller erstatning efter loven, vil kunne anerkendes som en arbejdsskade, og det bemærkes i den sammenhæng, at det forhold, at en ulykke anerkendes som en arbejdsskade, ikke i sig medfører ret til godtgørelse og erstatning mv.

Ankestyrelsen gør i den forbindelse opmærksom på, at den foreslåede genopretning af ulykkesbegrebet skal ses i sammenhæng med bevisbyrereglen i § 12, stk. 2.

En ændring af reglerne, således at man fremadrettet anerkender forbigående skader, har den konsekvens, at tilskadekomne efter en anerkendt arbejdsskade har ret til ydelser efter loven, medmindre generne med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden. Som eksempel henviser vi til U.2017.531H. Hvis en hændelse, som fx. et vrid i ryggen, der typisk forårsager akutte, men forbigående smerter, vil blive anerkendt som en arbejdsulykke, vil det udløse en godtgø-

relse eller erstatning, hvis tilskadekomne fortsætter med at have vedvarende gener i ryggen, medmindre arbejdsskademyndighederne med overvejende sandsynlighed kan godtgøre, at generne skyldes andre forhold end arbejdsskaden.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at denne bevisbyrde i de fleste af disse sager vil være svær at løfte som følge af den retspraksis, der har udviklet sig over årene omkring § 12, stk. 2.

Den foreslåede ændring af skadesbegrebet vil sammenholdt med bevisbyrdereglen i § 12, stk. 2, kunne forventes at betyde ikke alene flere anerkendelser, men også tilkendelse af flere erstatninger.

#### **4. Bemærkninger til § 1, nr. 1, ulykkesbegrebet – forbigående gener og behandling**

Ankestyrelsen foreslår, at følgende sætning på s. 9, afsnit 4, i de almindelige bemærkninger slettes, da det ikke er en retvisende gengivelse af nuværende praksis:

*“Dette gælder uanset, om man reelt har fået behandling.”*

Afsnit 4 beskriver den situation, at en ulykke har medført mindre, forbigående skader, som kun kan anerkendes, hvis tilskadekomne godtgør, at følgerne efter hændelsen krævede relevant behandling for at forsvinde.

I den type af sager er det afgørende, om tilskadekomne har fået en behandling. Hvis generne efter en ulykke er gået over af sig selv inden for kortere tid uden behandling, vil der ikke ske anerkendelse ud fra en hypotetisk betragtning om, at skaden også ville være forbigående eller forsvundet hurtigere end den rent faktisk gjorde, hvis der var sket behandling.

Ankestyrelsen bemærker, at praksis er korrekt gengivet i det efterfølgende afsnit 5 på s. 9, hvor lovforslaget henviser til principafgørelse 32-17 om personskadebegrebet.

#### **5. Økonomiske konsekvenser**

Ankestyrelsen har tidligere oplyst, at hvis flere sager afgøres administrativt i Ankestyrelsen ville det medføre nedenstående besparelser på samlet ca. 2,2 mio. kr.:



- Den årlige besparelse ved bortfald af møder med skriftlig votering er ca. 0,9 mio. kr.
- Den årlige besparelse ved bortfald af arbejdsskridt for sagsbehandleren er ca. 1,3 mio. kr.

Vi gør opmærksom på, at de tidligere fremsendte oplysninger indeholder en skrivefejl, således at den årlige besparelse ved bortfald af arbejdsskridt for sagsbehandleren vurderes at være ca. 1,1 mio. kr. Den samlede besparelse forventes herefter af være ca. 2 mio. kr.

I forhold til en mulig lovændring, der udvider området for anerkendelser samt Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings mulighed for at genvurdere skønnet, kan Ankestyrelsen ikke vurdere de økonomiske konsekvenser.

Venlig hilsen

Merete Pantmann





Arbejdstilsynet [at@at.dk](mailto:at@at.dk)  
Att.  
Preben Hansen [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk) og  
Tor Even Münter [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk)

## KL's svar på høring - ændring af arbejdsskadesikringsloven mv.

Arbejdstilsynet har med brev af 30. januar 2019 fremsendt høring over udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selv-ejende Institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Arbejdstilsynet beder om at modtage eventuelle bemærkninger til lovudkastet senest den 20. februar 2019 kl. 9.

Lovforslaget indeholder to dele. Dels en lempelse af kriterierne for at anerkende arbejdsulykker som arbejdsskader, således at ulykker, der er sket på arbejdet, i højere grad kan anerkendes som arbejdsskader, uanset om personskaden er forbigående. Dels en række tekniske ændringer, der opdaterer arbejdsskadesystemet, samt forslag, der understøtter en forenklet sagsbehandling hos arbejdsskademyndighederne.

Som svar på høringen skal KL bemærke følgende:

### Forslag om at lempe kriterierne for at anerkende arbejdsulykker som arbejdsskader

I 2014 afgav et ekspertudvalg nedsat af den daværende regering en rapport med i alt 27 anbefalinger til en modernisering af arbejdsskadesystemet. Anbefalingerne udgjorde et samlet og afbalanceret bud på en sådan modernisering. Skiftende regeringer har siden da haft det som mål at foretage en modernisering af arbejdsskadesystemet med udgangspunkt i anbefalingerne.

KL støtter, at der sker en modernisering af arbejdsskadesystemet med udgangspunkt i ekspertudvalgets anbefalinger. KL finder det derfor uheldigt, at der med det foreliggende forslag tages enkelte emner ud, til hvad lovudkastet betegner som en "opdatering og forenkling af arbejdsskadesystemet". KL frygter, at det herefter ikke vil være muligt at gennemføre en tiltrængt samlet modernisering af arbejdsskadesystemet efter anbefalingerne fra ekspertudvalget. De anbefalinger tog bl.a. afsæt i behovet for en tidlig indsats i forhold til tilskadekomne, fastholdelse og tilbagevenden til arbejde, et bedre samspil mellem områdets forskellige aktører og en bedre anvendelse af ressourcerne i arbejdsskadesystemet.

Forslaget om at lempe kriterierne for at anerkende arbejdsulykker som arbejdsskader fremsættes på baggrund af en dom fra Højesteret i 2013. I

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00722  
Dok. ID: 2716805

E-mail: [PMP@kl.dk](mailto:PMP@kl.dk)  
Direkte: 3370 3819

Weidekampsgade 10  
Postboks 3370  
2300 København S

[www.kl.dk](http://www.kl.dk)  
Side 1 af 3



dommen fastslog Højesteret, at ulykkesbegrebet i arbejdsskadesikringsloven skal ses i sammenhæng med de erstatningsformer, som tilskadekomne har ret til efter arbejdsskadesikringsloven. Derfor kan forbigående smerter, der ikke kræver behandling, men går over af sig selv, normalt ikke kunne anses for en personskade i lovens forstand.

Henset til at arbejdsskadesikringslovens formål er, jf. § 1, at "yde erstatning og godtgørelse til tilskadekomne eller deres efterladte ved arbejdsskader", er KL enig i Højesterets fortolkning. Det er netop ulykker, "der antages at kunne begrunde krav på ydelser efter loven", der skal anmeldes og kan anerkendes, jf. bekendtgørelse om anmeldelse af ulykker efter arbejdsskadesikringsloven, § 3.

KL kan på denne baggrund ikke støtte den foreslåede lempelse af kriterierne for at anerkende arbejdsulykker som arbejdsskader. KL vil derimod finde det rigtigst, at Højesterets fortolkning kommer til udtryk i selve loven.

### **Forslagets øvrige dele**

Lovudkastet indeholder desuden en række ændringer, der har mere teknisk eller administrativ karakter. Blandt disse har KL særskilt bemærkninger til følgende:

#### *Opgaver for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) i forbindelse med et forsikringselskabs konkurs (forslagets § 1, nr. 28)*

KL vil anbefale, at arbejdsskadeforsikringer i tilfælde af et forsikringselskabs konkurs behandles som andre skadesforsikringer, hvor de øvrige forsikringselskaber overtager ansvar for policerne, jf. lov om garantifond for skadesforsikringselskaber. Det vil ikke forringe retstilstanden for hverken forsikringstagerne eller -selskaberne eller for tilskadekomne. Det er i den sammenhæng afgørende, at AES ikke er indrettet til at drive forsikringsvirksomhed. Og uanset at omkostninger mv. ved AES's overtagelse af en konkursramt arbejdsskadeforsikringselskab, kan varetagelse af denne opgave ikke undgå at få konsekvenser for varetagelsen af AES's kerneopgaver.

#### *Forholdet mellem arbejdsskadesikringsloven og produktansvarsloven (forslagets § 1, nr. 28)*

Forslaget indebærer, at producenters ansvar efter produktansvarsloven bliver primært i forhold til arbejdsgiveres ansvar efter arbejdsskadeloven. KL er enig i, at producenter eller mellemhandlere bør holdes ansvarlige for følger af anvendelse af defekte produkter mv., også når en skade sker i forbindelse med anvendelse af produktet mv. i arbejdet (ved en arbejdsskade).

Når der i en arbejdsskadesag rejses krav mod en producent eller en mellemhandler, skal behandlingen af en arbejdsskadesag som følge af forslaget stilles i bero, indtil sagen om produktansvar er afgjort. Det betyder risiko for en markant forlængelse af sagsbehandlingstiden ved AES i de

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00722  
Dok. ID: 2716805

E-mail: PMP@kl.dk  
Direkte: 3370 3819

Weidekampsgade 10  
Postboks 3370  
2300 København S

www.kl.dk  
Side 2 af 3

pågældende sager. Det vil modvirke de stadige bestræbelser for at nedbringe sagsbehandlingstiderne ved AES.

Konsekvenserne af denne del af lovforslaget er kun sparsomt belyst i de ledsagende bemærkninger. Der er ikke taget stilling til, om der evt. kunne være andre løsninger til at sikre, at producenter bliver "ramt fuldt ud af det produktansvarselige erstatningskrav". Og som anført er konsekvenser i forhold til sagsbehandlingen i AES ikke vurderet. Samlet set er det således tvivlsomt, om forslaget vil tilgodese tilskadekomnes og arbejdsgivers interesse i en hurtig sagsafklaring.

På denne baggrund vil KL anbefale, at denne del tages ud af forslaget og undergives en nærmere analyse, gerne med inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

Med hensyn til de øvrige dele af lovforslaget, som er af mere teknisk-administrativ karakter, vil KL henholde sig til det høringssvar, Bestyrelsen for AES afgiver.

### **Forslagets økonomiske konsekvenser**

De økonomiske konsekvenser af det samlede lovforslag er kun meget sparsomt belyst i bemærkningerne til forslaget. Der anføres således primært en besparelse på ca. 2,2 mio. kr. for staten som følge af en ændret sagsgang ved Ankestyrelsen (hjemmel til administrative afgørelser).

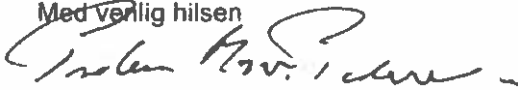
Flere af lovforslagets elementer kan imidlertid medføre øgede omkostninger i forbindelse med sagsbehandlingen i AES. Disse omkostninger betales via takster af forsikringsselskaber og selvforsikrede ender, heriblandt kommunerne. Konsekvenserne af en fremrykning af betaling af takster til administration mv. er kun belyst i forhold til forsikringsselskaber, men ikke selvforsikrede enheder. Hermed tegnes et ufuldstændigt billede af forslagets samlede økonomiske konsekvenser.

Uanset størrelsen af de økonomiske konsekvenser, og uanset om de er positive (besparelser) eller negative (meromkostninger), vil KL anbefale, at der foretages en nærmere vurdering af de samlede økonomiske konsekvenser, inde lovforslaget fremsættes for Folketinget.

### **Forbehold**

På grund af den meget korte høringsfrist har det ikke været muligt at forelægge sagen for KL's politiske udvalg eller bestyrelse. Dette høringssvar afgives derfor med forbehold for efterfølgende politisk behandling i KL's politiske udvalg og bestyrelse.

Med venlig hilsen



Preben Meier Pedersen

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00722  
Dok ID: 2716805

E-mail: PMP@kl.dk  
Direkte: 3370 3819

Weidekampsgade 10  
Postboks 3370  
2300 København S

www.kl.dk  
Side 3 af 3





Arbejdstilsynet  
Landskronagade 33  
2100 København Ø

[at@at.dk](mailto:at@at.dk), [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk) og [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk)

Vesterbrogade 32  
1620 København V

Telefon 33 43 70 00  
[mail@danskeadvokater.dk](mailto:mail@danskeadvokater.dk)  
[www.danskeadvokater.dk](http://www.danskeadvokater.dk)

Dok.nr. D-2019-007868

Den 20. februar 2019

**Vedr.: Høring over forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring mv.**

Arbejdstilsynet har den 30. januar 2019 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område i høring.

Lovudkastet, der har været behandlet i Danske Advokaters fagudvalg for forsikrings- og erstatningsret, giver Danske Advokater anledning til følgende bemærkninger:

1. Indledende bemærkninger:

Danske Advokater er enige i, at der behov for løbende at se på, om adgangen til at opnå erstatning for personskade, der skyldes arbejdet og de forhold, som det foregår under, er tidssvarende og opleves rimelig.

Det er Danske Advokaters opfattelse, at der i lovudkastet i højere grad bør fokuseres på at nedbringe sagsbehandlingstiden hos arbejdsskademyndighederne. Det er under "1.1. Baggrund" ganske vist anført, at lovforslaget gennemfører nødvendige "forenklinger og opdatering af arbejdsskadesikringsloven". I den forbindelse har Danske Advokater også noteret sig, at lovudkastet (alene) er første spadestik til et mere nutidigt arbejdsskadesystem. Lovudkastet indebærer imidlertid efter Danske Advokaters opfattelse ikke reelt sådanne forenklinger, som kunne forkorte sagsbehandlingstiden.

Danske Advokater vil i den forbindelse gerne udtrykke fortsat bekymring for den meget lange sagsbehandlingstid særligt i sager, hvor den arbejdsskadede må antages at være påført et erhvervsøvetab. Af den seneste statistik, der medtager 4. kvartal 2018 - <https://aes.dk/da/Statistik/Arbejdsskader/Statistik-omkring-sagsbehandlingen/Sagsbehandlingstid.aspx> - fremgår det, at det fortsat tager ca. 2 år at træffe afgørelse om erstatning for erhvervsøvetab. Det er væsentligt her at

fremhæve, at en sagsbehandlingstid på ca. 2 år ikke er til sagen er afsluttet (forstået som færdigbehandlet, hvilket oplysningerne på AES' hjemmeside ellers kan få læseren til at tro), men derimod til den første afgørelse om ofte midlertidigt tab er truffet. Sagsbehandlingstiden for de efterfølgende afgørelser er der ikke umiddelbart tilgængelige oplysninger om og heller ikke om den samlede sagsbehandlingstid i sager, hvor den arbejdsskadede er berettiget til erstatning for erhvervsevnetab.

Den fortsat meget lange sagsbehandlingstid er en betydelig belastning såvel psykisk som økonomisk for de arbejdsskadede og medfører i visse tilfælde også en økonomisk merudgift for arbejdsskedeforsikringsselskaberne m.fl. Der synes ikke i lovudkastet at være indeholdt forslag, der vil nedbringe sagsbehandlingstiden i AES.

Der er endvidere fortsat behov for en grundig og fagligt baseret analyse af koordineringen af reglerne i arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven. Den omstændighed, at arbejdsskadesikringsloven ikke yder godtgørelse for svie og smerte eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, betyder, at der fortsat vil blive ført mange sager om erstatningspligt for arbejdsskader. Da arbejdsskadedækningen er primær, betyder det, at mange ansvarssager omfattet af erstatningsansvarsloven først kan afsluttes, når arbejdsskadesagen er endeligt afsluttet. Det er ikke nødvendigvis en hensigtsmæssig retsstilling.

Hvis det generelt opretholdes, at arbejdsskadedækningen er primær, er der behov for en simpel, men i praksis væsentlig præcisering af ASL § 29 om skadevolders indtrædelsesret i midlertidig erstatning for erhvervsevnetab, når skadevolder i medfør af EAL § 2, stk. 2, har udbetalt tabt arbejdsfortjeneste for en periode, hvor der senere efter en midlertidig afgørelse tilkendes erstatning for erhvervsevnetab, jf. nærmere nedenfor under punkt 6.

Lovudkastet giver derudover Danske Advokater anledning til følgende bemærkninger:

#### 2. Ulykkesbegrebet – lovudkastets § 1, nr. 1:

Der er bred enighed om, at anerkendelsespraksis for ulykker siden Højesterets dom i november 2013 har udviklet sig i strid med det politiske formål med det ændrede ulykkesbegreb, der efter mange års forarbejder og overvejelser blev indført pr. 1. januar 2004. Der blev i den forbindelse tilstræbt en anerkendelsesprocent på ca. 80.

Det bør efter Danske Advokaters opfattelse adresseres i lovudkastet, at der er sket afvisning af 5-6.000 flere anmeldte ulykker årligt som følge af praksisskærpelsen, der har medført, at anerkendelsesprocenten i 2016 blev reduceret til ca. 50 og som anført i lovudkastets almindelige bemærkninger til ca. 60 % i 2017. Der er således flere end 10.000 anmeldte arbejdsulykker, der er blevet afvist i strid med formålet med reformen fra 2003, og som må antages at ville have fået ulykken anerkendt, hvis den nu foreslåede bestemmelse havde været gældende ret.

Danske Advokater kan således tilslutte sig, at der med lovudkastet sker en "genopretning af ulykkesbegrebet svarende til retstilstanden inden Højesteretsdommen i 2013" og har ikke andre bemærkninger til den foreslåede formulering af nyt stk. 2 til § 6, end at den meget muligt vil føre til flere anerkendelser, men næppe til flere afgørelser om udbetaling af erstatning, og reelt ikke gør op med Højesterets præmisser i U.2014.452H, hvorefter



personskadebegrebet også må fastlægges i lyset af de ydelser, der kan gives efter arbejdsskadelovgivning.

### 3. Særskilt afgørelse om anerkendelse – lovudkastets § 1, nr. 3:

Det er også Danske Advokaters erfaring, at de gældende regler om "samlet afgørelse" ikke fungerer tilfredsstillende, og at det er hensigtsmæssigt, at der så hurtigt som muligt bliver taget stilling til, om en anmeldt skade kan anerkendes. Bliver afgørelsen herom påklaget til Ankestyrelsen, vil man også tidligere end i dag få afgjort, om Ankestyrelsen stadfæster eller ændrer AES' afgørelse. Det er imidlertid væsentligt at være opmærksom på, at en afgørelse om anerkendelse, der ikke bliver påklaget, af Ankestyrelsen kan blive ændret til afvisning, hvis Ankestyrelsen senere behandler en klage over tilkendt erstatning og på det tidspunkt erkender, at der er sket anerkendelse med urette.

Som anført i de indledende bemærkninger må Danske Advokater udtrykke bekymring for de fortsat lange sagsbehandlingstider. De ændrede frister for at træffe afgørelse forkorter ikke i sig selv sagsbehandlingstiden, medmindre fristerne suppleres med regler, der forenkler sagsbehandlingen, eller der tilføres arbejdsskademyndighederne tilstrækkelige ressourcer. Det gælder ikke mindst i de sager, hvor den arbejdsskadede er påført varigt mén og erhvervsevnetab. Der vil formentlig indtræde en statistisk gennemsnitligt kortere sagsbehandlingstid for "alle afgørelser", hvis man vælger at medregne alle afgørelser om anerkendelse henholdsvis afslag på anmeldte ulykker, navnlig hvis forslaget til ny § 6, stk. 2, vedtages.

### 3. Øget mulighed for remonstration – lovudkastets § 1, nr. 18:

Det er Danske Advokaters erfaring, at AES ved administrationen af gældende ret forholdsvis ofte afviser at foretage ændring af en påklaget afgørelse og sender klagen videre til Ankestyrelsen med henvisning til, at der klages over det udøvede skøn, selvom der reelt klages over faktuelle fejl og/eller retlige fejl. Alene derfor hilser Danske Advokater forslaget om, at AES fremover også skal kunne træffe ny afgørelse, når den forkerte afgørelse skyldes et forkert udøvet skøn, velkommen. Dermed fjernes AES' mulighed for at undlade at rette egne fejl uanset årsagen hertil.

Det bør dog tages i betragtning, at sagsbehandlingstiden i AES isoleret set vil blive forøget som det ene. Ikke sjældent vil det være sådan, at en klage giver anledning til, at der skal indhentes yderligere oplysninger/materiale for, at der kan træffes en ny og korrekt afgørelse.

Som det andet bør det sikres, at de medarbejdere, der skal tage stilling til, om en påklaget afgørelse skal ændres, har særlig faglige kvalifikationer og erfaring, hvis man ønsker at undgå, at den nye afgørelse også påklages til Ankestyrelsen. Det følger af Ankestyrelsens redegørelse om sager fra AES i 2017 - <https://ast.dk/publikationer/arsredogorelse-om-sager-fra-arbejdsmarkedets-erhvervsstyring-2017> -, at den udvidede pligt til at foretage remonstration angår et meget stort antal klager. Ud af et samlet antal afgjorte sager i Ankestyrelsen i 2017 på 11.853 angik 3.311 mén (omgørelsesprocent 36,9 = 1.223 sager) og 1.996 erhvervsevnetab (omgørelsesprocent 26,4 = 526 sager). Det må formodes, at en meget stor del af disse flere end 5.000 sager angår klage over det udøvede skøn. Der skal således i AES sættes ganske betydelige ressourcer af til at løfte denne ekstra opgave, hvis formålet med forslaget skal opfyldes.

#### 4. Indførelse af administrative afgørelser i Ankestyrelsen – lovudkastets § 3.

Det er i de almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.2.1., oplyst, at Ankestyrelsen i dag afgør ca. 60 % af klagesagerne fra AES ved skriftlig votering. Det svarer til godt 7.000 sager (2017). Danske Advokater skal opfordre til, at det også i bemærkningerne oplyses, hvor mange af disse, der udtages til behandling på et ankemøde og dermed ikke bliver afgjort på skriftligt grundlag. Det må formodes, at alle sager, der afgøres ved skriftlig votering, følger den indstilling til afgørelse, som Ankestyrelsen har udarbejdet.

Det følger af Ankestyrelsens redegørelse for 2017, at i alt 772 sager blev hjemvist og 2.013 sager ændret. Det bør tilsvarende oplyses, hvor mange af disse i alt 2.785 sager, der blev afgjort ved skriftlig votering.

Da forslaget går ud på, at de skriftligt behandlede sager fremover skal afgøres administrativt, er det væsentligt at have fuld indsigt i gældende ret/praksis.

Henset til kriterierne for udvælgelse af de sager, der i dag afgøres ved skriftlig votering, jf. forslaget pkt. 2.3.2.2., og som dermed fremover skal afgøres administrativt, må Danske Advokater udtrykke en betydelig bekymring for, om en sådan ordning i alle henseender vil være betryggende for klagerne. Det forekommer ikke sandsynligt, at ca. 7.000 sager årligt kan afgøres rent administrativt, fordi der ingen tvivl er om, hvad den rigtige afgørelse er. Det er Danske Advokaters erfaring, at en sådan andel af klagesagerne på arbejdsskadeområdet ikke er så oplagte, at de ikke skal undergives nævnsbehandling. Som anført ovenfor taler både antallet og andelen af hjemviste og ændrede afgørelser også imod, at dette skulle være tilfældet. Under alle omstændigheder lægges der med lovudkastet op til, at den forvaltningsretlige legitimitet, der er forbundet med nævnsbehandling, begrænses i endog meget betydeligt omfang, og det bør i alle tilfælde tydeligt fremgå af sådanne afgørelser, at de har afgjort administrativt.

#### 5. Produktansvar gøres primær – lovudkastets § 1, nr. 28

Lovudkastet tilstræber på dette punkt at bringe reglerne i arbejdsskadesikringsloven i overensstemmelse med produktansvarsdirektivet fra 1989. Det følger af motiveringen af forslaget til ændring af ASL § 77, at de gældende regler i nu næsten 30 år har været i konflikt med direktivet. Det er uomtalt i lovudkastet, om og i givet hvilke retlige konsekvenser dette har. Umiddelbart må det efter Danske Advokaters vurdering betyde, at den part, der har betalt erstatning for en arbejdsskade, der har været forårsaget af et defekt produkt – i tillid til, at regresforbuddet i ASL § 77 har været gyldigt – har undladt at gøre regres. Danske Advokater skal opfordre til, at denne problemstilling eksplicit adresseres i lovbemærkningerne.

For at rette op på denne såkaldte "regelkonflikt" anføres i lovudkastets almindelige bemærkninger under pkt. 2.4., at det er nødvendigt at gøre ansvar efter produktansvarsreglerne primær, og i de specielle bemærkningerne til selve bestemmelsen fremgår, at "Indtil spørgsmålet er afklaret vil behandlingen af arbejdsskadesagen blive sat i bero." Der er imidlertid ikke nærmere redegjort for, hvorfor dette er nødvendigt.

Det anføres endvidere i de almindelige bemærkninger, at den foreslåede regelændring svarer til reglen i § 28 i lov om klage- og erstatningsadgang indenfor sundhedsvæsenet. Det er imidlertid efter Danske Advokaters opfattelse ikke korrekt.

Danske Advokater har ikke bemærkninger til, at der indføres adgang for arbejdsskedeforsikringsselskaber, herunder selvforsikrede, m.fl. til at gøre regres for den erstatning, som de har betalt efter afgørelser truffet i medfør af arbejdsskadesikringsloven. Danske Advokater har heller ikke bemærkninger til, at skadelidte kan vælge, om vedkommende både vil anmelde krav om erstatning efter arbejdsskadesikringsloven og kræve erstatning efter erstatningsansvarsloven for produktansvar. Men det, der foreslås i lovudkastet, vil efter vores opfattelse kunne skabe en helt uoverskuelig retsstilling for de arbejdsskadede derved, at arbejdsskadesagen skal sættes i bero, indtil det er afklaret, om den arbejdsskadede har krav på erstatning efter produktansvarsreglerne, jf. de specielle bemærkninger til § 1, nr. 28. Det uoverskuelige består i, at den arbejdsskadede dermed bringes i en situation, hvor han eller hun – f.eks. på arbejdsskedeforsikringsselskabets initiativ – skal forfølge produktansvarskravet før, der kan tilkendes erstatning efter arbejdsskadesikringsloven. Det er helt uomtalt i lovudkastet, hvordan den arbejdsskadede skal forfølge produktansvarskravet herunder ikke mindst, om det også skal ske ved domstolene før, der kan tilkendes erstatning efter arbejdsskadesikringsloven.

Det er endvidere ikke nærmere begrundet, hvorfor det er nødvendigt at stille arbejdsskadesagen i bero, hvis der muligvis kan gøres et produktansvar gældende. Arbejdsskedeforsikringsselskabet m.fl. skal blot sikres regresadgang.

Det bemærkes, at selve formuleringen af lovudkastet "I det omfang der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar..." ikke klart lader det være op til skadelidte, om denne ønsker at vælge dette eller ej, men efterlader muligheden for, at arbejdsskedeforsikringsselskabet kan foranledige problemstillingen forfulgt med den konsekvens, at sagsbehandlingen og dermed den skadelidtes ret til endog betydelig erhvervsevnetabserstatning sættes i bero.

Selvom det måtte forstås sådan, at det alene er på skadelidtes initiativ, at et muligt krav efter produktansvarsloven kan føre til, at arbejdsskadesagsbehandlingen stilles i bero, vil det kunne have væsentlige konsekvenser for den skadelidte; dels fordi en endelig afgørelse om erhvervsevnetab ofte først kan træffes efter mange år, dels grundet forældelsesreglerne, jf. nedenfor.

Som nævnt ovenfor er det ikke korrekt, at den foreslåede ændring svarer til klage- og erstatningsloven § 28. Efter denne bestemmelse er skadelidte (patienten) ikke forhindret i at gøre sit krav gældende efter produktansvarsreglerne. Men er krav om erstatning anmeldt til Patienterstatningen, vil sagen ikke blive stillet i bero, fordi Patienterstatningen, Ankenævnet for Patienterstatningen eller den part, der skal betale patienterstatningen, er af den opfattelse, at skaden kan være forvoldt på en måde, der indebærer et produktansvar. Danske Advokater er oplyst, at reglen i realiteten fungerer som en regresregel, der gør det muligt at søge regres, hvis medicinsk udstyr har været defekt eller lignende. I øvrigt er det væsentligt at være opmærksom på, at erstatning efter klage- og erstatningsloven ydes efter erstatningsansvarsloven, og der vil derfor ikke kunne opstå nogen "differenceproblematik".

Lovudkastet rejser endvidere en række forældelsesmæssige spørgsmål, der heller ikke er nærmere omtalt i bemærkningerne. Forældelsesfristen er i ASL § 36 fastsat til 5 år for ulykker. Der gælder ikke nogen forældelsesfrist for erhvervs sygdomme. Forældelsesfristen for produktansvar er 3 år, jf. produktansvarsloven § 14, stk. 1, og en absolut forældelsesfrist på 10 år fra produktet blev bragt i omsætning, jf. § 14, stk. 2. Hvis ASL § 77, som foreslået, ændres, betyder det, at erstatningskrav, der støttes på produktansvarsreglerne som udgangspunkt forældes 3 år efter skadens indtræden også for så vidt angår krav, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven; modsat hvad der gælder i dag, hvor krav på godtgørelse for varigt mén og erhvervsevnetab først kan forfølges, når der er truffet endelig afgørelse i arbejdsskadesagen. Det vil med andre ord få den konsekvens, at det differencekrav, som den arbejdsskadede kan have i dag (typisk for erhvervsevnetab) kan være forældet, inden kravet er forældet efter arbejdsskadesikringsloven.

Hvis den arbejdsskadede gør krav på erstatning efter arbejdsskadesikringsloven på et tidspunkt, hvor krav efter produktansvarsreglerne er forældet, vil arbejdsskadeforsikringsselskabets m.fl. regreskrav formentlig være forældet, da der næppe, som lovudkastet er udformet, er tale om solidarisk hæftelse, der bringer regreskravet ind under reglen i forældelsesloven § 12.

Dette forhold indebærer, at det arbejdsskadeforsikringsselskab, der i givet fald vil kunne gøre regres for meget betydelige erstatningsbeløb, næppe med udkastets nuværende formulering vil acceptere, at spørgsmålet om evt. produktansvar alene overlades til skadelidtes beslutning og valg.

Danske Advokater skal derfor kraftigt opfordre til, at denne del af lovudkastet ændres, sådan at det foreslåede stk. 2 får en formulering svarende til 1978-lovens § 55, stk. 1 (senere ændret til gældende § 77) eksempelvis således:

"I det omfang der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar, indtræder vedkommende forsikringsselskab i skadelidtes eller dennes efterladtes ret mod den erstatningspligtige i det omfang, det har betalt eller er pligtig at betale skadelidte eller dennes efterladte erstatning efter denne lov. I det omfang, der er erstatningsansvar efter reglerne i lov om produktansvar, gælder reglen i stk. 1, 2. pkt ikke."

Og således, at § 77 stk. 1, 1. pkt., tilføjes formuleringen: "og stk. 2" (efter eller før ordene "§ 10 a"), og således, at § 77 stk. 1, 2. pkt., tilføjes formuleringen; "jf. dog stk. 2."

En sådan lovændring vil bringe reglen i overensstemmelse med KEL § 28, hvor fremgangsmåden kendes fra patientforsikringsordningen, hvor staten – hvis der er udbetalt erstatning til en patient for følgerne af en lægemiddelskade – efterfølgende kan gøre regres mod producenten efter reglerne om produktansvar.

Hvis ikke ovenstående problemstilling umiddelbart kan løses på en måde, der sikrer, at skadelidte ikke risikerer, at en sagsbehandling og dermed udbetaling af erstatning stilles i bero, skal Danske Advokater kraftigt opfordre til, at denne del af lovudkastet udskilles og gøres til genstand for en grundig juridisk analyse, herunder sådan at de forældelsesmæssige problemstillinger belyses i samarbejde med Justitsministeriet.

Danske Advokater har ikke bemærkninger til de øvrige forslag.

#### 6. Forslag til præcisering af § 29, stk. 2:

Som anført i de indledende bemærkninger er der efter Danske Advokaters opfattelse behov for at få præciseret skadevolders indtrædelsesret i den arbejdsskadedes ret til midlertidig erstatning for erhvervsevnetab, når skadevolder i medfør af EAL § 2, stk. 2, har udbetalt tabt arbejdsfortjeneste for en periode, hvorefter der senere efter en midlertidig afgørelse tilkendes erstatning for erhvervsevnetab.

Baggrunden herfor er, at det ved lov nr. 610 af 14. juni 2011 om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om arbejdsskadesikring blev fastsat, at skadelidte, når skaden også er dækket af arbejdsskadesikringsloven, har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. EAL § 2, stk. 1, 2. pkt., til virkningstidspunktet for erstatning for tab af erhvervsevne i medfør af en endelig afgørelse, jf. ASL § 17, stk. 1. Lovændringen udsprang af den lovforklaring, som Højesteret fremkom med i to domme fra november 2009 (U.2010.436H og U.2010.451H), hvorved retten til tabt arbejdsfortjeneste også ophørte på virkningstidspunktet for midlertidigt tilkendt erstatning for erhvervsevnetab.

Gældende ret er med andre ord, at erstatning for tab af erhvervsevne i medfør af en midlertidig afgørelse, jf. ASL § 17, stk. 3, og § 17a, stk. 4, 1. pkt., ikke bringer retten til tabt arbejdsfortjeneste til ophør. Som konsekvens heraf er det i EAL § 2, stk. 2, bestemt, at den midlertidigt tilkendte erstatning for erhvervsevnetab (der fastsættes som en månedlig erstatningsydelse) skal fradrages i den tabte arbejdsfortjeneste. Dermed er arbejdsskadeerstatningen også her primær, jf. i øvrigt ASL § 77.

I mange sager, hvor der skal ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, vil skadevolderen ikke foretage betaling heraf så længe, der ikke er truffet afgørelse i arbejdsskadesagen om erstatning for erhvervsevnetab med den begrundelse, at kravet ikke endeligt kan opgøres, da fradraget for midlertidigt tilkendt erstatning for erhvervsevnetab ikke kendes. Det betyder, at de skadelidte – også pga. den lange sagsbehandlingstid i AES – må vente måneder og år på at få deres indtægtstab erstattet. Det har ikke været formålet med reglerne. Danske Advokater har kendskab til, at mange specialiserede advokater, uanset om de repræsenterer skadelidte eller skadevoldere, er af den opfattelse, at sammenhængen mellem EAL § 2, stk. 2, og ASL § 77 betyder, at den ansvarlige skadevolder kan indtræde i den arbejdsskadedes ret til erstatning for erhvervsevnetab, hvis der for samme periode er udbetalt tabt arbejdsfortjeneste (og dermed uden fradrag). Der er imidlertid flere arbejdsskadeforsikringselskaber, der er af den opfattelse, at ASL § 29, stk. 2, ikke giver hjemmel til, at den ansvarlige skadevolder kan indtræde, idet bestemmelsen angiver, at der skal være tale om "erstatnings- og godtgørelsesbeløb af samme art".

Da skadelidte og den ansvarlige skadevolder på dette punkt ikke har nogen modstridende interesser; tværtimod, skal Danske Advokater opfordre til, at ASL § 29, stk. 2, præciseres som udtryk for en kodificering af gældende ret. Det kan f.eks. ske med følgende tilføjelse:

"Det samme gælder, når den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikring har udbetalt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. erstatningsansvarsloven § 2, for en periode, der efter en midlertidig afgørelse, jf. § 17,

stk. 3, og § 17a, stk. 4, 1. pkt., tillige er tilkendt tilskadekomne erstatning for erhvervsevnetab for.”

Eller alternativt:

”Ved ”samme art” forstås tillige erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har truffet midlertidig afgørelse om erhvervsevnetab, jf. § 17, stk. 3 og § 17a, stk. 4, 1. pkt.”

Med venlig hilsen

Jeanie Sølager Bigler  
Retschef  
jsb@danskeadvokater.dk

# Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Beskæftigelsesministeriet  
Ved Stranden 8  
1061 København K

20. februar 2019  
Oplys venligst ved  
henvendelse

## Udkast til høringsvar – Forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Arbejdsmarkedets  
Erhvervssikring  
Kongens Vænge 8  
3400 Hillerød

Bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har modtaget ovenstående lovforslag i høring og har følgende bemærkninger:

Tlf.: 72 20 60 00

Indledningsvis vil bestyrelsen gerne kvittere for de tiltag i lovforslaget, som skal sikre en forenkling i administrationen af arbejdsskadesikringsloven samt sikre den bedst mulige oplevelse for kunderne i AES. En selvstændig afgørelse af spørgsmålet om anerkendelse af en arbejdsskade vil bidrage til at kunne skabe hurtigere afklaring for den enkelte og en mere transparent sagsbehandling.

[www.aes.dk](http://www.aes.dk)

CVR-nr.: 37624780

Bestyrelsen kan af samme årsager støtte den udvidede adgang til, at AES kan genvurdere skønnet i en påklaget afgørelse.

Telefontid:

Mandag – onsdag: 9.00-15.00

Fredag: 9.00-12.00

Ovennævnte tiltag supplerer AES' strategiske målsætning om at give kunderne den bedst mulige kundeoplevelse, når deres sag behandles i AES – uanset udfaldet af den enkelte sag. Samtidig er der med lovforslaget fremsat en række tiltag, der vil bidrage til AES' målsætning om at etablere en stabil drift med rette kvalitet på arbejdsskadesikringsområdet.

### Nedenfor følger bemærkninger til de enkelte forslag til ændring af lov om arbejdsskadesikring

- 1) Bemærkninger til de bestemmelser i lovforslaget, der vil påvirke finansiering, økonomi og teknisk implementering i arbejdsskadesystemet

*Nr. 20 (og nr. 21, nr. 22 og nr. 25)*

Bestyrelsen noterer sig, at indførelsen af en acontooprævning og efterfølgende regulering i forhold til medhjælp, tilskadekomne hos uforsikrede arbejdsgivere m.v.

# Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

skal ske som en erstatning for dels den mellemfinansiering, der i dag sker via finansloven, dels for den manglende likviditet i forbindelse med erstatningsudbetalinger og administrationsomkostninger, som AES varetager i medfør af lovens § 54. AES bemærker, at acontooprævning for medhjælp, tilskadekomne hos uforsikrede arbejdsgivere m.v. vil medføre yderligere administration for AES, da der i dag alene sker opkrævning af udlagte erstatninger, hvor AES således ikke skal fastsætte acontooprævning og sikre efterfølgende efterregulering.

Bestyrelsen har ligeledes noteret sig, at der samtidigt er skabt hjemmel til, at AES kan optage kortfristede lån til mellemfinansiering, såfremt acontooprævningen ikke viser sig tilstrækkelig.

Bestyrelsen skal henvise til de særskilte bemærkninger nedenfor, for så vidt angår lovens § 54.

*Nr. 23 (og nr. 19, nr. 27)*

Bestemmelsen vedrører ansvaret for forsikringspolicer fra selskaber, der har mistet tilladelsen til at drive forsikringsvirksomhed, og bestyrelsen skal kraftigt opfordre til, at det genovervejes at fastholde placeringen af dette ansvar hos AES. Som det fremgår af lovbemærkningerne, er AES "ikke [] indrettet til at drive forsikringsvirksomhed". Det forekommer i stedet nærliggende at behandle arbejdsskadesforsikringer på lige fod med andre skadesforsikringer, hvor de øvrige forsikringsselskaber – i tilfælde af en konkurs – overtager ansvaret for policerne, jf. fx lov om garantifond for skadesforsikringsselskaber.

Det forekommer således vanskeligt at begrunde, hvorfor arbejdsskadesforsikringer skal være undtaget denne ordning, idet man ved lovforslaget i stedet pålægger en organisation uden erfaring med forsikringsvirksomhed at varetage opgaven. Det gør i den forbindelse ingen forskel, at AES kan udlicitere opgaven til et forsikringsselskab med erfaring på området, da AES stadig vil have det formelle ansvar med opgaven, og der derfor er risiko for, at AES blot bliver et fordyrende mellemled.

En placering af ansvaret hos de øvrige ansvarsforsikringsselskaber på markedet vil efter bestyrelsens opfattelse ikke medføre forringelser for hverken forsikringstager eller -selskab.

Om de foreslåede ændringer af § 54 bemærkes i øvrigt følgende:

- Det foreslås af hensyn til de tilskadekomne og arbejdsgiverne, at følgende passus fra bemærkningerne til lovforslaget indsættes direkte i lovtæksten *"Dog ophører Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings rettigheder og forpligtelser ved de enkelte forsikringspolicers udløb, hvis policerne udløber før udgangen af 4-ugers perioden"*.
- Det er i bemærkningerne til § 54, stk. 4, præciseret, at de aktiver, som skal overføres, er de forvaltningsmæssige hensættelser knyttet til



# Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

arbejdsskadeforsikringerne og omfatter erstatningshensættelser og præmiehensættelser samt eventuelle beløb fra dækning ved genforsikring af arbejdsskadepligter. Det forekommer uklart, hvordan opdelingen af aktiverne skal foretages - særligt når det tages i betragtning, at aktiverne ikke direkte er rettet mod hensættelserne for arbejdsskader, sådan som hensættelser opgøres og indberettes til Finanstilsynet nu.

- Den fravigelse af konkursordenen, der foreslås i stk. 6, bør indføres i konkursloven.
- Hvis genforsikringskontrakterne også omfatter andre forsikringer, skal disse beløb tilbageføres til konkursboet. Bestemmelsen kan give anledning til spekulation.
- Bemærkningerne til stk. 6 synes fortsat ikke at afdække forholdet mellem henholdsvis (i) de sikrede & frie aktiver og (ii) konkursboet & administrationsboet.
- Formuleringen "Beløb, der indgår i boet fra dækning ved genforsikring vedrørende arbejdsulykkesforsikring, anvendes forlods til dækning af krav fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har betalt erstatninger eller godtgørelser, som udløser betaling fra genforsikringsselskaber" forekommer uklar. Bestemmelsen tager ikke højde for forholdet mellem henholdsvis (i) de sikrede & frie aktiver og (ii) konkursboet & administrationsboet. For det tilfælde, at genforsikringerne er placeret under de sikrede aktiver, der præsumptivt er omfattet af administrationsboet, er det uklart, om AES tilsvarende har ret til proventet herfra.

## *Nr. 26 (sammenholdt med forslaget om ændring af lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring)*

Bestyrelsen kvitterer for, at intentionen med modellen, som det er beskrevet i lovforslaget, er at imødekomme AES' likviditetsudfordringer. Det fremsatte forslag er ikke præcist nok beskrevet til, at bestyrelsen kan vurdere, om modellen kan administreres enkelt og fungerer efter hensigten.

En fremrykning af opkrævningstidspunktet fra oktober måned til en acontoopkrævning ved indgangen af året beror stadig på en skønsomt vurdering. En årlig efterregulering det efterfølgende år, hvis antallet af sager har afvejet fra det skønnede antal sager fastsat ved tidspunktet for acontoopkrævningen, vil stadig presse AES' likviditet på samme måde, som det gør nu. Derfor er det væsentligt for bestyrelsen, at efterbetaling opkræves direkte hos selskaberne, og at den således ikke skal indeholdes i taksterne for sagsbehandlingen. Omvendt bør tilgodehavender for forsikringselskaberne (hvis der er indkommet færre sager end skønnet) kunne modregnes i den efterfølgende aconto-betaling for at undgå en likviditetspåvirkning hos AES.

I den sammenhæng forudsætter bestyrelsen, at det fortsat er bestyrelsen, der skal indstille taksterne til ministerens godkendelse. Derudover noterer bestyrelsen sig, at resten af principperne for den eksisterende takstmodel er uændret.

# Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Bestyrelsen bemærker endelig, at takstmodellen er en kompliceret model, som bestyrelsen meget gerne ser forenklet. AES drives på omkostningsdækket basis, og eventuelle opbyggede midler inden for AES vil altid blive udmøntet til driften af AES, ligesom eventuelle underskud i sidste ende vil skulle finansieres af takstbetalerne. Bestyrelsen ser derfor gerne, at der i stedet arbejdes henimod en mere administrativ enkel model, hvor den enkelte sag ikke løbende reguleres, men i stedet afregnes endeligt ved afslutningstidspunktet for sagen. I forlængelse heraf står AES gerne til rådighed for et afklaringsforløb, der kan anskueliggøre en realiserbar administration af en forenklet model.

## *Ikrafttrædelsesbestemmelserne (lovforslagets § 4)*

Der er med lovforslaget tilsigtet store ændringer i AES' behandling af arbejdsskadesagerne. Således indføres der krav om en selvstændig afgørelse om anerkendelsesspørgsmålet. Dette indebærer en række IT-mæssige ændringer i AES' sagsbehandlingssystem ScanJour. ScanJour er et system fra 1992, hvor selv mindre ændringer giver ikke ubetydelige udfordringer. Samtidig skal sagsbehandlingen omstilles, hvilket indebærer oplæring af sagsbehandlere, nye instrukser mv.

Det er AES' vurdering, at dette ikke kan udvikles og nås at sættes i drift fra lovforslagets vedtagelse i forventeligt maj til 1. juli 2019. Den tekniske omstilling og omstillingen af sagsbehandlingen, herunder oplæring i nyt anerkendelsesbegreb, kræver som minimum 6 måneders udviklings- og implementeringstid. Bestyrelsen vil derfor opfordre til, at lovforslaget tidligst sættes i kraft 1. januar 2020. Bestyrelsen bemærker, at de finansieringsmæssige ændringer (stk. 5, 6 og 7) umiddelbart kan træde i kraft som beskrevet i lovforslaget.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at ændringerne vil medføre it-udviklingsomkostninger samt implementeringsomkostninger svarende til ca. 3 mio. kr. Ydermere bemærkes det, at loven ikke gælder Grønland. Såfremt der er forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for Danmark og Grønland må dette forventes at medføre en yderligere omkostning. Det vil kræve en yderligere analyse for at afdække i hvilket omfang, det vil stille krav om differentiering af funktionalitet i SJP for at håndtere den territoriale gyldighed.

Det er samtidig vigtigt at fremhæve, at de forslåede ændringer vil have både en tidsmæssig og økonomisk påvirkning på udviklingen af det nye sagsbehandlingssystem (ANS), som AES er ved at udvikle. Dette skyldes dels, at der grundet behovet for ændringer i ScanJour må foretages omprioritering af ressourcer, der ellers er afgørende for arbejdet med det nye sagsbehandlingssystem, dels at det vil medføre ændringer i det nye sagsbehandlingssystem, hvor kravene til løsninger bygger på forretningsgange, der er beskrevet ud fra gældende lovgivning.

**Bemærkninger til de bestemmelser i lovforslaget, som vedrører selve sagsbehandlingen af arbejdsskadesagerne**

**Nr. 1.**

# Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Det fremgår af lovforslaget, at intentionen med lovændringen er at bringe definitionen af en arbejdsulykke tilbage til den retstilstand, som var gældende før højesteretsdommen fra 2013 med henblik på, at flere arbejdsulykker anerkendes.

Bestyrelsen bemærker hertil, at en sådan udvidelse, hvor flere ulykker fremover vil kunne anerkendes, betyder, at AES skal træffe flere afgørelser om ret til ydelser efter loven. AES får således nye opgaver med deraf følgende administrative omkostninger.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at tilpasningsreaktioner vil være omfattet af ulykkesbegrebet, mens fx forskrækkelse ikke vil være det. Det efterlader et upræcist spænd for fx chok og angst, som var omfattet af ulykkesbegrebet tidligere, jf. de oprindelige lovbemærkninger. Bestyrelsen finder, at det af hensyn til den efterfølgende administration i AES bør præciseres, om afgrænsningen 1:1 svarer til det tidligere ulykkesbegreb for psykiske skader, eller om der er tiltænkt ændringer.

## *Nr. 3 (og nr. 16)*

Det fremgår af lovforslaget, at AES skal træffe afgørelse om anerkendelse eller afvisning inden for 3 måneder for arbejdsulykker og 6 måneder for erhvervssygdomme. Der skal træffes afgørelse om ret til ydelser inden for 1 år, dog 2 år, hvis sagen skal behandles i Erhvervssygdomsudvalget.

Det vurderes, at det generelt er muligt at overholde fristen på 3 og 6 måneder i de sager, der ikke er komplicerede. Med ukomplicerede sager menes, at sagen er tilstrækkeligt oplyst ved modtagelsen i AES, at de retlige forhold kan afklares hurtigt, og at der ikke er tvivl om årsagssammenhæng.

Mere komplicerede sager er for eksempel, hvor der er behov for flere lægelige oplysninger, hvor der er tvivl om, hvem der er arbejdsgiver for den ansatte, hvorvidt pågældende var på arbejde, eller hvor der er uenigheder mellem den ansatte og arbejdsgiveren om de faktiske forhold i sagen. Afklaring af disse forhold kræver inddragelse af dels sagens parter, dels eksterne (arbejdsgivere, læger mv.) med deraf følgende forlængelse af sagsbehandlingen. I de sager vil AES være nødsaget til at dispensere for fristerne for afgørelsen om anerkendelse (3 og 6 måneder) i et ikke ubetydeligt omfang.

Bestyrelsen bemærker, at der med det foreslåede stk. 5 anerkendes, at en overholdelse af fristerne ikke kan ske i alle sager. Det er imidlertid vigtigt for bestyrelsen, at det fremgår tydeligere af fristbestemmelserne i stk. 1-4, at fristen ikke er absolut. En mere tydelig angivelse heraf i lovtæksten vil være en bedre forventningsafstemning med omverdenen.

Bestyrelsen bemærker desuden, at der var en 2-årsfrist i loven før 2004. Fristen blev ændret til 1 år i 2004-loven, da man indførte den samlede afgørelse. Ved en samlet afgørelse skulle der ikke længere partshøres forud for hver enkelt afgørelse, ligesom afgørelsen om anerkendelse først kunne påklages, når den samlede afgørelse blev truffet.

# Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Hverken Arbejdsskadestyrelsen eller AES har kunnet overholde fristerne i alle sager.

Når anerkendelsen bliver en selvstændig afgørelse, vil AES blive yderligere udfordret med at overholde en 1 års frist i langt de fleste sager i sager om tilkendelse af mén i komplicerede sager og sager om tilkendelse af erstatning for tab af erhvervsevne. Det skyldes, at den tilskadekomne skal være både helbredsmæssige og erhvervsmæssigt tilstrækkeligt afklaret, før AES kan træffe en afgørelse. Afklaring af disse forhold kræver inddragelse af dels sagens parter og dels eksterne parter (arbejdsgiver, læger, kommuner mv.) med deraf følgende forlængelse af sagsbehandlingen. Bestyrelsen skal opfordre til, at det tydeligere af loven fremgår, at der således forventeligt er en del sager, hvor fristen ikke vil kunne overholdes, uden at dette skyldes dårlig administration af området.

## **Bemærkninger til de bestemmelser i lovforslaget, som vil påvirke AES' administration**

### **Nr. 17**

Ikke alle AES' kunder modtager elektronisk post. Særligt personer, der har bopæl i udlandet, modtager fysisk post fra AES (tilskadekomne, der rejser hjem efter et arbejdsophold i Danmark eller efterladte til eksempelvis udenlandske søfolk).

Det fremgår af lovforslaget, at der gælder en klagefrist på 4 uger for alle klageberettigede. Idet fristen på 4 uger skal regnes fra modtagelse af afgørelsen, vil AES i sager, hvor klagefristen på 4 uger umiddelbart synes overskredet, skulle udøve et vanskeligt skøn ved at fastsætte tidspunktet for modtagelsen af afgørelsen i udlandet. AES vil i relation hertil skulle høre såvel de danske som udenlandske postleverandører om frister for levering af post til det område, hvor modtager opholder sig. Behandlingen af klagerne i disse situationer vil dermed dels være administrativ tung, og dels forlænge behandlingen af selve klagen.

Det foreslås derfor, at der i stedet for den foreslåede vanskelige skønsregel indføres en særregel for disse sager, således at der i situationer, hvor modtageren af afgørelsen skal have denne formidlet med fysisk post til udlandet fastsættes en forlænget klagefrist på eksempelvis 6 eller 13 uger regnet fra dateringen af afgørelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at AES daterer afgørelsen med den dato, hvor brevet overgives til postbesørgelse fra AES. Det vil gøre administrationen i AES mere smidig uden unødigt forlængende administrative processer og falder samtidig inden for rammen af digitaliseringsklar lovgivning.

### **Nr. 12**

Det fremgår af lovforslaget, at AES skal forhandle med Lægeforeningen om prisfastsættelse af lægeattester til brug for sagsbehandlingen i modsætning til i dag, hvor beskæftigelsesministeren har denne forpligtelse. Dette er i lovforslaget begrundet i, at det vil være en administrativ lettelse.

Bestyrelsen for AES er ikke enig i, at det er en administrativ lettelse at pålægge AES forhandlingerne med Lægeforeningen om prisen for attesterne. Det er ikke en

# Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

naturlig opgave for en driftsorganisation som AES at skulle forhandle med Lægeforeningen om disse attester, som AES er helt afhængig af at kunne indhente for at kunne behandle arbejdsskadesagerne på et oplyst grundlag.

Med den foreslåede konstruktion vil der være tale om en asymmetrisk forhandlingssituation, hvor AES ikke vil have anden mulighed end at acceptere Lægeforeningens krav for at undgå stop i sagsbehandlingen. For at imødegå dette foreslår bestyrelsen, at beskæftigelsesministeren som hidtil forestår denne forhandling.

Endelig bemærkes, at idet der er tale om en ny opgave, som ikke tidligere er varetaget af AES, vil det blive pålagt arbejdsgiverne at skulle finansiere omkostningerne til denne nye opgave.

Nr. 28

Hvis arbejdsskaden skyldes en produktskade, gør forslaget det tilsyneladende muligt for den tilskadekomne at rette sit krav mod producenten og få dette krav størrelse afklaret, uden at der forinden er taget stilling til muligheden for ydelser efter arbejdsskadesikringsloven.

I bemærkningerne er det anført, at AES skal underrette tilskadekomne m.fl., hvis AES bliver opmærksom på, at skaden er omfattet af produktansvarsreglerne. Det er endvidere anført, at "Indtil spørgsmålet er afklaret, vil behandlingen af arbejdsskadesagen blive sat i bero".

Det kunne overvejes at præcisere, at der hermed menes spørgsmålet om, hvorvidt tilskadekomne ønsker at forfølge sit krav mod en mulig (produkt)ansvarlig skadevolder. Det forekommer dog derudover vanskeligt at se, hvornår tilskadekomne kan have en interesse i at få sat en sag i AES i bero på overvejelser om produktansvar.

Det kunne derfor overvejes at udelade kravet om, at AES skal sætte sagen i bero på tilskadekomnes overvejelser, idet bemærkes, at tilskadekomne altid vil kunne rette henvendelse til AES og bede om at få sin sag sat i bero.

Hvordan AES skal forholde sig, hvis det er uklart, om der er et produktansvar, er heller ikke ganske klart ud fra forslaget.

Endelig bemærkes, at forslaget, hvis det vedtages som foreslået, vil kunne få en negativ indflydelse på sagsbehandlingstiden i AES, afhængig af antallet af sager, hvor produktansvar skal overvejes, og arbejdsskadesagen derfor sættes i bero.

Nr. 9

Indledningsvis har bestyrelsen ikke bemærkninger til tilføjelsen af § 17 a i bestemmelsen.

# Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Det foreslås dog, at reglerne om refusionsadgang i § 29, stk. 1, flyttes til den sociale lovgivning, og at det i den forbindelse præciseres, hvilke ydelser der giver refusionsadgang. Denne løsning sikrer, at § 29, stk. 1, ikke skal konsekvensrettes, når der sker ændringer i den sociale lovgivning, ligesom refusionsadgangen i højere grad er en socialretlig end en arbejdsskaderetlig problemstilling.

Hvis det ikke er muligt at flytte refusionsreglerne til den sociale lovgivning, bør den nødvendige præcisering af, hvilke ydelser der efter den sociale lovgivning kan kræves refusion for i arbejdsskadeerstatningen fremgå direkte af arbejdsskadesikringsloven.

Nr. 7

Ændringen vil udgøre en administrativ lettelse for AES i de sager, hvor AES på vegne af staten udbetaler beløb til de tilskadekomne.

## **Bestyrelsens bemærkninger af teknisk karakter**

Nr. 5, nr. 6, nr. 8

Lovforslagets forenkling af processer for offentliggørelse af satser til brug for sagsbehandlingen forventes at lette den årligt tilbagevendende opdatering.

Nr. 13

Med forslaget præciseres, at sagsspecifikke udgifter skal afholdes af forsikringsselskabet i den enkelte sag. Problemstillingen om, hvem der skal dække udgifterne i en konkret sag, er herved afklaret. Denne afklaring vil dermed bidrage til forenkling i de sager, hvor der tidligere har været uklarhed.

Bestyrelsen skal endelig understrege, at AES' administration gerne stiller sig til rådighed for en nærmere dialog om ovenstående bemærkninger for at afklare uklarheder i forhold til den kommende administration af loven.

På bestyrelsens vegne

Cristina Lage

Bestyrelsesformand

Arbejdstilsynet

[at@at.dk](mailto:at@at.dk), [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk), [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk)

Sagsnr. 19-0539  
Vores ref. MSH/ANKI/hbj  
Deres ref 2018500005

Den 20. februar 2019

## **Høringsvar vedr. forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring m.fl.**

Den 30. januar 2019 offentliggjorde Arbejdstilsynet en høring over forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Høringsfrist den 20. februar 2019.

Lovforslaget har det overordnede formål at opdatere og forenkle en række bestemmelser i de omhandlende love.

### Ekspertudvalg

Som baggrund for lovforslaget angives en rapport fra ekspertudvalg om arbejdsmiljø.<sup>1</sup>

Ved gennemgang af rapporten, som indeholder flere relevante anbefalinger, er det FH's vurdering, at ingen af rapportens anbefalinger knytter sig til arbejdsskadeerstatningsdelen. Fokus er på forbedring af arbejdsmiljøindsatsen, således alene den forebyggende del.

Det forekommer derfor FH uhensigtsmæssigt, at Beskæftigelsesministeriet anvender rapporten som oplæg til "første spadestik til et mere nutidigt arbejdsskadesystem".<sup>2</sup>

FH har noteret sig, at der ikke er et ønske om at forringe rettighederne for parterne<sup>3</sup>. Der er imidlertid flere tilfælde i aktuelle lovforslag, hvor skadelidtes retsstilling forringes, herunder finder FH særligt, at forslaget om indførelse af produktansvarslovens forrang er meget betænkeligt.

---

<sup>1</sup> Ekspertudvalget om udredning af arbejdsmiljøindsatsen, september 2018 – Et nyt og forbedret arbejdsmiljø, overvejelser og anbefalinger.

<sup>2</sup> Se bemærkningerne til lovforslaget side 8, afs. 7.

<sup>3</sup> Se bemærkningerne til lovforslaget side 7: "Lovforslaget er første skridt på vejen mod et mere nutidigt arbejdsskadesystem uden at rettigheder og pligter forringes for arbejdsskadesagens parter".

## Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag:

### § 1, nr. 1 Lempeligere vurdering af anerkendelsesspørgsmålet om arbejdsulykker

FH har noteret sig som positivt, at lovforslaget lægger op til en lempeligere vurdering af anerkendelsesspørgsmålet ved arbejdsulykker, herunder særligt:

- at lovforslagets ordlyd lægger op til en væsentlig lempelse af kravene til selve personskaden, og
- at både de generelle og de specielle bemærkninger præciserer, at den vurdering af "årsagssammenhæng"/kausaltet, som skal etableres, skal ske ved en vurdering af om hændelsen/påvirkningen er egnet til at medføre den anmeldte personskade hos den konkrete tilskadekomne.

I forhold til lempelsen af personskadebegrebet synes det imidlertid uklart for FH, hvori forskellen består mellem "et sår, ....., en forbigående belastningsreaktion/tilpasningsreaktion", som godt kan anerkendes, og "en overfladisk rift eller en forskrækkelse", som ikke kan anerkendes.<sup>4</sup>

Det er anført, at: "det afgørende for sondringen er, at de sidstnævnte følger ikke har nogen betydning for tilskadekomnes aktuelle og efterfølgende helbredsmæssige tilstand."<sup>5</sup>

Det er FH's vurdering, at dette vil give anledning til betydelige problemer i praksis, hvorfor det foreslås at udelade en undergrænse for personskaden, hvorefter anerkendelse alene kræver prøvelse af, om der er årsagssammenhæng/kausaltet mellem hændelsen og den påviste personskade hos den konkrete tilskadekomne. Som et minimum bør det præciseres, hvad der menes med "aktuelle".

FH finder det positivt, at det tydeligt fremgår af bemærkninger til lovforslaget, at den årsagssammenhæng/kausaltet der skal etableres, er mellem hændelsen/påvirkningen og den påviste personskade hos den konkrete tilskadekomne.<sup>6</sup> Dette er i fuld overensstemmelse med den tidligere udlægning af lovgivningen.<sup>7</sup>

Det konkluderes i Arbejdsskadesikringsloven 6. kommenterede udgave, under overskriften "sårbarhed"<sup>8</sup>:

*"En teori om, at det er skadelidte og ikke skadevolder, der bærer risikoen for skadelidtes sårbarhed som anført i disse to betænkninger [betænkning 1402/2001 og 1418/2002], må derfor siges at være særdeles svagt underbygget – og særligt i forhold til – der i givet fald – vil have været tale om radikal ændring af praksis i personskadeerstatningsretten."*

<sup>4</sup> Se bemærkningerne til lovforslaget side 32, afsnit 6.

<sup>5</sup> Se bemærkningerne til lovforslaget side 32, afsnit 6.

<sup>6</sup> Se bemærkningerne til lovforslaget side 32, afsnit 7.

<sup>7</sup> Arbejdsskadesikringsloven 6. kommenterede udgave af Mikael Kielberg, side 249 ff.

<sup>8</sup> Arbejdsskadesikringsloven 6. kommenterede udgave af Mikael Kielberg, side 254



FH finder det særdeles relevant, at der i bemærkningerne er en konsekvent henvisning til, at årsagssammenhæng er mellem hændelse/påvirkning og den påviste skade hos den *konkrete* skadelidte, således kunne relevant tilføjes<sup>9</sup>:

*“En skade vil fortsat skulle afvises, hvis den påvirkning, der er tale om, ikke er egnet til at forårsage skaden hos den konkrete tilskadekomne.”*

Og ligeledes<sup>10</sup>:

*“I denne vurdering kan der også tages hensyn til, om hændelsen eller påvirkningen har haft en karakter og et omfang, der gør det sandsynligt, at skaden er opstået hos den konkrete tilskadekomne som følge af hændelsen eller påvirkningen.”*

### § 1, nr. 3 Mulighed for selvstændige afgørelser om anerkendelse

FH er enig i, at der er behov for en hurtig afklaring af, om der er tale om en arbejdsskade eller ej. Det støttes derfor, at der kan træffes selvstændig afgørelse om anerkendelse.

Forslaget ligger imidlertid i tråd med en mangeårig pligt for arbejdsskademyndighederne til at træffe afgørelser inden for nærmere givne frister. Helt tilbage i 2001 udgav Ankestyrelsen en principafgørelse<sup>11</sup>, der fastslog, at fristreglen må anses som en ordensforskrift, der tjener det formål, at der skal træffes afgørelser inden for en rimelig tid, i særlig grad af hensyn til den sikrede. Der er dog ikke i loven tilknyttet retsvirkninger til en eventuel overskridelse, og erfaringen tilsiger, at fristerne kan være uhyre vanskelige for Arbejdsskademyndighederne at overholde.

FH er enig i, at en forlængelse af fristen vil kræve en begrundelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, men bemærker at der ikke er tilknyttet en retsvirkning.

I øvrigt bemærkes, at fastsættelsen af en 2 års frist for afgørelse af, om en anmeldt sygdom, der behandles efter reglerne om forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget<sup>12</sup>, synes unødigt lang, særligt henset til, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har mulighed for konkret at forlænge sagsbehandlingstiden.

### § 1, nr. 5 Værdien af kost og logi

Det bemærkes, at intentionen om, at lovforslaget ikke skal forringe rettigheder og pligter for sagens parter<sup>13</sup>, heller ikke imødekommes med forslaget, idet den skadelidte, der modtog kost og logi som en del af lønnen, vil få nedsat både sin årsløn og den afledte effekt på erhvervsevnetabsprocenten, som særligt ved en § 17a vurdering vil blive direkte.

---

<sup>9</sup> Bemærkninger til lovforslaget, side 33, afsnit 3

<sup>10</sup> Bemærkninger til lovforslaget, side 33, afsnit 4

<sup>11</sup> F-3-01

<sup>12</sup> Bemærkninger til lovforslaget, side 35 f.

<sup>13</sup> Bemærkninger til lovforslaget, side 7.

#### § 1, nr. 16 § 39 ophæves

FH bemærker, at der ikke er nogle specielle bemærkninger anført i lovforslaget<sup>14</sup>, hvilket synes betænkeligt.

#### § 1, nr. 18 Indførelse af ret for AES til at genvurdere skønsmæssige afgørelser

FH finder forslaget positivt og anerkender intentionen om at nedbringe den samlede sagsbehandlingstid i klagesager.

#### § 1, nr. 28 Indførelsen af krav om at forfølge produktansvar forud for krav efter arbejdsskadesikringsloven

Forslaget indeholder en meget væsentlig og helt uigennemskuelig forringelse af den skadelidtes retsstilling. Det er FH's vurdering, at dette vil give anledning til både sagsbehandlingsudfordringer, forældelsesudfordringer og en helt urimelig og usikker retsstilling for skadelidte.

Det er uklart, hvor langt skadelidte skal forfølge sit krav efter produktansvarsloven før sagsbehandlingen af arbejdsskadesagen genoptages, endsiige erstatningen/godtgørelse tilkendes efter lov om arbejdsskadesikring.

Bemærkningerne til lovforslaget giver blandt andet ingen svar på:

- Skal skadelidte alene have forsøgt at identificere producenten/mellemhandleren? Herunder hvilke initiativer der skal have været iagttaget før et sådant forsøg anerkendes?
- Skal skadelidte have rettet henvendelse til producenten/mellemhandleren og modtaget afslag på anerkendelse af ansvar?
- Skal skadelidte have forfulgt sagen ved civilt søgsmål?
- Hvilken betydning har det, hvis kravet efter produktansvaret er forældet?
- Er det relevant om myndighederne har oplyst skadelidte før forældelsesfristen, eller er dette uden betydning?

Krav efter produktansvarsloven forældes som udgangspunkt 3 år efter skadelidte burde kende skaden og defekten ved produktet (defekten skal skadelidte kunne dokumentere var tilstede, da produktet blev bragt i omsætning) og har haft mulighed for at få kendskab til vedkommende producents navn og adresse. Dog er der en absolut frist på 10 år fra producenten bragte det skadevoldende produkt i omsætning.

---

<sup>14</sup> Bemærkninger til lovforslaget, side 3 samt side 47.

Når der samtidig efter aktuelle regler i lov om arbejdsskadesikring ikke nødvendigvis skal ske direkte behandling ved Arbejdsskademyndighederne, men det er overladt til forsikringen at foretage den indledende sagsbehandling, kan der opstå en længere periode i hvilken skadelidte ikke er blevet gjort opmærksom på, at der kan være tale om et evt. produktansvar, men måske omvendt efter produktansvarslovens regler kan siges at skulle forfølge sit krav for at undgå forældelse.

Ligeledes er det også eksplicit nævnt, at *Ankestyrelsens* sagsbehandling kan føre til underretning om evt. produktansvar – på dette tidspunkt i sagsbehandlingen er der stor risiko for, at forældelsesfristen er nær eller endog overskredet.

Det er også uklart, hvor omfattende myndighedernes prøvelse af om der er tale om et produktansvar skal være før sagsbehandlingen sættes i bero.

- skal myndighederne fx selv have foretaget undersøgelser, der sandsynliggør et produktansvar, herunder afdækning af om produktet var defekt på omsætningstidspunktet, identifikation af producent/mellemhandler etc., eller
- skal myndighederne bare formode/antage, at der er et produktansvar?

FH anser forslaget som en markant og helt uacceptabel forringelse af skadelidtes retsstilling.

Det fremgår desuden ikke af bemærkningerne til lovforslaget, hvor mange sager, der forventes at være omfattet af ændringen, og der kan frygtes at være tale om ganske mange, dog klart afhængigt af evt. krav til, hvordan skadelidte skal forfølge sit potentielle krav efter produktansvarsloven.

Samlet set er forslaget om produktansvarets forrang et markant brud med arbejdsskadesikringslovens grundlæggende princip om, at det er arbejdsgiver, der må bære risikoen, når arbejdet udføres i dennes interesse. Gennemføres lovforslaget om produktansvarets forrang, er det skadelidte, der kommer til at bære risikoen for arbejdsgiverens materialevalg, ved at skulle forfølge sit krav efter produktansvarsreglerne i en civil sag mod en i mange tilfælde udenlandsk producent eller mellemhandler.

Det er herudover skadelidte der kommer til at bære risikoen for producentens eller mellemhandlerens manglende betalingsevne i tilfælde af denne konkurs eller manglende forsikringsdækning.

Det anerkendes, at der muligvis er en uoverensstemmelse mellem de EU-retlige regler omkring objektivt ansvar for produktskader og den effektive implementering heraf og arbejdsskadesikringslovens forrang. Men dette bør ikke løses som foreslået. En alternativ løsning, som tillige tilgodeser den effektive implementering af produktansvarsreglerne, er, at det overlades til arbejdsskadeforsikringselskaberne, der udbetaler erstatning efter lov om arbejdsskadesikring at søge regres hos producenten. På denne måde er det ikke den enkelte skadelidte, der alene bærer risikoen for forældelse og manglende betalingsevne hos den ansvarlige producent, og løsningen vil samtidigt ikke forlænge sagsbehandlingstiden hos arbejdsskademyndighederne. Herudover vil en hjemmel til regres forhindre en situation, hvor

skadelidte tvinges ud i at føre en meget langvarig og bekostelig sag ved domstolene på et tidspunkt, hvor skadelidte som oftest er i en økonomisk trængt situation, da der er et indtægtstab p.g.a. skaden, men hvor ingen erstatning endnu er kommet til udbetaling.

Arbejdsskadesystemet og den administrative sagsbehandling i AES, er netop indført for at undgå, at skadelidte er henvist til at rejse krav ved de civile domstole for at få sine krav efter en arbejdsskade dækket, hvorfor forslaget om produktansvarets forrang også på dette punkt udhuler skadelidtes retsstilling.

Til illustration af udfordringerne ved forslaget om produktansvarets forrang vedlægges 4 billeder, der alle stammer fra ovennævnte rapport fra september 2018.

På billede 1 ses tre asfaltarbejdere, der arbejder bag en stor maskine der lægger asfalt ud<sup>15</sup>.

Skal deres arbejdsskadesag sættes i bero på afklaring af evt. produktansvar, hvis maskinen pludselig lækker og den varme asfaltmasse rammer de bare arme, og der sker en personskade?

På billede 2 ses nogle mænd, der håndterer en meget stor betonklods, der svæver i en kran, en håndværker styrer betonklodsen med en snor<sup>16</sup>.

Skal deres arbejdsskadesag sættes i bero på afklaring af evt. produktansvar, hvis enten kranen, eller torvet knækker og de bliver ramt af betonklodsen og afgår ved døden?

På billede 3 ses en rengøringsassistent, der står ved siden af sin rengøringsvogn og håndterer en moppe<sup>17</sup>.

Skal hendes arbejdsskadesag sættes i bero på afklaring af evt. produktansvar, hvis vognen hun skal skubbe, mister et hjul, hvorved hun får et ryk i ryggen?

På billede 4 ses en mand, der taler med en dame i en kørestol<sup>18</sup>.

Skal hans arbejdsskadesag sættes i bero på afklaring af evt. produktansvar, hvis han skubber kørestolen og ryglænet giver efter, hvorved han pådrager sig en rygskade?

---

<sup>15</sup> Ekspertudvalget om udredning af arbejdsmiljøindsatsen, september 2018 – Et nyt og forbedret arbejdsmiljø, overvejelser og anbefalinger, side 12.

<sup>16</sup> Ekspertudvalget om udredning af arbejdsmiljøindsatsen, september 2018 – Et nyt og forbedret arbejdsmiljø, overvejelser og anbefalinger, side 28.

<sup>17</sup> Ekspertudvalget om udredning af arbejdsmiljøindsatsen, september 2018 – Et nyt og forbedret arbejdsmiljø, overvejelser og anbefalinger, side 42.

<sup>18</sup> Ekspertudvalget om udredning af arbejdsmiljøindsatsen, september 2018 – Et nyt og forbedret arbejdsmiljø, overvejelser og anbefalinger, side 4.

§ 3, nr. 1 Forenkling af Ankestyrelsens sagsbehandling – ingen deltagelse af beskikkede medlemmer

Det er FH's opfattelse, at forslaget medfører en forringelse af kvaliteten af sagsbehandlingen og er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt. Det anses for relevant at bevare lægmandselementet og således sikre sig en mere nuanceret 2. behandling af arbejdsskadesagerne.

§ 4 – Ikrafttrædelsesbestemmelserne

Ikrafttræden af ændringerne i § 1, nr. 5 (kost og logi), nr. 7 (rentereglerne) og nr. 17 (klagefristerne) indeholder alle større eller mindre forringelser af skadelidtes retsstilling.

Det synes derfor betænkeligt at lade reglerne gælde for allerede anmeldte skader, hvorfor det som minimum alene bør finde anvendelse for skader anmeldt den 1. juli 2019 eller senere.

Med venlig hilsen



Morten Skov Christiansen



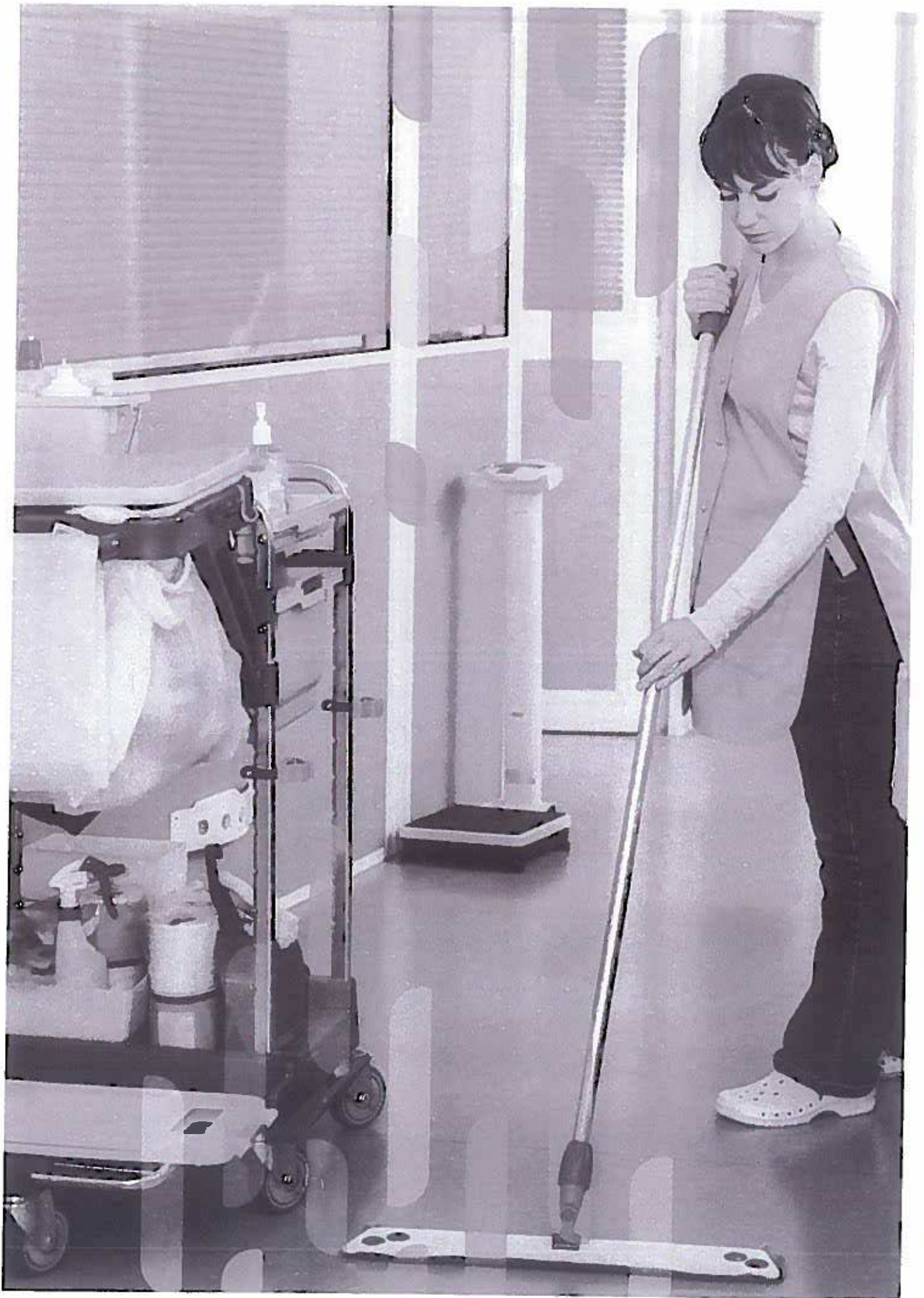




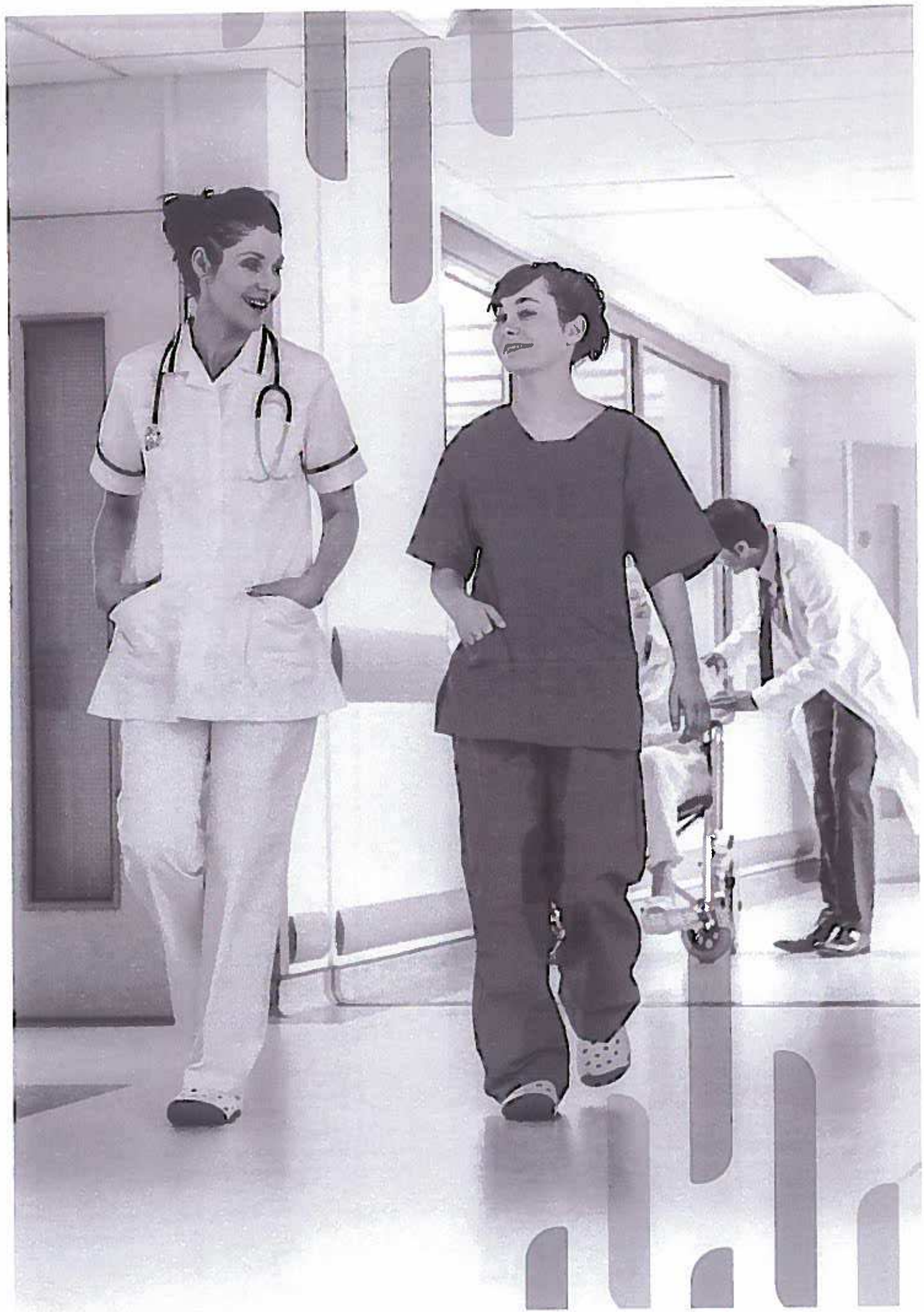












## Marie Bisgaard Nielsen

---

**Fra:** Tor Even Münter  
**Sendt:** 20. februar 2019 08:55  
**Til:** Marie Bisgaard Nielsen; Mette Stisen Flyger  
**Emne:** VS: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.  
**Vedhæftede filer:** 30012019 Høringsbrev.pdf; 30012019 Høringsliste (2).pdf; Forslag om ændring af lov om arbejdsskadesikring mfl (høringsversion).pdf; Forslag om ændring af lov om arbejdsskadesikring mfl (høringsversion).docx; signaturbevis.txt

---

**Fra:** Anita Glad Nielsen [mailto:AGN@ida.dk]  
**Sendt:** 19. februar 2019 20:18  
**Til:** Preben K. Hansen  
**Cc:** Tor Even Münter  
**Emne:** VS: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

---

**Fra:** Anita Glad Nielsen  
**Sendt:** 19. februar 2019 20:15  
**Til:** 'at@at.dk' <at@at.dk>  
**Emne:** VS: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ingeniørforeningen/IDA har følgende bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

IDA har fulgt systematikken i "Bemærkninger til lovforslaget – Almindelige bemærkninger":

### Indførelse af administrative afgørelser i Ankestyrelsen:

Der ønskes en forenkling af proceduren for de mere åbenbare sager, hvor der ikke er tvivl om afgørelsen. Der skal være mulighed for at træffe administrative afgørelser, hvor det vurderes at det er unødvendigt med mødebehandling eller skriftlig votering. I disse tilfælde skal det være muligt at træffe afgørelser uden medvirken af beskikkede medlemmer.

Det er IDAs opfattelse at det vil medføre en forringelse af kvaliteten af sagsbehandlingen, at de beskikkede medlemmer ikke inddrages i alle sager. De beskikkede medlemmer er med til at sikre en mere nuanceret behandling af arbejdsskadesagerne. Det er IDAs opfattelse at forslaget vil forringe retssikkerheden.

### Forholdet til produktansvarsloven:

Arbejdsskadesikringsloven er efter gældende regler primær i forhold til erstatningsansvar efter dansk rets almindelige regler om erstatning mv., når der rejses erstatningskrav efter både arbejdsskadesikringsloven og en ansvarlig skadevolder.

Der foreslås nu en ændring hvor producentens ansvar efter produktansvarsreglerne bliver primær i forhold til arbejdsgivernes ansvar efter arbejdsskadesikringsloven.

Med lovforslaget lægges der op til, at den skadelidte i første omgang skal søge sit krav dækket af produktansvarsreglerne.

Dette område er en højt specialiseret og teknisk juridisk disciplin, som det vil være yderst vanskeligt for den skadelidte at forholde sig til.

Det vil kræve juridisk bistand som kan være dyr for den skadelidte.

Man kan frygte at sagsbehandlingstiden vil blive meget lang i forhold til tekniske undersøgelser og analyser for at identificere en mulig defekt i et produkt.

Dette strider i mod forslaget intention om hurtig anerkendelse af arbejdsskadesager.

Det er IDAs opfattelse at forslaget indeholder en meget væsentlig og helt uigennemskuelig forringelse af den skadelidtes retsstilling.

Det er helt uklart hvor langt den skadelidte skal forfølge sit krav efter produktansvarsloven før sagsbehandlingen i arbejdsskadesagen kan sættes i bero eller genoptages.

Det kan give problemer i forhold til forældelsesreglerne i produktansvarsloven.

Det er IDAs opfattelse at lovforslaget skal ændres, så den skadelidte ikke skal være forpligtet til selv at forfølge et eventuelt produktansvar som forudsætning for at kunne opnå arbejdsskadedækning.

I stedet skal loven udarbejdes således, at arbejdsskadeforsikringssselskabet – som hidtil udbetaler arbejdsskadeerstatning til den skadelidte, og at forsikringssselskabet herefter får adgang til selv at rejse regreskrav for den afholdte erstatning efter reglerne om produktansvar.

Dermed vil forsikringssselskabet "kun" skulle "lægge ud" for erstatningen og kan herefter kræve erstatningsbeløbet fra den producent eller importør, der hæfter efter reglerne om produktansvar.

På den måde opfyldes intentionen i lovforslaget.

På IDAs vegne:

Med venlig hilsen

Anita Glad Nielsen  
Socialrådgiver

Ingeniørforeningen, IDA  
Kalvebod Brygge 31-33, 1780 København V  
Tlf. +45 33 18 48 48  
Direkte: +45 33 18 55 65  
Mobil: +45 40 32 63 98  
<mailto:agn@ida.dk>  
<http://ida.dk>

Denne e-mail og enhver vedhæftet fil er fortrolig og alene tiltænkt modtageren. Såfremt De ikke er rette modtager, vil adgang til e-mailen være ubeføjet, og enhver udnyttelse eller videregivelse af e-mailens indhold være uretmæssig og potentielt i strid med lovgivningen. Såfremt De ikke er rette modtager, bedes De venligst omgående underrette os og derefter slette e-mailen og enhver vedhæftet fil. På forhånd tak.

The information in this email and any attachment is confidential and may be legally protected. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else is unauthorised. If you are not the intended recipient, any disclosure or actions taken as a result of the information in this email is prohibited and may be unlawful. If you are not the intended recipient, please notify us immediately and then delete this e-mail and any attachment. Thank you.

<http://ida.dk>

Fra: Arbejdstilsynet <[arbejdstilsynet@at.dk](mailto:arbejdstilsynet@at.dk)>

Sendt: 30. januar 2019 12:48

Emne: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til høringsparterne,

Arbejdstilsynet sender hermed udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område til præhøring.

Ændringen lægger op til en opdatering og forenkling af reglerne på arbejdsskadeområdet. I den forbindelse foreslås det, at kriterierne for anerkendelse af arbejdsulykker som arbejdsskader lempes således, at ulykker, der er sket på arbejdet, i højere grad kan anerkendes som arbejdsskader, uanset at personskaden er forbigående. Derudover foreslås det, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring træffer selvstændig afgørelse om anerkendelse af arbejdsskader, hvilket medfører, at afgørelser om anerkendelsesspørgsmålet, særligt for ulykker, vil kunne træffes hurtigere end i dag. Endvidere foreslås en række tekniske ændringer, der opdaterer arbejdsskadesystemet, samt forslag, der understøtter en forenklet sagsbehandling hos arbejdsskademyndighederne.

Bemærkningerne bedes sendt til Arbejdstilsynet på [at@at.dk](mailto:at@at.dk), Tor Even Münter på [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk) og til Preben K. Hansen på [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk).

Bemærkningerne skal senest være Arbejdstilsynet i hænde den 20. februar 2019 kl. 09.00.

Spørgsmål vedrørende denne høring kan rettes til Preben K. Hansen på tlf. 72 20 86 56 eller til Tor Even Münter på tlf. 72 20 86 57.

Med venlig hilsen

Arbejdstilsynet



Arbejdstilsynet

Landskronagade 33 | 2100 København Ø

T 70 12 12 88 | [at@at.dk](mailto:at@at.dk) | [www.at.dk](http://www.at.dk)

Arbejdstilsynet, Danish Working Environment Authority

Landskronagade 33 | 2100 Copenhagen

T +45 70 12 12 88 | [at@at.dk](mailto:at@at.dk) | [www.at.dk](http://www.at.dk)





## Marie Bisgaard Nielsen

---

**Fra:** Tor Even MÜNter  
**Sendt:** 20. februar 2019 11:04  
**Til:** Marie Bisgaard Nielsen; Mette Stisen Flyger  
**Emne:** VS: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

---

**Fra:** Allan Bruhn [<mailto:alb@krifa.dk>]

**Sendt:** 20. februar 2019 09:55

**Til:** Arbejdstilsynet; Tor Even MÜNter; Preben K. Hansen

**Emne:** Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende Institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Arbejdstilsynet  
Landskronagade 33  
2100 København Ø

Hermed fremsendes høringssvar vedr. *Forslag til Lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (En lempeligere vurdering af anerkendelsesspørgsmålet ved arbejdsulykker, opdatering og forenkling af arbejdsskadesystemet mv.)*:

Det er positivt, at man vil lempe kravene til anerkendelse af arbejdsulykker, herunder også, at der igen skal kunne træffes selvstændig afgørelse om anerkendelsesspørgsmålet.

Der er dog et problem med lovforslagets § 3, hvor Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 52a, stk. 2 søges ændret, så Ankestyrelsen også på Arbejdsskadeområdet fremover skal kunne træffe afgørelse uden medvirken af beskikkede medlemmer og selv skal kunne afgøre, hvornår der ikke er tvivl om afgørelsen.

Det er et problem for skadelidtes retssikkerhed, at man ved en klagemyndighed ikke kan være sikker på at få behandlet sin sag af andre end en sagsbehandler. Formålet med en klageinstans på et område som arbejdsskadesikringsområdet er, at sikre skadelidtes retssikkerhed. Det er der særligt behov for på dette område, hvor der er to parter, som Ankestyrelsen skal træffe afgørelse mellem og hvor kan være tale om meget store erstatningsbeløb.

Vi ser allerede på det sociale område, hvor afgørelser allerede træffes uden beskikkede medlemmer, at praksis er uensartet. Det må vi frygte også bliver tilfældet på arbejdsskadeområdet.

Et af formålene med et klagesystem er at undgå unødige retssager. Dette undgås ikke, hvis der er tvivl om Ankestyrelsens afgørelser.

Venlig hilsen

Allan Bruhn  
politisk konsulent

Magnus Nørgaard Sørensen  
Jurist

[alb@krifa.dk](mailto:alb@krifa.dk)

- Mobil: 25444007

**krifa**

Kommunikation

Klokhøjen 4 - 8200 Aarhus N

[krifa.dk](http://krifa.dk) - [facebook](#) - [persondatapolitik](#)



## Marie Bisgaard Nielsen

---

**Fra:** Tor Even Münter  
**Sendt:** 21. februar 2019 10:06  
**Til:** Marie Bisgaard Nielsen; Mette Stisen Flyger  
**Cc:** Preben K. Hansen  
**Emne:** VS: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

**Opfølgningsflag:** Opfølgning  
**Flagstatus:** Afmærket

T.o. Er der en af jer, som vil journalisere det på sagen? (jeg kan ikke).  
Mvh Tor

---

**Fra:** 1-DEP Høringer  
**Sendt:** 21. februar 2019 10:02  
**Til:** Arbejdstilsynet; Tor Even Münter; Preben K. Hansen  
**Cc:** Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering  
**Emne:** SV: Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til Arbejdstilsynet

Erhvervsministeriet har følgende bemærkninger til den fremsendte høring:

Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) har følgende bemærkninger til forslagets administrative konsekvenser for erhvervslivet samt til principperne for agil erhvervsrettet regulering. Ændres forslaget, kan bemærkningerne ikke bruges i forbindelse med den offentlige høring.

Administrative konsekvenser:

TER vurderer, at lovforslaget ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet og har dermed ikke yderligere kommentarer.

Principper for agil erhvervsrettet regulering:

Arbejdstilsynet har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i forslaget. TER har ingen bemærkninger til denne vurdering.

Med venlig hilsen



**METTE CHRISTOPHERSEN**  
Sagsbehandler

Slotsholmsgade 10-12  
1216 København K  
mec@em.dk

Tlf. 33 92 33 50  
Tlf. Dir. 91 33 73 11



EAN 5798000026001

---

Erhvervsministeriet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://em.dk/privatlivspolitik>.

Erhvervsministeriet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du ikke er den tilsigtede modtager, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail kan være ulovlig.

---

**Fra:** Arbejdstilsynet

**Sendt:** 30. januar 2019 12:48

**Emne:** Vedrørende høring over udkast til forslag om ændring af lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til høringsparterne,

Arbejdstilsynet sender hermed udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område til præhøring.

Ændringen lægger op til en opdatering og forenkling af reglerne på arbejdsskadeområdet. I den forbindelse foreslås det, at kriterierne for anerkendelse af arbejdsulykker som arbejdsskader lempes således, at ulykker, der er sket på arbejdet, i højere grad kan anerkendes som arbejdsskader, uanset at personskaden er forbigående. Derudover foreslås det, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring træffer selvstændig afgørelse om anerkendelse af arbejdsskader, hvilket medfører, at afgørelser om anerkendelsesspørgsmålet, særligt for ulykker, vil kunne træffes hurtigere end i dag. Endvidere foreslås en række tekniske ændringer, der opdaterer arbejdsskadesystemet, samt forslag, der understøtter en forenklet sagsbehandling hos arbejdsskademyndighederne.

Bemærkningerne bedes sendt til Arbejdstilsynet på [at@at.dk](mailto:at@at.dk), Tor Even Münter på [tem@at.dk](mailto:tem@at.dk) og til Preben K. Hansen på [pkh@at.dk](mailto:pkh@at.dk).

Bemærkningerne skal senest være Arbejdstilsynet i hænde den 20. februar 2019 kl. 09.00.

Spørgsmål vedrørende denne høring kan rettes til Preben K. Hansen på tlf. 72 20 86 56 eller til Tor Even Münter på tlf. 72 20 86 57.

Med venlig hilsen

Arbejdstilsynet



Arbejdstilsynet

Landskronagade 33 | 2100 København Ø

T 70 12 12 88 | [at@at.dk](mailto:at@at.dk) | [www.at.dk](http://www.at.dk)

Arbejdstilsynet, Danish Working Environment Authority

Landskronagade 33 | 2100 Copenhagen

T +45 70 12 12 88 | [at@at.dk](mailto:at@at.dk) | [www.at.dk](http://www.at.dk)

Til Arbejdstilsynet

**Høringssvar vedrørende høring over udkast til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring m.fl.**

Arbejdstilsynet har sendt forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område i høring hos Forsvarsministeriet. Ministeriet har, under inddragelse af sine underliggende styrelser herunder Forsvarsministeriets Personalestyrelse, følgende bemærkninger:

Forsvarsministeriet bemærker, at det er uklart, hvilke afledte konsekvenser den foreslåede omlægning af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings finansieringsmodel, vil få – herunder særligt i forhold til muligheden for acontooprævning af takster og udlæg for erstatninger mv.

Forsvarsministeriet er opmærksom på, at lovforslaget indebærer, at beskæftigelsesministeren vil fastsætte regler for taksternes størrelse, acontooprævning og efterfølgende regulering.

Ministeriet vil imidlertid gerne have oplyst, hvornår det er påtænkt, at følgende udgifter vil blive opkrævet:

1. Administrationsudgifter vedrørende ulykkessager.
2. Méngodtgørelse og erhvervsevnetabserstatning i ulykkessager.
3. Administrationsudgifter vedrørende sager i henhold til lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.
4. Méngodtgørelse og erhvervsevnetabserstatning i sager i henhold til lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.
5. Bidrag i erhvervssygdomssager i henhold til arbejdsskadesikringslovens § 55.

Desuden ønsker Forsvarsministeriet oplyst, på hvilket grundlag acontobeløbene vil blive beregnet.

Dato: 21. februar 2019

Sagsnr.: 2019/000731

Dok.nr.: 879209

Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet  
Holmens Kanal 9  
1060 København K

Tlf.: 728 10000

Fax: 728 10300

E-mail: [fmn@fmn.dk](mailto:fmn@fmn.dk)

[www.fmn.dk](http://www.fmn.dk)

EAN: 5798000201200

CVR: 25 77 56 35

Forsvarsministeriet kan således på det foreliggende grundlag ikke vurdere de økonomiske konsekvenser for ministerområdet og kan dermed på nuværende tidspunkt ikke forholde sig til den foreslåede omlægning af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings finansieringsmodel.

Ved spørgsmål til Forsvarsministeriets høringssvar kan specialkonsulent Mads Roden kontaktes på [mrd@fmn.dk](mailto:mrd@fmn.dk) eller tlf. 72 81 02 32.

Med venlig hilsen

Nicklas B. Baumgarten  
Fuldmægtig



Til Arbejdstilsynet

Mail pkh@at.dk

20. februar 2019

**J.nr. 2018500005 – Høringssvar til Arbejdstilsynet vedrørende udkast til ændring af lov om arbejdsskadesikring.**

S2017-002994  
D2019-047034

Danmarks Lærerforening har modtaget Arbejdstilsynets udkast til ændring af lov om arbejdsskadesikring.

Danmarks Lærerforening tilslutter sig FL's høringsbrev af 20. februar 2019, men Danmarks Lærerforening kommer også med et selvstændigt høringssvar, da det er Danmarks Lærerforenings vurdering, at det er vigtigt:

- At nogle af de foreslåede ændringer i loven ikke bliver vedtaget.
- At nogle af de foreslåede ændringer bliver præciseret i lovtæksten eller i bemærkningerne til loven.
- At nogle af de foreslåede ændringer fastholdes.

#### **Lempeligere vurdering af anerkendelsesspørgsmålet:**

Danmarks Lærerforening finder det positivt, at der i lovforslaget er lagt op til en lempeligere vurdering af anerkendelsen af en arbejdsskade, således at forbigående gener – ligesom før 2013 - også kan anerkendes som en arbejdsskade. Det vil betyde, at den skadelidte som minimum kan få dækket sine behandlingsudgifter i forbindelse med arbejdsskaden.

#### **Den konkrete tilskadekomne:**

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at vurderingen om årsagssammenhæng skal tage udgangspunkt i den ”konkrete” tilskadekomne. Danmarks Lærerforening finder også dette yderst positivt, og vil foreslå, at dette kommer til at fremgå af selve lovtæksten i § 6. Alternativt bør det præciseres i bemærkningerne til § 6, at det betyder, at man i lighed med almindelig dansk erstatningsret må tage skadelidte som skadelidte er, d.v.s. hvis skadelidte har en forudbestående lidelse, der gør skadelidte mere sårbar, men som ikke er en lidelse, der uden arbejdsskaden ville have udviklet sig, så skal arbejdsskaden anerkendes, og der skal gives fuld erstatning uden fradrag.

**Mulighed for selvstændige afgørelser om anerkendelse:**

Danmarks Lærerforening finder det også positivt, at der ifølge lovforslaget skal træffes selvstændig afgørelse om anerkendelse inden for 3 måneder, således at den skadelidte hurtigt kan få dækket sine behandlingsudgifter.

**Indførelse af ret for AES til at genvurdere skønsmæssige afgørelser:**

Danmarks Lærerforening finder det positivt, at der gives AES mulighed for i videre omfang at genvurdere skønsmæssige afgørelser, idet AES alt for ofte sender anken videre til Ankestyrelsen uden at forholde sig til de oplysninger, som fremgår af anken. Dette vil nedbringe den samlede sagsbehandlingstid i klagesagerne, samt nedbringe antallet af hjemviste og ændrede afgørelser fra Ankestyrelsen.

**Ingen deltagelse af beskikkede medlemmer i Ankestyrelsen:**

Danmarks Lærerforening finder, at der fortsat af hensyn til retssikkerheden bør deltage beskikkede medlemmer i alle afgørelsessager i Ankestyrelsen.

**Indførelse af krav om først at forfølge produktansvar:**

I lovforslaget lægges der op til, at den skadelidte i første omgang skal søge sit krav dækket efter produktansvarsreglerne, hvis der foreligger et sådant. Danmarks Lærerforening skal udtrykkeligt henstille til, at lovforslaget på dette punkt ændres. Det vil være fuldstændig umuligt og alt for tidskrævende for en skadelidte først at finde ud af, hvem der er producent af det defekte produkt samt herefter rejse et produktansvar over for producenten, som ovenikøbet kan være en udenlandsk producent. Spørgsmålet om et eventuelt produktansvar må være et efterfølgende regreskrav mellem arbejdsgiver og producenten.

Med venlig hilsen

Thomas Andreasen  
Formand for Arbejdsmiljø- og Organisationsudvalget  
i Danmarks Lærerforening